

Inštitút správnych
a bezpečnostných analýz

Správa o stave verejnej správy za rok 2020

Autor

Ing. Oliver Tomečko

Odborný a metodický dohľad

Mgr. Ing. Tomáš Černěnko, PhD.

Mgr. Marek Mathias, PhD.

Pod'akovanie

Naše poďakovanie za spoluprácu pri vypracovaní publikácie patrí všetkým spolupracujúcim útvarom, kolegyniam a kolegom, bez pomoci ktorých by predložená publikácia nemohla vzniknúť.

Osobitne ďakujeme sekcii legislatívy a právnych služieb Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídiu Policajného zboru, Prezídiu Hasičského a záchranného zboru a Štatistickému úradu Slovenskej republiky.

Zoznam skratiek

Skratka	Popis
BOK	Bezpečnostný osobný kód
COVID - 19	Coronavirus disease 2019 (infekčné ochorenie, vyvolané koronavírusom SARS-CoV-2)
CP	Cestovný pas
ČPT	Číslo parlamentnej tlačne
DESI	Index digitálnej ekonomiky a spoločnosti
EHS	Európsky hospodárske spoločenstvo
eID	Občiansky preukaz s čipom
EMN	Migračný úrad Ministerstva vnútra v rámci Európskej migračnej siete
EP	Európsky parlament
EÚ	Európska únia
FATF	Finančný akčný výbor skupiny G7 (The Group of Seven)
HaZZ	Hasičský a záchranný zbor
HZS	Horská záchranná služba
ICT	Informačné a komunikačné technológie
IOM	Medzinárodná organizácia pre migráciu
IOMO	Integrované obslužné miesto občana
ISBA	Inštitút správnych a bezpečnostných analýz Ministerstva vnútra Slovenskej republiky
IT	Informačné technológie
JKM	Jednotné kontaktné miesto
JM	Jednotnej metodike na posudzovanie vybraných vplyvov
KEP	Kvalifikovaný elektronický podpis
KC	Klientske centrum
MIRRI	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
MPK	Medzirezortné pripomienkové konanie
MV SR / Ministerstvo vnútra	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
NASES	Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby
NJBPNM	Národná jednotka boja proti nelegálnej migrácii Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru Slovenskej republiky
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OP	Občiansky preukaz
p. b.	Percentuálny bod
PaM	Práce a mzdy
PZ SR	Policajný zbor Slovenskej republiky
RIA	Regulatory impact analysis (hodnotenie dopadov regulácie)
SGI	Sustainable Governance Indicators (Ukazovatele udržateľného vládnutia)
SOÚ	Spoločný obecný úrad
SPSČ MV SR	Sekcia personálnych a sociálnych činností Ministerstva vnútra Slovenskej republiky
SR	Slovenská republika
SVS MV SR	Sekcia verejnej správy Ministerstva vnútra Slovenskej republiky
SZČO	Samostatne zárobkovo činná osoba

ÚGKK	Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
ÚHCP	Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru Slovenskej republiky
ÚPSVaR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
UPVII	Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu Slovenskej republiky
VP	Vodičský preukaz
VŠ	Vysoká škola
VÚC	Vyšší územný celok
WGI	Worldwide Governance Indicators

Obsah

Poďakovanie	1
Zoznam skratiek	2
Zoznam tabuliek	6
Zoznam máp	8
Úvod	10
Zhrnutie	11
Prehľad legislatívnych zmien a zmien v metodických materiáloch v roku 2020 v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky	16
1. Vybrané správne agendy v pôsobnosti štátu	22
1.1 Demografický prehľad obyvateľstva - úvod	22
1.2 Národnostné zloženie.....	22
1.3 Štátne občianstvo	24
1.4 Prenesený výkon štátnej správy v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky	25
Téma - spoločné obecné úrady	28
1.5 Klientske centrá.....	48
1.6 Živnostenské podnikanie.....	52
1.7 Matrika	54
1.8 Občianske preukazy.....	54
1.9 Cestovné pasy.....	56
1.10 Vodičské preukazy	57
1.11 Evidencia vozidiel	61
1.12 Priestupky v pôsobnosti poriadkovej polície.....	66
1.13 Priestupky v pôsobnosti dopravnej polície	68
1.14 Priestupky, správne delikty a iné činnosti v pôsobnosti hraničnej a cudzineckej polície	69
2 Demokracia - agenda volieb, politických strán a mimovládnych organizácií.....	71
2.1 Parlamentné voľby v roku 2020	71
2.2 Doplnujúce komunálne voľby v roku 2020.....	75
2.3 Register politických strán a mimovládnych organizácií.....	76
3 Zamestnanci Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a siete staníc Ministerstva vnútra Slovenskej republiky	78
3.1 Príslušníci Policajného zboru Slovenskej republiky a stanice Policajného zboru Slovenskej republiky.....	78
3.2 Príslušníci Hasičského a záchranného zboru, stanice Hasičského a záchranného zboru a dojazdové časy zo staníc.....	80
3.2.1 Údaje o činnosti Hasičského a záchranného zboru v roku 2020	82

4	Digitalizácia verejnej správy	86
5	Medzinárodné porovnanie.....	91
5.1	Ukazovatele udržateľného vládnutia (Sustainable Governance Indicators).....	91
5.2	Indikátory vládnutia Svetovej banky (World Bank: Worldwide Governance Indicators).....	92
5.2.1	Index efektívnosti vládnutia (Governance Effectiveness Index)	93
5.2.2	Index kvality regulácií (Regulatory Quality Index).....	94
5.2.3	Index vnímania korupcie (Control of Corruption Index)	94
5.3	Ďalšie dáta v rámci medzinárodného porovnania	96
5.4	Zhrnutie medzinárodného porovnania	97
	Záver.....	98
	Zdroje	99

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Počet obyvateľov podľa štátneho občianstva (2020)	25
Tabuľka 2: Dotácie prenesený výkon štátnej správy	27
Tabuľka 3: Počet obcí spolupracujúcich v SOÚ podľa úsekov	41
Tabuľka 4: Počet SOÚ podľa úsekov	41
Tabuľka 5: Podiel obcí spolupracujúcich v SOÚ podľa veľkostných skupín	43
Tabuľka 6: Percentuálny podiel obcí spolupracujúcich v SOÚ podľa veľkostných skupín a krajov	44
Tabuľka 7: Počet SOÚ podľa počtu obyvateľov, pre ktorých zabezpečujú služby	45
Tabuľka 8: Počet SOÚ podľa počtu obcí, pre ktoré zabezpečujú služby	45
Tabuľka 9: Počet SOÚ podľa počtu úsekov, na ktorých zabezpečujú služby	46
Tabuľka 10: Deklarované príjmy SOÚ na úseku stavebný poriadok za rok 2019 (na obyvateľa v eur). 46	46
Tabuľka 11: Príjmy podľa úsekov	47
Tabuľka 12: Výdavky podľa oblastí	47
Tabuľka 13: Počet zamestnancov podľa SOÚ	48
Tabuľka 14: Klientske centrá s najnižšou priemernou dobou čakania (mesiace 2019 a 2020, aspoň dvaja klienti)	50
Tabuľka 15: Klientske centrá s najnižšou priemernou dobou vybavenia (mesiace 2019 a 2020, aspoň dvaja klienti)	50
Tabuľka 16: Priemerná doba čakania a vybavovania na klientských centrách, v závislosti od životnej situácie (2019 a 2020)	51
Tabuľka 17: Útvary s najväčším počtom vydaných OP	56
Tabuľka 18: Útvary s najmenším počtom vydaných OP	56
Tabuľka 19: Útvary s najväčším počtom vydaných CP	57
Tabuľka 20 Útvary s najmenším počtom vydaných CP	57
Tabuľka 21: Útvary s najväčším počtom vydaných VP	58
Tabuľka 22: Útvary s najmenším počtom vydaných VP	58
Tabuľka 23: Útvary s najväčším počtom zaregistrovaných vozidiel v roku 2020	64
Tabuľka 24: Útvary s najnižším počtom zaregistrovaných vozidiel v roku 2020	64
Tabuľka 25: Ostatné údaje z evidencie vozidiel	65
Tabuľka 26: Počty žiadostí o zápis držiteľa vozidla podľa výkonu vozidla v kW (2020)	66
Tabuľka 27: Počet priestupkov podľa skutkových podstát (2020)	67
Tabuľka 28: Počet priestupkov podľa krajov	67
Tabuľka 29: Priestupky podľa spôsobu ukončenia objasňovania priestupku v zmysle zákona o priestupkoch	68

Tabuľka 30: Najčastejšie porušenia pravidiel cestnej premávky	68
Tabuľka 31: Priestupky, správne delikty a štatistiky v pôsobnosti ÚHCP.....	69
Tabuľka 32: Počet kandidátov podľa trvalého bydliska	73
Tabuľka 33: Počet poslancov podľa trvalého bydliska	75
Tabuľka 34: Počet zamestnancov Ministerstva vnútra k 31. 12. 2019 a k 31. 12. 2020	78
Tabuľka 35: Počet miest príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky (2020).....	79
Tabuľka 36: Počet miest príslušníkov Hasičského a záchranného zboru (2020).....	80
Tabuľka 37: Pokrytie populácie podľa dojazdových časov (kraje)	82
Tabuľka 38: Výjazdy príslušníkov Hasičského a záchranného zboru podľa druhu udalosti	82
Tabuľka 39: Vývoj hodnôt indikátora DESI pre Slovensko	88
Tabuľka 40: Vývoj hodnôt indikátora DESI (digitálne verejné služby) pre Slovensko	88
Tabuľka 41: počet elektronických schránok k 31.12.2020	90

Zoznam grafov

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov 2000 - 2020.....	22
Graf 2: Počet obyvateľov podľa národností v roku 2020	23
Graf 3: Vývoj počtu obyvateľov podľa národnosti 2000 - 2020	23
Graf 4: Podiel obcí spolupracujúcich v SOÚ podľa veľkostných skupín	44
Graf 5: Porovnanie vydaných lístkov na klientských centrách po mesiacoch (2019, 2020).....	49
Graf 6: Porovnanie počtu vydaných lístkov v rámci klientských centier podľa životných situácií	52
Graf 7: Počet podnikateľských subjektov na 1000 obyvateľov podľa krajov	54
Graf 8: Vývoj podielu žiadostí o doručenie OP na adresu občana	55
Graf 9: Vývoj podielu žiadostí o expresné doručenie OP	55
Graf 10: Vývoj počtu žiadostí o vydanie OP	55
Graf 11: Týždenné počty žiadosti o vydanie OP	55
Graf 12: Vývoj celkového počtu žiadostí o vydanie CP v rámci SR.....	56
Graf 13: Vývoj celkového počtu žiadostí o vydanie CP v rámci SR po mesiacoch.....	56
Graf 14: Počet evidovaných vodičov v Slovenskej republike od roku 1983	57
Graf 15: Počet vodičov podľa dĺžky praxe	58
Graf 16: Počet vodičov podľa veku vodiča	59
Graf 17: Vývoj počtu vodičov podľa veku vodiča od roku 2017	59
Graf 18: Vývoj počtu vodičov podľa veku vodiča, vybrané skupiny	60
Graf 19: Ročný počet zaradených áut do evidencie (2010- 2020)	61
Graf 20: Počet evidovaných vozidiel v Slovenskej republike od roku 1983	61
Graf 21: Vývoj počtu evidovaných vozidiel po krajoch	62

Graf 22: Počet zaradených áut do evidencie po mesiacoch (2019 a 2020)	65
Graf 23: Úkony na pracoviskách evidencie vozidiel (mesiace 2020).....	66
Graf 24: Počet kandidátov podľa pohlavia	72
Graf 25: Najčastejšie povolania kandidátov na poslancov.....	72
Graf 26: Veková štruktúra kandidátov na poslancov	73
Graf 27: Vzdelanostná štruktúra kandidátov na poslancov	73
Graf 28: Zvolení poslanci podľa pohlavia	73
Graf 29: Najčastejšie povolania zvolených poslancov.....	74
Graf 30: Veková štruktúra poslancov	74
Graf 31: Vzdelanostná štruktúra poslancov	75
Graf 32: Počet aktívnych politických strán.....	76
Graf 33 Počet politických strán v likvidácii a počet vymazaných politických strán.....	76
Graf 34: Počet aktívnych nadácií, neinvestičných fondov, neziskových organizácií, záujmových združení právnických osôb, združení obcí a občianskych združení (pravá os) za roky 2016 - 2020	77
Graf 35: Výjazdy príslušníkov HaZZ k udalostiam podľa dni v týždni (2019, 2020).....	83
Graf 36: Výjazdy príslušníkov HaZZ k udalostiam podľa mesiacov v roku (2019, 2020)	83
Graf 37: Výjazdy príslušníkov HaZZ k udalostiam podľa hodín v dni (2019, 2020)	84
Graf 38: Pozícia Slovenska v rámci indikátorov výkonnej kapacity a výkonnej zodpovednosť.....	91
Graf 39: Pozícia vybraných krajín v rámci vyhodnotenia ukazovateľa výkonná kapacita (2014 -2020) 92	
Graf 40: Governance Effectiveness Index v krajinách Európskej únie (percentil, 2019)	93
Graf 41: Percentil vybraných krajín v rámci vyhodnotenia Governance Effectiveness Index (1996 - 2019).....	93
Graf 42: Regulatory Quality Index v krajinách Európskej únie (percentil, 2019)	94
Graf 43: Percentil vybraných krajín v rámci vyhodnotenia Regulatory Quality Index (1996 - 2019)....	94
Graf 44: Control of Corruption Index v krajinách Európskej únie (percentil, 2019)	95
Graf 45: Percentil vybraných krajín v rámci vyhodnotenia Control of Corruption Index (1996 - 2019)95	
Graf 46: Priemerná veľkosť samosprávnej jednotky vo vybraných krajinách Európy (počet obyvateľov, 2019).....	96
Graf 47: Jednotlivci používajúci internet na komunikáciu s VS (percento populácie, 2020)	96

Zoznam máp

Mapa 1: Hustota zaľudnenia podľa okresov Slovenskej republiky za rok 2020.....	24
Mapa 2: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ	29

Mapa 3: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku bývanie	29
Mapa 4: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku cestná doprava	30
Mapa 5: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku miestne komunikácie.....	30
Mapa 6: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku ochrana pred povodňami	31
Mapa 7: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku stavebný poriadok	31
Mapa 8: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku školstvo	32
Mapa 9: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku ochrana ovzdušia	32
Mapa 10: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku verejné vodovody a verejné kanalizácie.....	33
Mapa 11: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ v rámci iných prenesených pôsobností.....	33
Mapa 12: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku účtovníctvo	34
Mapa 13: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku PaM pre obce, okrem škôl	34
Mapa 14: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku PaM pre školy	35
Mapa 15: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku ochrana prírody a krajiny	35
Mapa 16: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku vodná správa	36
Mapa 17: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku rybárstvo.....	36
Mapa 18: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku sociálna práca	37
Mapa 19: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku odpadové hospodárstvo	37
Mapa 20: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku priestupky a správne konanie.....	38
Mapa 21: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku ekonomická činnosť.....	38
Mapa 22: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku štatistika	39
Mapa 23: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku metodická a poradenská činnosť.....	39
Mapa 24: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku iných samosprávnych činností.....	40
Mapa 25: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku zákona č. 211/2000 Z.z.	40
Mapa 26: Percentuálny podiel obcí, zoskupených v SOÚ podľa okresov	42
Mapa 27: Percentuálny podiel obcí, ktoré sú zoskupené v SOÚ podľa krajov.....	43
Mapa 28: Sieť klientskych centier, aktuálna ku koncu roka 2020	49
Mapa 29: Počet podnikateľských subjektov na 1000 obyvateľov podľa krajov.....	53
Mapa 30: Počet evidovaných vodičských preukazov podľa okresov (Bratislava a Košice ako 1 okres)	60
Mapa 31: Počet evidovaných vozidiel podľa okresov (2020).....	63
Mapa 32: Počet evidovaných vozidiel na 1 obyvateľa podľa okresov.....	63
Mapa 33: Obvodné oddelenia PZ SR	79
Mapa 34 Okresné a krajské riaditeľstvá PZ SR	80
Mapa 35: Stanice HaZZ a dojazdové časy.....	81

Úvod

Predkladaná správa je prvou publikáciou z dielne Inštitútu správnych a bezpečnostných analýz Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktorej ambíciou je na základe dát komplexne popísať súčasný stav verejnej správy v Slovenskej republike. Cieľom publikácie je prezentovať zaujímavé fakty o verejnej správe, zvýšiť povedomie o činnostiach, ktoré verejná správa zabezpečuje a posilniť vnímanie rezortu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ako gestora politik v oblasti verejnej správy. Publikácia ma prezentovať údaje v oblasti verejnej správy, ktoré doteraz neboli prezentované, alebo ich prezentovať v prívetivejšej podobe.

Dáta prezentované v publikácii zachytávajú stav verejnej správy za rok 2020, pričom v niektorých oblastiach je tento stav porovnávaný s rokom 2019. Rok 2020 bol aj vo verejnej správe špecifický a výrazne ovplyvnený pandémiou ochorenia COVID - 19. Špecifickosť roku 2020 vo verejnej správe je vidieť na viacerých prezentovaných štatistikách a je v publikácii zohľadnená.

Ambíciou inštitútu je publikovať správu každoročne. Správa sa bude pravidelne skladať z dvoch častí. Prvú časť bude tvoriť špecifická, bližšie popísaná oblasť, s presahom na verejnú správu, ktorá sa bude každoročne meniť. Za rok 2020 sú takouto témou spoločné obecné úrady. Druhú časť budú tvoriť pravidelne aktualizované štatistiky, prehľady a informácie zo sveta verejnej správy.

Špecifickosť roku 2020 a následne aj začiatku roku 2021 spôsobila, že publikácia vzniká s pomerne výrazným časovým odstupom.

Zhrnutie

Činnosť verejnej správy sa v roku 2020 zmenila. Najvýraznejším prvkom, ktorý verejnú správu v roku 2020 ovplyvnil, bola pandémia ochorenia COVID – 19.

Legislatívna oblasť

V legislatívnej oblasti Ministerstvo vnútra v roku 2020 pripravilo novely viacerých právnych predpisov. Cieľom zmien bolo uľahčiť život občanom v pandemickom období, oslobodiť ich od niektorých povinností a uľahčiť plnenie úloh samospráv. Na tento účel Ministerstvo vnútra navrhlo:

- možnosť tzv. per rollam hlasovania pre samosprávy,
- predĺžiť platnosť niektorých dokladov,
- odložiť plnenie vybraných povinností na úseku evidencie vozidiel.

Zmenami prešli aj ďalšie oblasti, ktoré vyplývali pre vybrané skupiny obyvateľstva zo vzniknutej situácie, napríklad pre živnostníkov, či pre cudzincov v súvislosti so zmenou pobytového statusu občanov Veľkej Británie a Severného Írska.

V záujme Ministerstva vnútra je prispieť k zníženiu byrokratickej záťaže obyvateľstva. V tomto duchu Ministerstvo vnútra navrhlo:

- znížiť administratívnu záťaž pri ohlasovaní živnosti, využívaním informácií z registra obyvateľov Slovenskej republiky,
- znížiť mieru regulácie pri preukazovaní odbornej spôsobilosti pri niektorých druhoch živností,
- vypustiť minimálnu a maximálnu lehotu na pozastavenie živnosti,
- zmenu povinnosti žiadať o povolenie na vývoz registratúrnych záznamov na oznamovaciu povinnosť,
- povinnosť orgánom verejnej moci v oblasti vyradovania registratúrnych záznamov podávať návrhy na vyradenie registratúrnych záznamov už iba elektronicky,
- zvýšiť ústretovosť štátu v otázkach spojených s nadobúdaním a stratou štátneho občianstva.

V súlade s protikorupčným smerovaním a cieľmi Ministerstva vnútra boli pripravené novinky v legislatíve v oblasti ochrany proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti. Zmenami prešiel register konečných užívateľov výhod, upravený bol proces monitorovania neobvyklých transakcií vykonávaných cez virtuálne meny, a takisto boli prijaté prísnejšie opatrenia na zníženie rizík legalizácie a financovania terorizmu.

Správne agendy v pôsobnosti Ministerstva vnútra

Pandémia ochorenia COVID 19 sa prejavila aj do oblasti poskytovaných služieb v pôsobnosti Ministerstva vnútra.

Z evidencií súvisiacich s agendami Ministerstva vnútra vyplýva, že:

- zvýšil sa počet evidovaných obyvateľov, medziročne o 0,03 %,
- v 20 - ročnom horizonte počet obyvateľov stúpol o 57 234 osôb, priemerné tempo rastu predstavuje hodnotu 2 862 obyvateľov,
- v roku 2020 bolo udelených 918 štátnych občianstiev, o 4 viac ako v roku 2019,
- oproti roku 2019 došlo k nárastu celkového počtu evidovaných podnikateľských subjektov o 23 055 (o 3 %),
- za rok 2020 vzniklo o 4 204 živnostenských oprávnení viac (o 0,7 %) ako v roku 2019,

- počet podnikateľských subjektov (na 1000 obyvateľov) sa regionálne výrazne líši, najviac ich evidujeme v Bratislavskom kraji, najmenej v Košickom,
- počet sobášov medziročne klesol o 19 %, počet evidovaných úmrtí stúpol o 10 %,
- v roku 2020 bolo na hraničných prechodoch vybavených o 3 581 080 (o 75 %) osôb menej,
- ku koncu roka 2020 je evidovaných 65 aktívnych politických strán, pričom za posledných 5 rokov sa ich počet zvýšil o 13,
- počet evidovaných aktívnych mimovládnych organizácií za posledných 5 rokov mierne rástol, percentuálne najviac narástol počet neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby (o 34 %).

V rámci poskytovania služieb v pôsobnosti štátu sú častokrát klientske centrá prvým kontaktom občana so štátnou správou. Pôsobenie klientskych centier za rok 2020 vyzeralo nasledovne:

- otvorili sa 4 nové klientske centrá, celkovo tak služby občanom poskytuje už 63 klientskych centier,
- zo systému na vyvolávanie bolo medziročne vyvolaných o 440 977 (o 20 %) lístkov menej,
- zaznamenaný bol výrazný pokles návštevnosti počas „prvej vlny“ pandémie ochorenia COVID - 19,
- návštevnosť klientskych centier nedosahovala úroveň roku 2019 ani po uvoľnení protipandemických opatrení,
- najnižšie priemerné časy čakania a vybavovania dosahovali klientske centrá v menších mestách.

Spoločné obecné úrady

Priemerná veľkosť slovenských obcí je jedna z najmenších v Európe. Za účelom spoločného vykonávania kompetencií a plnenia úloh, majú obce možnosť navzájom spolupracovať vo forme spoločných obecných úradov. Z dát, ktoré tieto spoločné obecné úrady poskytli Ministerstvu vnútra, je zrejmé, že:

- na území Slovenskej republiky pôsobí približne 186 spoločných obecných úradov (SOÚ),
- SOÚ sa navzájom výrazne líšia kompetenciami, veľkosťou, počtom obcí, či počtom obyvateľov,
- v priemere jeden SOÚ poskytuje servis pre 22 113 obyvateľov, združuje 15 obcí a pôsobí na štyroch úsekoch,
- identifikujeme 23 úsekov, na ktorých SOÚ pôsobia,
- viac ako polovica zo všetkých obcí SR spolupracuje iba na úsekoch stavebný poriadok (2164 obcí) a miestne komunikácie (1740 obcí)
- regionálne sa miera spolupráce obcí výrazne líši, v niektorých okresoch spolupracujú všetky obce,
- podiel spolupracujúcich sa výrazne medzi veľkostnými kategóriami a od určitej úrovne nemá tendenciu zväčšovať sa smerom k najmenej ľudnatým obciam,
- v rámci najmenších obcí do 299 obyvateľov spolupracuje v rámci SOÚ aspoň na jednom z úsekov iba 83 % obcí,
- z priestorového rozloženia spolupráce obcí podľa úsekov nie je možné identifikovať jasnú štruktúru, líniu, či kľúč, podľa ktorého obce (ne)pristupujú k spolupráci.

Obce okrem vlastných kompetencií zabezpečujú aj tzv. prenesený výkon štátnej správy. S prenesením úloh na obec štát poskytuje obci finančné a iné materiálne prostriedky. Na prenesený výkon štátnej správy v pôsobnosti Ministerstva vnútra bolo obciam poskytnutých viac ako 11 miliónov eur, celkovo o 8 % viac ako v roku 2019.

Doklady

Medzi rozsiahle agendy v pôsobnosti Ministerstva vnútra patria doklady. Občania prichádzajú často do kontaktu so štátom práve pri vybavovaní záležitostí v súvislosti s občianskymi preukazmi, či pasmi. Pri týchto službách, prišlo v roku 2020 k týmto skutočnostiam:

- celkovo bolo vydaných o 59 215 (o 11 %) občianskych preukazov menej,
- už takmer štvrtina (22 %) občianskych preukazov, bola odoslaná občanom na adresu,
- pracoviská Ministerstva vnútra prijali medziročne o 264 494 žiadostí o vydanie cestovného pasu menej (o 60 %),
- na počet žiadostí o vydanie cestovného pasu má výrazný vplyv ročné obdobie, najviac žiadostí je tradične evidovaných v letných mesiacoch,
- Policajný zbor vydal medziročne o 24 714 vodičských preukazov menej (o 17 %),
- v databáze je celkovo evidovaných 3 646 868 vodičov, počet evidovaných vodičov spravidla každým rokom rastie, priemerný ročný prírastok vodičov (za posledných 38 rokov) je 57 163 vodičov,
- podiel evidovaných vodičov vo vyšších vekových skupinách v posledných rokoch stúpa a podiel mladých vodičov klesá.

Evidencia vozidiel

Na úseku evidencie vozidiel zaradili dopravné inšpektoráty do evidencie medziročne o 28 092 (o 21 %) vozidiel menej. Ku koncu roka 2020 eviduje Policajný zbor celkovo 3 349 794 vozidiel. Počet evidovaných áut na slovenských cestách výrazne rastie, v priemere za posledných 38 rokov o 56 394 vozidiel ročne.

Rastúci počet vozidiel dokumentujú aj tieto skutočnosti:

- v roku 2019 bolo do evidencie zaradených najviac vozidiel za poslednú dekádu (134 703),
- v roku 2020 poznačenom pandemiou bolo do evidencie zaradených viac áut, ako v rokoch 2010 až 2014,
- v súčasnosti predstavuje počet evidovaných vozidiel 1,8 - násobok počtu evidovaných vozidiel z roku 2006.

Medzi regiónmi existujú výrazné rozdiely v počte evidovaných vozidiel. Na jedného obyvateľa je situácia „najhoršia“ v Bratislave. Počet vozidiel na jedného obyvateľa pritom narastá smerom z východu na západ krajiny.

Počet zaevidovaných elektromobilov za rok, ako aj počet celkovo evidovaných elektromobilov oproti roku 2019 prudko vzrástli (o 82 % a o 75 %). Najobľúbenejšie automobily Slovákov z pohľadu výkonu boli automobily do 80 kW (215 - tisíc zápisov v roku 2020), s väčším odstupom nasledovali automobily v kategórii 80 - 86 kW (49 - tisíc zápisov v roku 2020).

Priestupky

V roku 2020 bolo na úseku poriadkovej polície zaznamenaných o 62 334 priestupkov (o 24 %) menej ako v roku 2019. Medzi najčastejšie porušované ustanovenia patria:

- priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky (232 992),
- priestupky proti majetku (36 027),
- priestupky proti občianskemu spolunažívaniu (34 614).

Najviac priestupkov v prepočte na 1000 obyvateľov spáchali páchatelia v Trnavskom kraji, najmenej v Trenčianskom.

Medziročne bolo evidovaných o 82 673 porušení pravidiel cestnej premávky menej (o 20 %). Najčastejším porušením pravidiel cestnej premávky v roku 2020 bolo nedodržanie predpísanej rýchlosti (216 080).

Voľby

Ministerstvo vnútra plní úlohy v oblasti ochrany demokratického usporiadania krajiny v súvislosti s organizačným zabezpečením volieb. V roku 2020 sa uskutočnili parlamentné voľby a doplňujúce komunálne voľby. V parlamentných voľbách v roku 2020:

- bolo zaregistrovaných 25 kandidátnych listín, v rámci ktorých kandidovalo 2799 kandidátov,
- prejavilo záujem stať sa poslancom 2151 mužov (77 %), naopak iba 648 žien (23 %),
- najviac kandidátov sa definovalo ako podnikateľ (SZČO, živnostník), a to 411 kandidátov,
- najväčší záujem stať sa poslancom NR SR bol pri vekovej kategórii 41 - 50 rokov (865 kandidátov, 31 %), pričom u kandidátov prevládli tí s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa (1520 kandidátov, 54%),
- až 20 % všetkých kandidátov pochádzalo z Bratislavského kraja, aj keď počet evidovaných obyvateľov tohto kraja tvorí 12 % populácie,
- medzi zvolenými poslancami výrazne prevládali muži (79 %). Z pohľadu deklarovaných povolání sa najviac zvolených zákonodarcov prihlásilo k zamestnaniu „poslanec NR SR“ (46 osôb), v prípade trvalého bydliska poslancov prevláda Bratislavský kraj (39% zvolených poslancov).

Siete staníc rezortu vnútra

- sieť staníc Policajného zboru Slovenskej republiky tvorí 229 obvodných oddelení. Policajný zbor Slovenskej republiky sa člení na 53 okresných riaditeľstiev a 8 krajských riaditeľstiev,
- sieť staníc Hasičského a záchranného zboru tvorí 114 hasičských staníc, 3 záchranné brigády a 1 výcvikové centrum. Z pohľadu modelovaných dojazdových časov zo staníc Hasičského a záchranného zboru je 99,5 % obyvateľov obcí Slovenskej republiky v dostupnosti do 25 minút z hasičskej stanice a 97,19 % obyvateľov obcí Slovenskej republiky je pokrytých do 20 minút z hasičskej stanice. V každom kraji je pritom pokrytých v 10 - minútovom dojazdovom čase aspoň 70 % populácie.

Hasičský a záchranný zbor

Činnosť hasičov v roku 2020 bola takisto výrazne ovplyvnená prebiehajúcou pandémiou. Hasičský a záchranný zbor v roku 2020 vykonal najviac výjazdov od roku 2002. Nárast výjazdov súvisel najmä s výkonom činností zameraných na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19.

Z hasičských štatistík vyplýva, že:

- z pohľadu vzniknutých požiarov je najrizikovejším dňom sobota, najrizikovejšími mesiacmi sú apríl a marec, najrizikovejšou časom je čas okolo 18. hod.
- hasičom sa v uplynulom roku podarilo zachrániť o 2 271 osôb viac, ako v roku 2019. Počet zranených osôb pri výjazdoch klesol medziročne klesol o 1 095,
- hasičom sa taktiež podarilo uchrániť hodnoty na majetku vo výške 233 930 939 eur, čo je o 63 249 616 eur viac ako v roku 2019,

- zásahová činnosť príslušníkov HaZZ bola v roku 2020 ovplyvnená najmä pandémiou ochorenia COVID – 19. V tejto súvislosti vykonali hasiči 6 893 výjazdov, pri ktorých odoberali a prevádzali vzorky, stavali a dezinfikovali krízové stany, či spravovali karanténne zariadenia počas prvej vlny pandémie ochorenia COVID – 19.

Digitalizácia verejnej správy

Oblasť digitalizácie verejnej správy je dôležitou a silne rezonujúcou témou pre Ministerstvo vnútra. Z štatistík však pre slovenskú verejnú správu vyplývajú v tejto oblasti ešte mnohé medzery:

- až 69% obyvateľov Slovenskej republiky využíva internet na komunikáciu s orgánmi verejnej správy, čo predstavuje lepšiu hodnotu ako je priemer EÚ (64%),
- v rámci indexu digitálnej ekonomiky sa Slovenská republika umiestnila na 22 mieste z 28 vyhodnocovaných krajín EÚ. Teda v rámci digitalizácie verejnej správy patrí Slovensko medzi horšie krajiny EÚ,
- nižšiu úroveň digitalizácie slovenskej verejnej správy dokumentuje aj index Organizácie spojených národov, ktorý meria stav elektronizácie štátnej a verejnej správy. Slovensko v ňom v roku 2020 skončilo na 48. mieste z 193 krajín,
- podľa štatistík je k máju 2021 vydaných 3 540 000 platných občianskych preukazov s čipom, zriadených je 5 101 416 elektronických schránok fyzických osôb, avšak iba 145 526 schránok fyzických osôb je aj aktivovaných na doručovanie.

Medzinárodné porovnanie

Z medzinárodného porovnania s európskymi krajinami pre Slovensko vyplýva nižšia úroveň efektívnosti a výkonnosti verejnej správy po stránkach meraných vo vybraných indexoch a indikátoroch. Uvedená skutočnosť platí najmä s ohľadom na porovnanie so susednými štátmi. Ďalšie zlepšovanie a reforma verejnej správy sa tak pre zlepšenie postavenia Slovenska javia ako žiadúce a nevyhnutné. Medzi odporúčané návrhy na zlepšenie / vytýkané nedostatky patria: zavádzať nadrezortný prístup pri tvorbe politík, zavádzať princípy a budovať kapacity strategického plánovania, realizovať organizačnú reformu verejnej správy, zlepšiť implementáciu politík a znižovať priestor pre korupciu.

Prehľad legislatívnych zmien a zmien v metodických materiáloch v roku 2020 v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky

V roku 2020 zasiahnutom pandémiou došlo k prijatiu, či k príprave legislatívnych zmien a k prijatiu metodických materiálov, ktorých predkladateľom bolo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „Ministerstvo vnútra“). V nasledujúcich podkapitolách sa vybraným z nich bližšie venujeme. Pri spracovaní prehľadu sme vychádzali z predkladacích správ k novelizovaným zákonom.

Legislatíva

Zákon č. 73/2020 Z. z. ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v súvislosti s ochorením COVID-19

Hlavným cieľom zákona bolo reagovať na vyhlásenie mimoriadnej situácie a vyhlásenie núdzového stavu z dôvodu pandémie ochorenia COVID - 19 na území Slovenskej republiky. V zmysle tejto zákonnej úpravy sa vybrané všeobecne záväzne právne predpisy v pôsobnosti Ministerstva vnútra menili tak, aby sa pri ich aplikácii v čo najväčšej miere znížilo riziko ohrozenia verejného zdravia, a zároveň, aby boli čo najmenej dotknuté práva občanov pri obmedzenom režime niektorých orgánov verejnej moci.

Obsahom zmien bolo:

- v oblasti územnej samosprávy umožniť počas krízovej situácie alternatívne spôsoby rokovania obecného zastupiteľstva a zastupiteľstva samosprávneho kraja (prostredníctvom videokonferencie a prostredníctvom tzv. per rollam hlasovania listinne alebo elektronicky),
- prerušiť plynutie niektorých lehôt,
- v oblasti živnostenského podnikania skrátiť minimálnu lehotu na pozastavenie živnosti,
- predĺžiť platnosť niektorých dokladov vydávaných v pôsobnosti Ministerstva vnútra,
- odložiť plnenie niektorých povinností na úseku evidencie vozidiel,
- upraviť poskytovanie plateného služobného voľna z dôvodu karanténnych opatrení pre príslušníkov ozbrojených zložiek a pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru a Horskej záchranej služby.

Týmto zákonom sa upravuje, okrem iných, tiež zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tak, aby cudzinci, ktorí nemôžu z dôvodu krízovej situácie vycestovať a uplynie im pobyt na území Slovenskej republiky, boli chránení pred dôsledkami, ktoré by inak ich neoprávnený pobyt vyvolal.

Zákon bol predložený na 6. schôdzi vlády Slovenskej republiky, dňa 31. 3. 2020, účinnosť nadobudol 9. 4. 2020.

Zákon č. 279/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „novela“)

Ministerstvo vnútra v spolupráci s Ministerstvom financií Slovenskej republiky, Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky a Národnou bankou Slovenska vypracovalo návrh novely zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti

a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Cieľom novely bolo:

- transponovať smernice Európskeho parlamentu o predchádzaní využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu a o ochrane finančného systému a posilnenie mechanizmu zavedeného na predchádzanie legalizácii príjmu z trestnej činnosti¹,
- zohľadniť odporúčania výboru Moneyval Rady Európy o vykonávaní opatrení proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu v Slovenskej republike a revidované odporúčania FATF (Finančný akčný výbor skupiny G7²), ktoré reagujú na vývoj v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovania terorizmu,
- vo všeobecnosti zlepšiť prístupnosť k registru konečných užívateľov výhod,
- posilniť a harmonizovať pravidlá zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi,
- prijať prísnejšie opatrenia na zníženie rizík legalizácie a financovania terorizmu spojených s anonymnými predplatenými nástrojmi,
- monitorovať neobvyklé obchodné operácie vykonávané prostredníctvom virtuálnej meny a
- sprecizovať postup finančnej spravodajskej jednotky pri výmene informácií s príslušnými orgánmi členských štátov potrebných pri predchádzaní a odhaľovaní legalizácie a financovania terorizmu.

S ohľadom na riziká, ktoré predstavujú virtuálne meny, sa medzi povinné osoby zaradili subjekty poskytujúce služby spojené s virtuálnymi menami, pričom podmienkou poskytovania uvedených služieb je získanie živnostenského oprávnenia.

Z dôvodov právnej istoty sa doplnili definície virtuálnej meny, poskytovateľa služieb peňaženky virtuálnej meny a poskytovateľa služieb zmenárne virtuálnej meny.

V zmysle revidovaných odporúčaní FATF sa rozširuje okruh politicky exponovaných osôb o osoby s celoštátnym alebo regionálnym významom, na základe čoho sa medzi politicky exponované osoby budú zaraďovať napríklad aj funkcionári prokuratúry. Pre zjednodušenie procesu identifikácie politicky exponovaných osôb sa zavádza povinnosť vytvoriť a viesť oficiálny zoznam významných verejných funkcií v podmienkach Slovenskej republiky, ktorý bude verejne dostupný na webovej stránke finančnej spravodajskej jednotky. Z dôvodu harmonizácie právnych úprav jednotlivých členských štátov sa zavádza osobitný zoznam (rozsah) minimálnych opatrení zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientom z krajín, ktoré Európska komisia označila za vysokorizikové. Novela spresňuje prístup do registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci (tzv. register konečných užívateľov výhod), pričom údaje o konečnom užívateľovi výhod budú verejne prístupné.

Ďalšie legislatívne úpravy boli vykonané v nadväznosti na doterajšiu aplikačnú prax, spravidla ide o formálne spresnenia povinností, ktoré sa doposiaľ precizovali výkladom.

¹ Pre bližšie informácie o smerniciach (ako aj o samotnej novele) pozri predkladaciu správu k novele tu: <https://rokovania.gov.sk/download.dat?id=FAA858C9CCD046FABB4CBE8198C313B5-3D749AFC0E9CA1C6F00160FECB94D719>

² The Group of Seven (G7) je skupina siedmich najvyspelejších krajín sveta.

Novela bola predložená na 25. schôdzi vlády Slovenskej republiky, dňa 17. 6. 2020, účinnosť nadobudla od 1. 11. 2020.

Zákon č. 364/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „novela“)

Cieľom novely, ktorou sa mení a dopĺňa zákon č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony bolo:

- zabezpečenie implementácie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/880 o vstupe a dovoze tovaru kultúrnej hodnoty a
- zapracovanie poznatkov a požiadaviek z praxe štátnych archívov zriadených Ministerstvom vnútra.

Doterajšia povinnosť žiadať o povolenie na vývoz registratúrnych záznamov sa mení na oznamovaciu povinnosť, ktorá sa pri opakovaných vývozoch ukladá len na prvý vývoz. Návrh na vyradenie registratúrnych záznamov sú povinné orgány verejnej moci podávať elektronicky prostredníctvom zverejneného formulára.

Novela upravuje podmienky prístupu k archívnym dokumentom obsahujúcim osobné údaje pri historickom alebo inom vedeckom výskume.

Novelou sa takisto zjednodušujú niektoré úkony v oblasti archívov a registratúr pre ústredné orgány štátnej správy, napr. archívne dokumenty obsahujúce utajované skutočnosti budú môcť ústredné orgány uskladiť v tzv. centrálnom úložisku utajovaných skutočností, ktoré pre tieto účely zriadil Národný bezpečnostný úrad Slovenskej republiky, a to až do doby ich odtajnenia.

V čl. III novely sa zabezpečuje posun účinnosti povinnosti viesť v registri mimovládnych neziskových organizácií elektronickú zbierku listín na 1. január 2023.

Novela bola predložená na 39. schôdzi vlády Slovenskej republiky, dňa 30. 9. 2020, účinnosť nadobudla od 1. 1. 2021.

Zákon č. 424/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „novela“)

Ministerstvo vnútra predložilo návrh zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na rokovanie vlády³ Slovenskej republiky v súvislosti s Dohodou o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu č. 2019/C 384 I/01 (ďalej len „Dohoda“).

Novela zákona rieši najmä pobyťový status občanov Veľkej Británie a Severného Írska (ďalej len „Spojené kráľovstvo“), ktorí do 31. decembra 2020 využili právo na voľný pohyb a zdržiavajú sa na území Slovenskej republiky a ich rodinných príslušníkov.

³ 55. schôdza vlády slovenskej republiky, dňa 2. 12. 2020.

Podoba implementačných opatrení k Dohode bola predmetom komunikácie medzi Slovenskou republikou a Európskou komisiou a výsledná novela zákona je v súlade s aktuálnymi požiadavkami Európskej komisie.

Novela zákona je účinná od 1. 1. 2021 v súlade s ukončením prechodného obdobia vyplývajúceho z Dohody. Návrh zákona bol predložený v skrátrenom legislatívnom konaní v súvislosti s potrebou poskytnúť štátnym príslušníkom Spojeného kráľovstva ako aj ich rodinným príslušníkom ochranu v prípadoch, keď využili svoje práva na voľný pohyb pred 1. januárom 2021 a zabezpečiť, aby ich práva podľa tejto Dohody boli vymáhateľné a založené na zásade nediskriminácie⁴.

Zákon č. 261/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „novela“)

Ministerstvo vnútra predložilo⁵ návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“). Ministerstvo vnútra v zmysle predkladacej správy k zákonu aj týmto návrhom reaguje na pandémiu ochorenia COVID - 19.

Novela znižuje administratívnu záťaž fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb pri ohlasovaní živnosti a zmiernuje niektoré ďalšie požiadavky živnostenského zákona (v nadväznosti na tzv. „podnikateľské kilečko“). **Ministerstvo vnútra sa aj týmto spôsobom snaží o antibyrokratický prístup, a zároveň prispieva k zjednodušeniu a zlepšeniu podmienok pre živnostníkov a pre podnikateľské prostredie.** V procese prípravy novely boli uskutočnené rokovania so zástupcami podnikateľského prostredia a niektoré ich námety boli do novely zapracované.

Zmenou zákona dochádza k:

- zníženiu administratívnej záťaže pri ohlasovaní živnosti využívaním informácií z registra obyvateľov Slovenskej republiky (údaje na účely vyžiadania výpisu z registra trestov; tieto údaje si okresný úrad overí cez systém REGOB a tak získa výpis z registra trestov),
- zjednodušeniu konania o odpustení prekážky prevádzkovania živnosti tým, že sa vypúšťa povinnosť okresného úradu vyžiadať si v rámci daného konania vyjadrenie Slovenskej živnostenskej komory,
- umožneniu zodpovednému zástupcovi oznámiť ukončenie výkonu svojej funkcie v prevádzkarni,
- predĺženie lehoty na oznámenie zriadenia prevádzkarne,
- zníženiu miery regulácie pri preukazovaní odbornej spôsobilosti pri remeselných živnostiach, znižuje sa lehota na preukázanie odbornej praxe,
- zníženiu miery regulácie pri preukazovaní odbornej praxe v odbore pri niektorých viazaných živnostiach, znižuje sa lehota na preukázanie praxe v odbore,
- zníženiu počtu remeselných živností a ich presunu do voľných živností,
- úprave vzniku živnostenského oprávnenia fyzických osôb s bydliskom v štáte, ktorý nie je členským štátom Európskej únie, ani zmluvným štátom Organizácie pre hospodársku

⁴ Bližšie informácie sa nachádzajú v dôvodovej správe k návrhu zákona:
<https://rokovania.gov.sk/download.dat?id=OCOC630D632D4154A6F3D8EC46D652A4-15195AC604E7C2F9D385835D6CD62E78>

⁵ Ministerstvo vnútra predložilo⁵ návrh zákona na 60. schôdzu vlády Slovenskej republiky dňa 16. 12. 2020

spoluprácu a rozvoj, ktoré nemajú udelený pobyt na území Slovenskej republiky, a to priamo v zákone o živnostenskom podnikaní,

- vypusteniu minimálnej a maximálnej lehoty na pozastavenie živnosti⁶,
- zníženiu hornej hranice pokuty za neohlásenie prevádzkarne živnostenskému úradu, z terajších 1659 eur na 663 eur.

V rámci rozporových konaní k niektorým pripomienkam Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky a niektorých záujmových združení došlo k zhode v tom, že ich zapracovanie do zákona si vyžaduje širšiu odbornú diskusiu.

Novela je v čase písania Správy už schválená NR SR (17. júna 2021), účinnosť zákon nadobudol 1.8.2021.

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Pripravovaný je návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ukončené MPK, prebieha vyhodnotenie, navrhovaná účinnosť od 1.1.2022). V rámci predkladanej novely je navrhované:

- úpravy v súvislosti s konaním volieb do orgánov územnej samosprávy v jeden deň v roku 2022,
- súčasťou súvisiacich prekladaných zmien je aj novela zákona č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov a novela zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, a ktorým sa dopĺňa zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov

Momentálne je v legislatívnom procese novela zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve v znení neskorších predpisov.⁷ Novela reflektuje na záväzky vyplývajúce z Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky. Obsahuje tieto návrhy:

- zmiernenie podmienok pre opätovné nadobudnutie štátneho občianstva Slovenskej republiky tým občanom, ktorí oň prišli v súvislosti s nadobudnutím občianstva iného štátu,
- zmiernenie podmienok, za ktorých dochádza ku strate štátneho občianstva Slovenskej republiky zo zákona, ak štátny občan nadobudne cudzie štátne občianstvo,
- zjednodušenie podmienok nadobúdania štátneho občianstva pre osoby s postavením Slováka žijúceho v zahraničí a pre potomkov bývalých československých občanov narodených na území Slovenskej republiky.

⁶ Aby doba pozastavenia prevádzkovania živnosti nebola zákonom limitovaná, podnikateľ bude oprávnený oznámiť živnostenskému úradu dobu pozastavenia živnosti na ním určenú dobu s ohľadom len na svoje aktuálne potreby a možnosti, rovnako ako doposiaľ bude mať priestor kedykoľvek v priebehu pozastavenia oznámiť živnostenskému úradu zmenu doby pozastavenia prevádzkovania živnosti.

⁷ 24.2.2021 návrh zákona schválený vládou Slovenskej republiky, v čase písania Správy o stave verejnej správy za rok 2020 je návrh v 1. čítaní v NR SR, ČPT 440.

Návrh tak sleduje cieľ zvýšiť ústretovosť štátu v otázkach spojených s nadobúdaním a stratou štátneho občianstva vo vzťahu k občanom.

Ďalšie plánované aktivity v roku 2021

- novelizácia zákona č. 125/2015 Z. z. o registri adries a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- novelizácia zákona č. 583/2008 Z. z. o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (úprava postavenia informačných kancelárií pre obeť trestných činov v pôsobnosti Ministerstva vnútra),
- novelizácia zákona č. 406/2011 Z. z. o dobrovoľníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (úprava financovania dobrovoľníctva a samotného inštitútu dobrovoľníctva s cieľom zohľadniť potreby praxe).

Metodické materiály a koncepcie

V roku 2020 boli vypracované, či zmenené viaceré metodické materiály a koncepcie v oblasti pôsobnosti Ministerstva vnútra:

- *„Nelegálne laboratóriá na výrobu metamfetamínu - metodický materiál pre príslušníkov PZ,“*
- *„Nedovolené ozbrojovanie a obchodovanie so zbraňami,“*
- *„Koncepcia rozvoja štátnych archívov pre roky 2021 – 2026,“*
- *„Prehľad o národných ochranných statusoch v EÚ a Nórsku.“*

Ministerstvo vnútra ako gestor metodiky za oblasť vplyvov na služby verejnej správy pre občana posudzovalo vplyv politik na poskytovanie služieb verejnej správy pre občana pri 229 materiáloch. K *„Jednotnej metodike na posudzovanie vybraných vplyvov“* (ďalej len „JM“) prebiehal v roku 2020 návrh aktualizácie, ktorý predložilo Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky. Materiál sa dostal na rokovanie vlády 5. 5. 2021, účinnosť nadobudol od 1. 6. 2021.

Úpravy a zmeny v JM vychádzali z pripomienok a ďalších úprav navrhovaných zo strany členov stálej pracovnej komisie Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky na posudzovanie vybraných vplyvov a z aplikačnej praxe, pričom smerovali k zefektívneniu procesu posudzovania vybraných vplyvov. Cieľom materiálu bolo zavedenie princípu "ONE IN, ONE OUT"⁸, resp. "ONE IN, TWO OUT" v Slovenskej republike, ako i zmena niektorých ustanovení Jednotnej metodiky, ktorých potreba zmeny vyplynula z aplikačnej praxe. V súvislosti so zavedením princípu "ONE IN, ONE OUT", resp. "ONE IN, TWO OUT" bola upravená doložka vybraných vplyvov (príloha č. 1), analýza vplyvov na podnikateľské prostredie (príloha č. 3a) a kalkulačka vplyvov na podnikateľské prostredie (príloha č. 3b). V rámci aktualizácie boli upravené i ďalšie analýzy vplyvov vrátane metodických pokynov k nim (sociálne vplyvy - príloha č. 4, vplyvy na informatizáciu - príloha č. 6) a zároveň sa zavádza nová príloha - a to analýza vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu (príloha č. 8), ktorej gestorom je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

⁸ Princíp ONE IN, ONE OUT – Ak úrady v rámci svojej kompetencie prijmu novú reguláciu, budú musieť v rovnakej oblasti znížiť regulačné zaťaženie (náklady na podnikanie) v rovnakej výške.

1. Vybrané správne agendy v pôsobnosti štátu

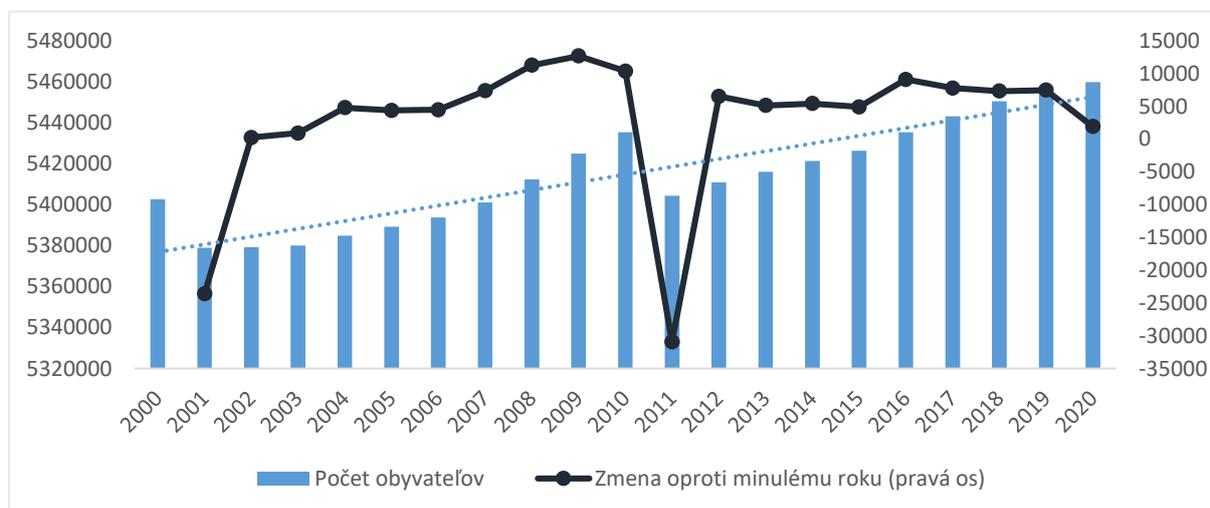
Kapitola obsahuje štatistický prehľad vybraných správnych agend, spravidla v pôsobnosti Ministerstva vnútra. Cieľom je popísať početnosti prípadov za rok 2020, porovnať ich s predchádzajúcim obdobím a prípadne pomenovať vyplývajúce trendy. Kapitola obsahuje údaje o evidencii obyvateľstva, o štátnom občianstve, o prenesenom výkone štátnej správy, o klientskych centrách, o živnostenskom podnikaní, o agende matrik, o agende dokladov, o evidencii vozidiel, o priestupkoch a o iných správnych deliktach.

1.1 Demografický prehľad obyvateľstva - úvod

S ohľadom na charakter a obsah publikácie považujeme za vhodné na úvod popísať základné demografické štatistiky o konečných užívateľoch služieb verejnej správy, o obyvateľoch Slovenskej republiky. Evidencia obyvateľov je takisto dôležitou správnu agendou Ministerstva vnútra, v zmysle zákona 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „kompetenčný zákon“).

Podľa databázy Štatistického úradu bolo v roku 2020 v Slovenskej republike evidovaných 5 459 781 obyvateľov, z toho 2 666 486 mužov (49 %) a 2 793 295 žien (51 %)⁹. Medziročne sa počet obyvateľov evidovaných Štatistickým úradom zvýšil o 1 908 (0,03%), pričom počet mužov sa zvýšil o 1 136 a počet žien sa zvýšil o 772 (Štatistický úrad SR 2021a). V 20 - ročnom horizonte počet obyvateľov stúpil o 57 234 osôb, priemerné ročné tempo rastu počtu obyvateľov predstavuje hodnotu 2 861,7, trendová krivka Grafu 1 zobrazuje stabilný rastúci trend počtu obyvateľov v sledovanom období.

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov 2000 - 2020

Spracovanie: ISBA, Zdroj: Štatistický úrad SR 2021a

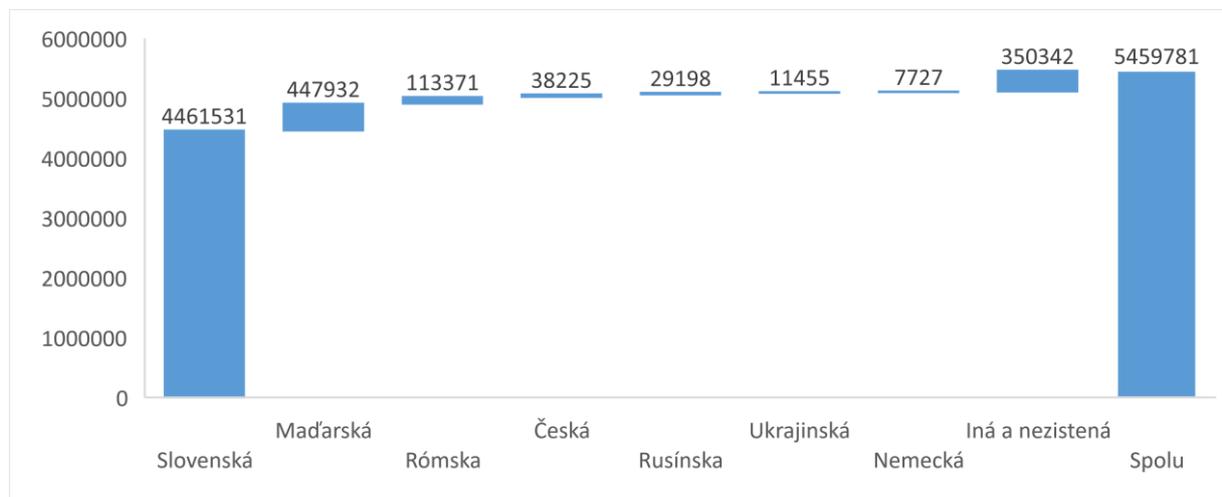
1.2 Národnostné zloženie

Podľa databázy Štatistického úradu Slovenskej republiky žilo v roku 2020 na území Slovenskej republiky 4 461 531 obyvateľov slovenskej národnosti (82 %). Z ostatných národností evidovaných Štatistickým úradom Slovenskej republiky prevládala maďarská (8%), nasledovaná rómskou (2%), českou (1%),

⁹ Databáza Ministerstva vnútra sa mierne odlišuje od databázy Štatistického úradu Slovenskej republiky. Ministerstvo vnútra evidovalo 5 191 471 obyvateľov v Slovenskej republike za rok 2020.

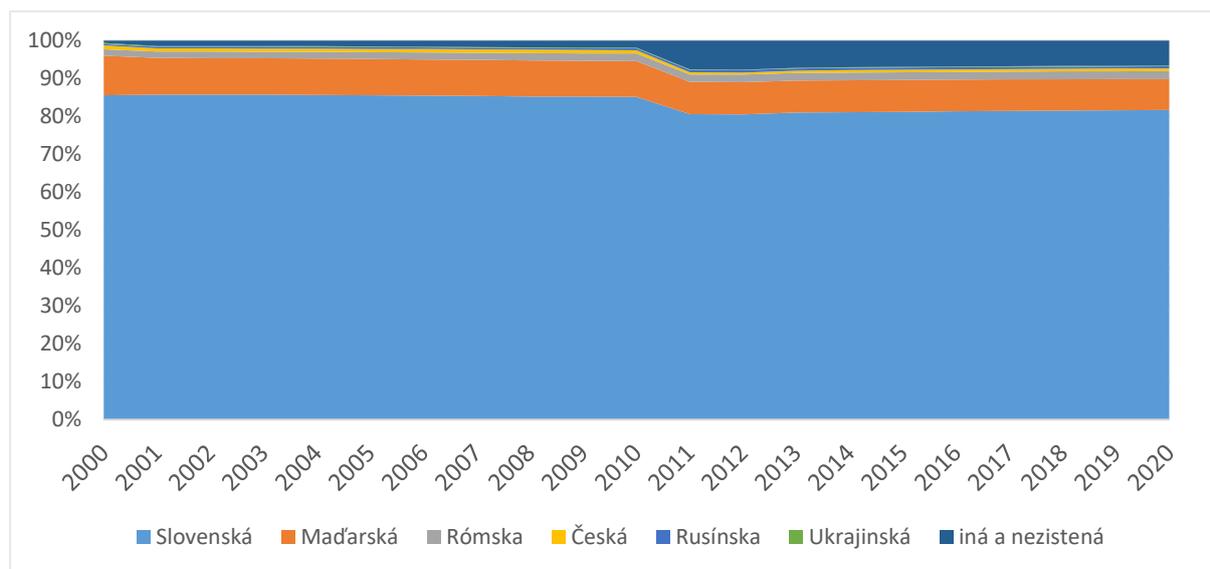
rusínskou (1%) a ukrajinskou (0,2 %).¹⁰ Iné a nezistené národnosti tvoria 6% evidencie (Štatistický úrad SR 2021a).

Graf 2: Počet obyvateľov podľa národností v roku 2020

Spracovanie: ISBA, Zdroj: Štatistický úrad SR 2021a

Graf 3: Vývoj počtu obyvateľov podľa národnosti 2000 - 2020

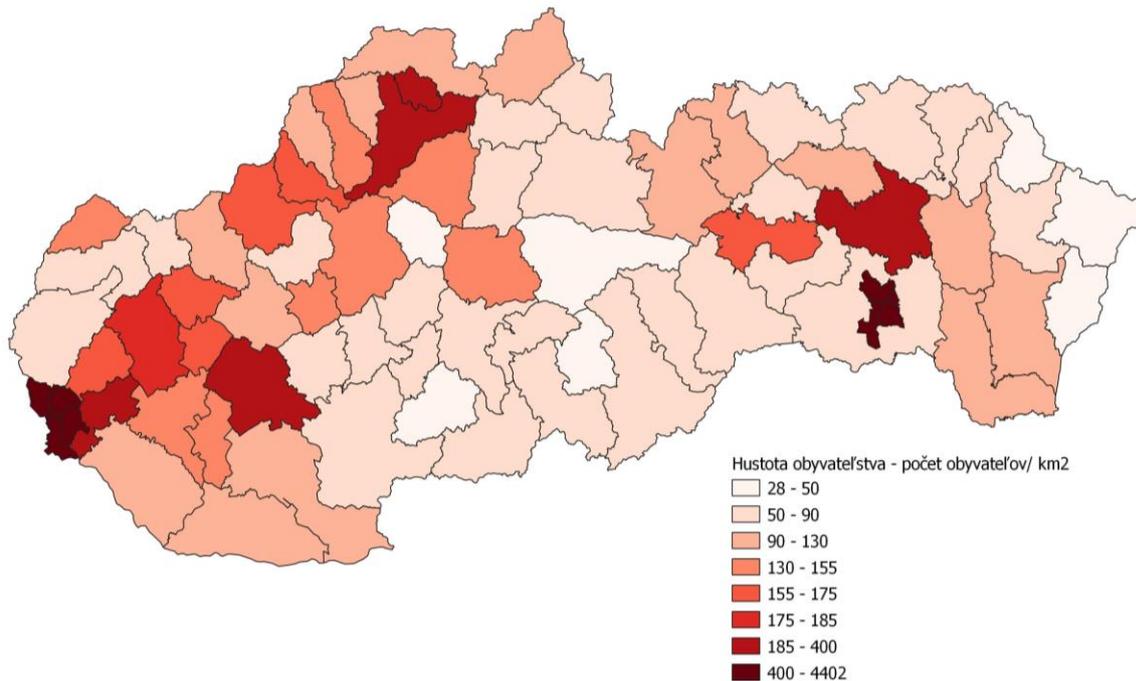

Spracovanie: ISBA, Zdroj: Štatistický úrad SR 2021a

V 20 - ročnom horizonte počet evidovaných obyvateľov slovenskej národnosti klesol o 161 838 obyvateľov (4 p. b.), počet evidovaných obyvateľov maďarskej národnosti klesol o 117 997 obyvateľov (21 p. b.) a počet evidovaných obyvateľov rómskej národnosti stúpol o 20 278 (22 p. b.). Celkovo sa počet obyvateľov inej národnosti ako slovenskej (počet cudzincov a nezistených) v sledovanom období zvýšil o 219 072 (28 p. b., Štatistický úrad SR 2021a).

¹⁰ Databáza Ministerstva vnútra sa mierne odlišuje od databázy Štatistického úradu Slovenskej republiky. Ministerstvo vnútra eviduje 4 450 636 obyvateľov slovenskej národnosti, 449 690 obyvateľov maďarskej národnosti, 74 846 obyvateľov ukrajinskej národnosti, 60 443 obyvateľov českej národnosti a 155 856 obyvateľov inej národnosti a nezistenej / neuviedenej národnosti.

Mapa 1: Hustota zaľudnenia podľa okresov Slovenskej republiky za rok 2020

Spracovanie: ISBA, Zdroj: Štatistický úrad SR 2021a

1.3 Štátne občianstvo

Pôsobnosť v oblasti štátneho občianstva patrí medzi základné agendy Ministerstva vnútra. Štátne občianstvo Slovenskej republiky bolo v roku 2020 udelené 918 osobám, z toho 249 osobám s postavením Slováka žijúceho v zahraničí a 43 osobám na základe uzavretého manželstva s občanom Slovenskej republiky. V roku 2019 bolo udelených 914 štátnych občianstiev. Za obdobie od 1.1.2020 do 31.12.2020 bolo 33 žiadostí o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky zamietnutých (o 5 menej ako v roku 2019) a v 72 prípadoch bolo konanie zastavené (o 11 menej ako v roku 2019).

Štatistický úrad Slovenskej republiky eviduje prehľad obyvateľov podľa štátneho občianstva¹¹ (Štatistický úrad SR 2021b). Za rok 2020 bolo v databáze Štatistického úradu Slovenskej republiky evidovaných 5 377 706 štátnych občanov Slovenskej republiky, o 1 231 menej ako v roku 2019 (Tabuľka 1). Najväčšia zmena v evidencii bola zaznamenaná pri občanoch Českej republiky (o 671 evidovaných občanov viac ako v roku 2019), pri občanoch Maďarska (o 469 evidovaných občanov viac ako v roku 2019) a pri občanoch Ukrajiny (o 359 evidovaných občanov viac ako v roku 2019).

¹¹ Zaujímavosťou je, že v databáze sú evidovaní aj obyvatelia s uvedením štátneho občianstva Antarktídy.

Tabuľka 1: Počet obyvateľov podľa štátneho občianstva (2020)

Štát	2019	2020	Rozdiel
Slovenská republika	5 378 937	5 377 706	- 1 231
Česká republika	14 445	15 116	671
Maďarsko	11 092	11 561	469
Rumunsko	7 137	7 265	128
Poľská republika	6 081	6 278	197
Ukrajina	4 070	4 429	359
Nemecká spolková republika	4 300	4 414	114
Talianska republika	3 033	3 134	101
Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska	2 356	2 454	98
Rakúska republika	2 138	2 232	94
Bulharská republika	2 126	2 157	31
Ruská federácia	1 729	1 832	103
Francúzska republika	1 744	1 800	56
Vietnamská socialistická republika	1 728	1 791	63
Nešpecifikované v súvislosti s osobami bez štátnej príslušnosti	1 493	1 493	-
Chorvátska republika	1 055	1 105	50
Španielske kráľovstvo	1 009	1 081	72
Čínska ľudová republika	1 061	1 080	19
Srbská republika	938	978	40
Spojené štáty americké	881	896	15
Ostatné štáty	10 520	10 979	459

Spracovanie: ISBA, zdroj: Štatistický úrad SR 2021b

1.4 Prenesený výkon štátnej správy v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky

Štát môže na obce preniesť časť svojich právomocí a pôsobností, ak sa ich plnenie obcami priamo v regiónoch, bližšie k obyvateľom, považuje za racionálnejšie a efektívnejšie¹². S prenesením úloh na obec štát poskytne obci potrebné finančné a iné materiálne prostriedky. Výkon štátnej správy prenesený na obec zákonom riadi a kontroluje vláda.

Medzi úlohy štátu (Ministerstva vnútra) prenesené na obce patrí správa matrik¹³. Ministerstvo vnútra vydáva všeobecne záväzný právny predpis¹⁴, ktorým určí územné obvody matričných úradov a takisto predpis o rozsahu a podmienkach poskytovania dotácií na úseku matrik¹⁵. Z poskytnutých finančných

¹² Podľa § 5 zákona o obecnom zriadení možno na obec zákonom preniesť niektoré úlohy štátnej správy, ak je ich plnenie týmto spôsobom racionálnejšie a efektívnejšie.

¹³ Podľa zákona č. 154/1994 Z. z. o matrikách v znení neskorších predpisov vedie matriku ako výkon štátnej správy obec, v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košiciach mestská časť.

¹⁴ Územné obvody matričných úradov ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo vnútra.

¹⁵ Ministerstvo vnútra vydalo podľa § 8a ods. 2 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov výnos Ministerstva vnútra č. 207-2004/04291 z 3. novembra 2005 o rozsahu a podmienkach poskytovania dotácií na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy na úseku matrik v znení neskorších predpisov.

prostriedkov môžu obce uhrádzať bežné výdavky, napr. výdavky na mzdy, poisťné, tovary a služby, príspevok na úhradu zvýšených výdavkov na ošatenie a na úpravu zovňajšku matrikárom a matrikárom.

Ministerstvo vnútra každoročne vydáva dokument obsahujúci rozpis dotácii na úseku matrík, kde je uvedený výpočet dotácie pre jednotlivé obce (Ministerstvo vnútra, 2020a). Obciam sú dotácie na zabezpečenie tohto úseku rozpočtované na základe počtu úväzkov na úseku v danej obci. Počet úväzkov v obci sa odvodzuje podľa počtu obyvateľov a podľa počtu úkonov v obci.

Dotácia pre obce (matričné úrady) v roku 2020 bola rozpočtovaná celkovo vo výške 9 075 447,00 eur. V roku 2019 obciam prislúchalo 8 249 614,07 eur. V medziročnom porovnaní tak bolo obciam na tento úsek rozpočtovaných o 825 833 eur viac (o 10 %).

Ministerstvo vnútra riadi aj výkon štátnej správy na úseku hlásenia a evidencie pobytu občanov a registra, pričom činnosť obcí, mestských častí Bratislavy a mestských častí Košíc na tomto úseku je preneseným výkonom štátnej správy.¹⁶ Pravidlá poskytovania dotácii na tomto úseku vydáva Ministerstvo vnútra výnosom.¹⁷

Ministerstvo vnútra vydáva každoročne dokument obsahujúci výpočet dotácie pre obce na úseku hlásenia a evidencie (Ministerstvo vnútra, 2020b). Obciam sú dotácie na zabezpečenie tohto úseku rozpočtované na základe počtu obyvateľov obce (0,33 eur na obyvateľa).

Dotácia pre obce v roku 2020 bola rozpočtovaná celkovo vo výške 1 798 575,90 eur. V roku 2019 obciam prislúchalo 1 796 166,57 eur. V medziročnom porovnaní tak bolo obciam na tento úsek rozpočtovaných o 2 409,33 eur viac (o 0,13 %).

Pôsobnosť obce na úseku registra adries je v zmysle legislatívy výkonom štátnej správy riadeným, metodicky usmerňovaným a kontrolovaným Ministerstvom vnútra a okresným úradom, v ktorého územnom obvode sa obec nachádza¹⁸.

Dotácia na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy na úseku registra adries sa poskytuje obci, resp. mestskej časti podľa výnosu Ministerstva vnútra¹⁹. Ministerstvo vnútra každoročne vydáva dokument s uvedeným výpočtom dotácie pre jednotlivé obce (Ministerstvo vnútra, 2020c). Obciam sú dotácie na zabezpečenie tohto úseku rozpočtované na základe počtu úkonov obce na danom úseku v uplynulom roku (1,6 eur na úkon + paušál 18 eur pre každú obec).

Dotácia pre obce v roku 2020 bola rozpočtovaná celkovo vo výške 139 852,80 eur. V roku 2019 obciam prislúchalo 142 836,80 eur. V medziročnom porovnaní tak bolo obciam na tento úsek rozpočtovaných o 2 984 eur menej (o 2%).

Ďalším dôležitým úsekom štátnej správy prenesenej na obce je starostlivosť o životné prostredie. Dotácia na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy na úseku starostlivosti o životné

¹⁶ Podľa zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky

¹⁷ Ministerstvo vnútra vydalo podľa § 8a ods. 2 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov výnos Ministerstva vnútra č. 206-2006/02288 zo 6. decembra 2006 o poskytovaní dotácií na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy na úseku hlásenia pobytu občanov a registra obyvateľov Slovenskej republiky v znení výnosu Ministerstva vnútra č. 549/2008 Z. z.

¹⁸ Podľa zákona č. 125/2015 Z. z. o registri adries a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

¹⁹ Výnos Ministerstva vnútra č. 155/2015 Z. z. o poskytovaní dotácií zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy na úseku registra adries.

prostredie sa poskytuje obci prostredníctvom okresných úradov v sídlach krajov podľa výnosu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.²⁰

Ministerstvo vnútra každoročne vydáva dokument s uvedeným výpočtom dotácie na tomto úseku pre jednotlivé obce (Ministerstvo vnútra, 2020d). Obciam sú dotácie na zabezpečenie úseku starostlivosti o životné prostredie rozpočtované na základe počtu obyvateľov v danej obci. Dotácia pre obce v roku 2020 bola rozpočtovaná celkovo vo výške 517 765,95 eur.

Tabuľka 2: Dotácie prenesený výkon štátnej správy

Dotácie prenesený výkon štátnej správy			
Úsek	Dotácia 2019	Dotácia 2020	Spôsob výpočtu dotácie pre obce
Matriky	8 249 614,07 €	9 075 447 €	Na základe počtu úväzkov na úseku v obci. Počet úväzkov v obci sa odvodzuje podľa počtu obyvateľov a podľa počtu úkonov v obci.
Hlásenie a evidencia pobytu občanov a register obyvateľov	1 796 166,57 €	1 798 575,90 €	Na základe počtu obyvateľov obce (0,33 eur na obyvateľa).
Register adries	142 836,80 €	139 852,80 €	Na základe počtu úkonov obce na danom úseku v uplynulom roku (1,6 eur na úkon + paušál 18 eur pre každú obec).
Starostlivosť o životné prostredie	508 805 €	517 765,95 €	Na základe počtu obyvateľov v obci

Spracovanie: ISBA

²⁰ Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2008 z 3. apríla 2008 o poskytovaní dotácií obciam na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy starostlivosti o životné prostredie.

Téma - spoločné obecné úrady

V roku 2020 bolo v Slovenskej republike 2890 územných samosprávnych jednotiek (obcí), **pričom 65 % z nich má menej ako 1000 obyvateľov** (85 % obcí má menej ako 2000 obyvateľov, Štatistický úrad SR, 2021c). Štruktúra samosprávnych jednotiek v Slovenskej republike je značne fragmentovaná. **Priemerná veľkosť samosprávnej jednotky je jedna z najmenších v Európe** (viď. Graf 47). Zákon o obecnom zriadení medzi veľkosťou samospráv nerozlišuje a v podstate priznáva rovnaké práva a povinnosti všetkým obciam.²¹ Za účelom vykonávania kompetencií a realizácie správy je preto dôležité, aby (najmä malé) obce mali možnosť navzájom spolupracovať a zdieľať výkon kompetencií²². Právny základ takejto spolupráce predstavuje čl. 66 Ústavy Slovenskej republiky. Presnejšie pravidlá spolupráce určuje tretia časť zákona o obecnom zriadení. Podľa § 20 ods. 1 zákona o obecnom zriadení „obce **môžu** spolupracovať na základe zmluvy uzavretej na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti, na základe zmluvy o zriadení združenia obcí.“ Zriadenie spoločného obecného úradu upravuje § 20a ods. 3 zákona o obecnom zriadení. Podľa databázy Ministerstva vnútra na území Slovenskej republiky pôsobí 186 spoločných obecných úradov (ďalej len „SOÚ“). Navzájom sa SOÚ výrazne líšia pôsobnosťou na úsekoch, veľkosťou, počtom združených obcí, či počtom obyvateľov v ich územnom obvode.

Úseky

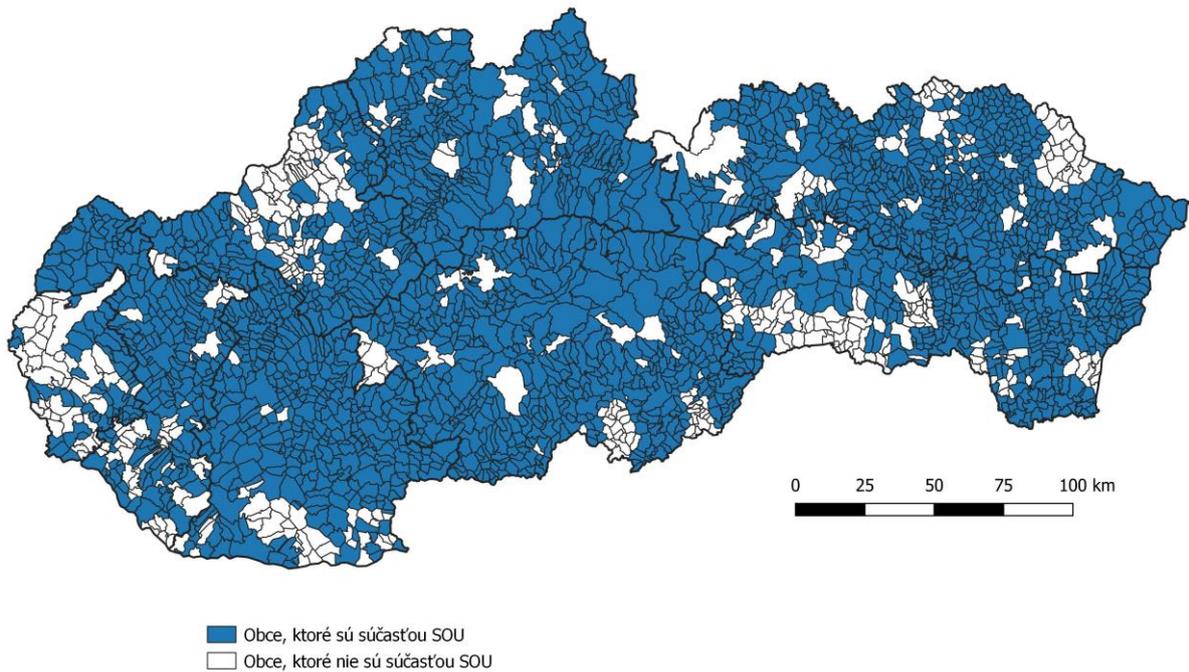
Z dát poskytnutých Ministerstvu vnútra²³ je možné identifikovať 23 úsekov, na ktorých pôsobia jednotlivé SOÚ: stavebný poriadok, bývanie, ochrana ovzdušia, miestne komunikácie, cestná doprava, školstvo, ochrana pred povodňami, ochrana prírody a krajiny, vodovody a kanalizácie, vodná správa, iné prenesené pôsobnosti, PaM pre školy, účtovníctvo, sociálna práca, rybárstvo, PaM pre obce, štatistika, odpady, priestupky, ekonomická činnosť, zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „infozákon“), metodická činnosť, iné samosprávne pôsobnosti. Prehľad obcí, ktoré zdieľajú výkon správy podľa úsekov, je znázornený na mape 2.

²¹ Výnimku predstavuje prenesený výkon štátnej správy, napr. na úseku matrík, je sídlom matričného úradu 971 obcí. Tieto obce vykonávajú kompetenciu na úseku matrík pre ostatné (menšie) obce.

²² V zmysle jeden úrad zabezpečuje administráciu pre viaceré obce, ktoré na to samostatne nemajú kapacitu, prípadne je zdieľaný výkon správy lacnejší.

²³ Dataset úsekov SOÚ za roky 2018, 2019 a 2020 poskytnuté MV SR (celkovo 186 SOÚ, 2398 obcí, niektoré obce sú pri rôznych úsekoch súčasťou viacerých SOÚ). V čase písania publikácie neboli údaje poskytnuté za rok 2020 kompletne.

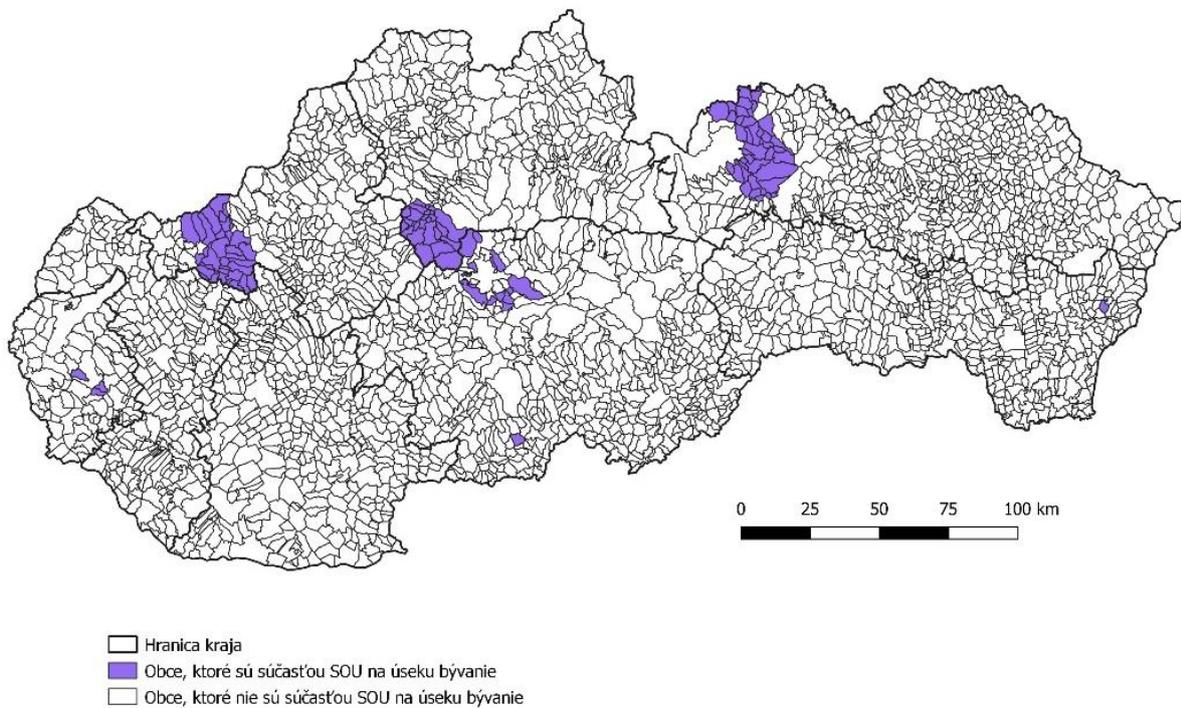
Mapa 2: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ

Zdroj dát: údaje o úkonoch v rokoch 2019 a 2020 poskytnuté jednotlivými SOÚ

Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR²⁴, spracovanie: ISBA

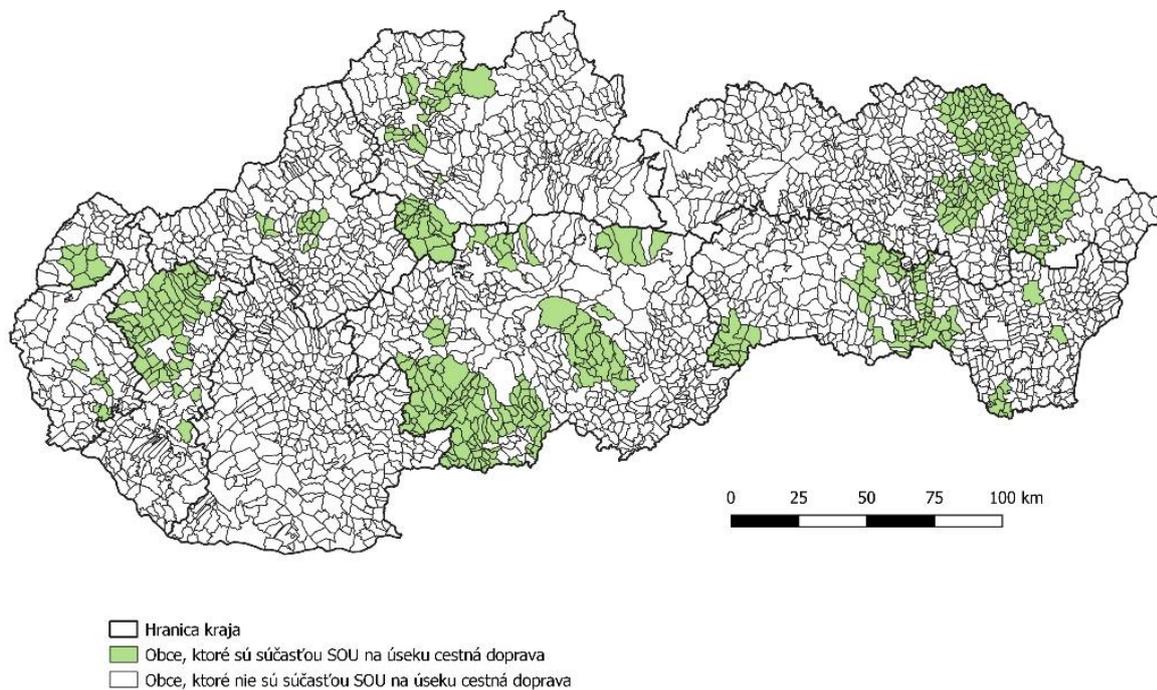
Mapa 3: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku bývanie

Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

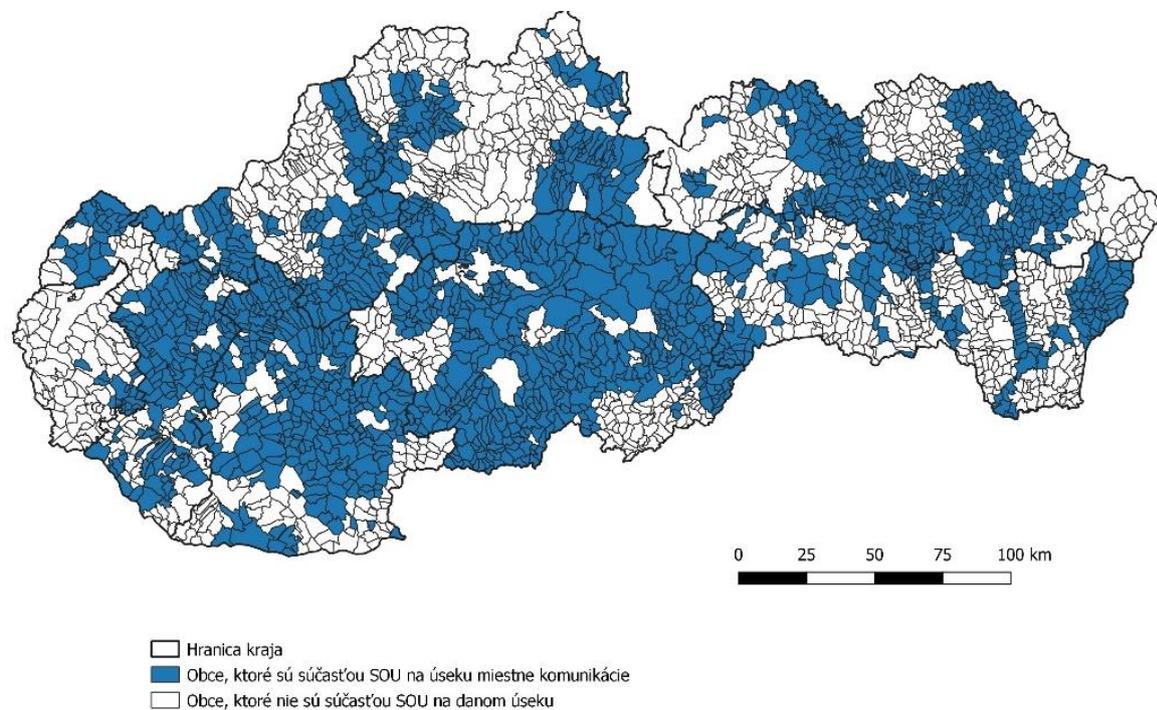
²⁴ Kritériom bolo, aby obec bola zaradená aspoň v jednom SOÚ v údajoch za roky 2018 - 2020

Mapa 4: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku cestná doprava

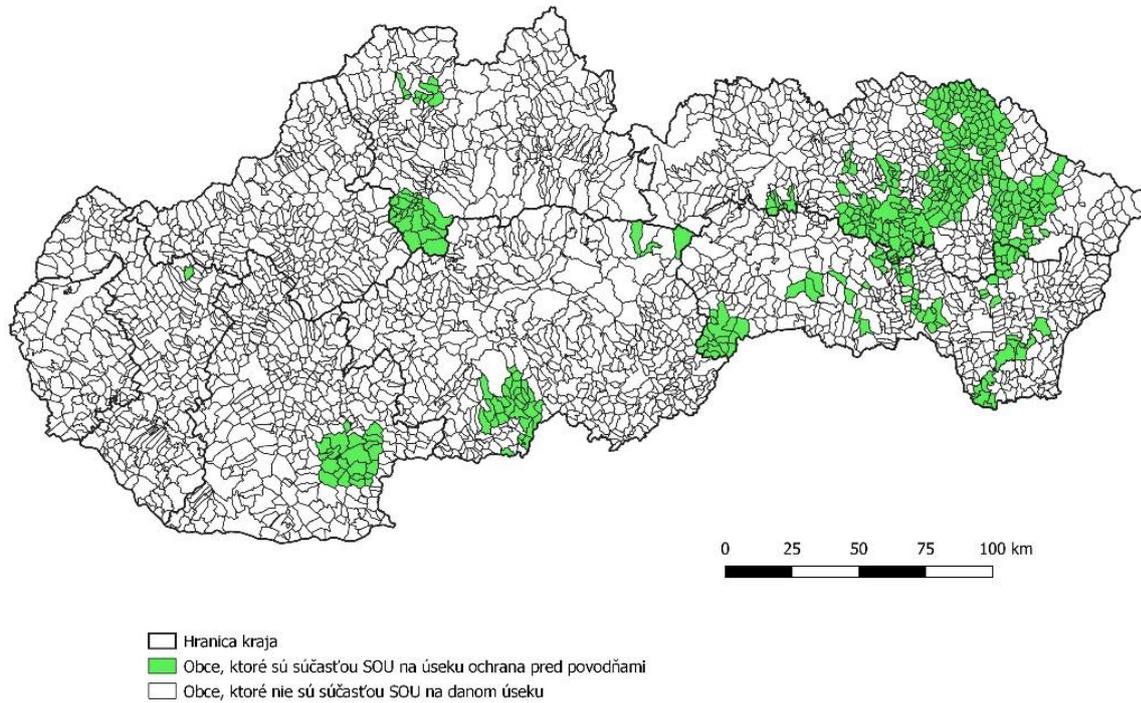
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 5: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku miestne komunikácie

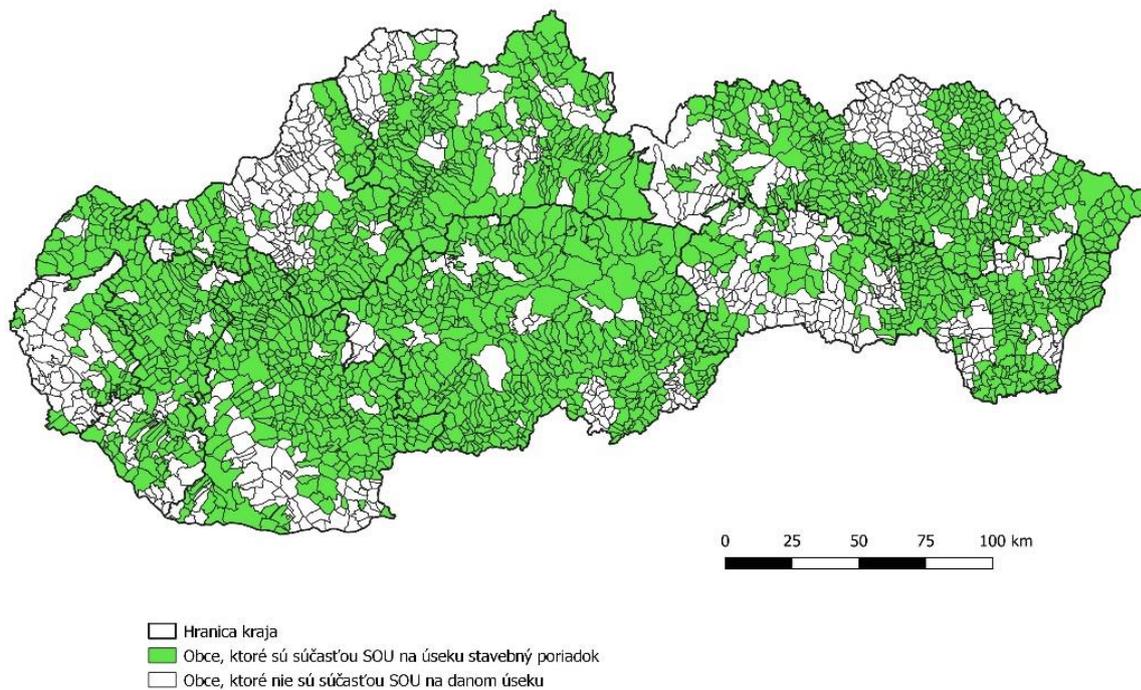
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 6: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku ochrana pred povodňami

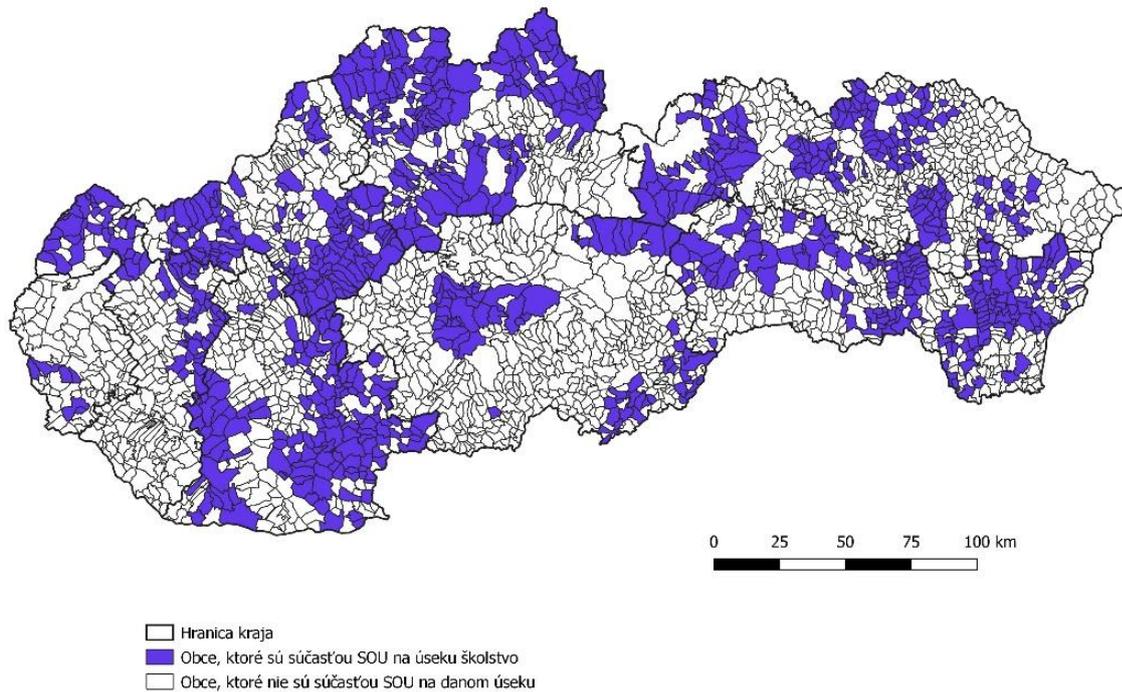
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 7: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku stavebný poriadok

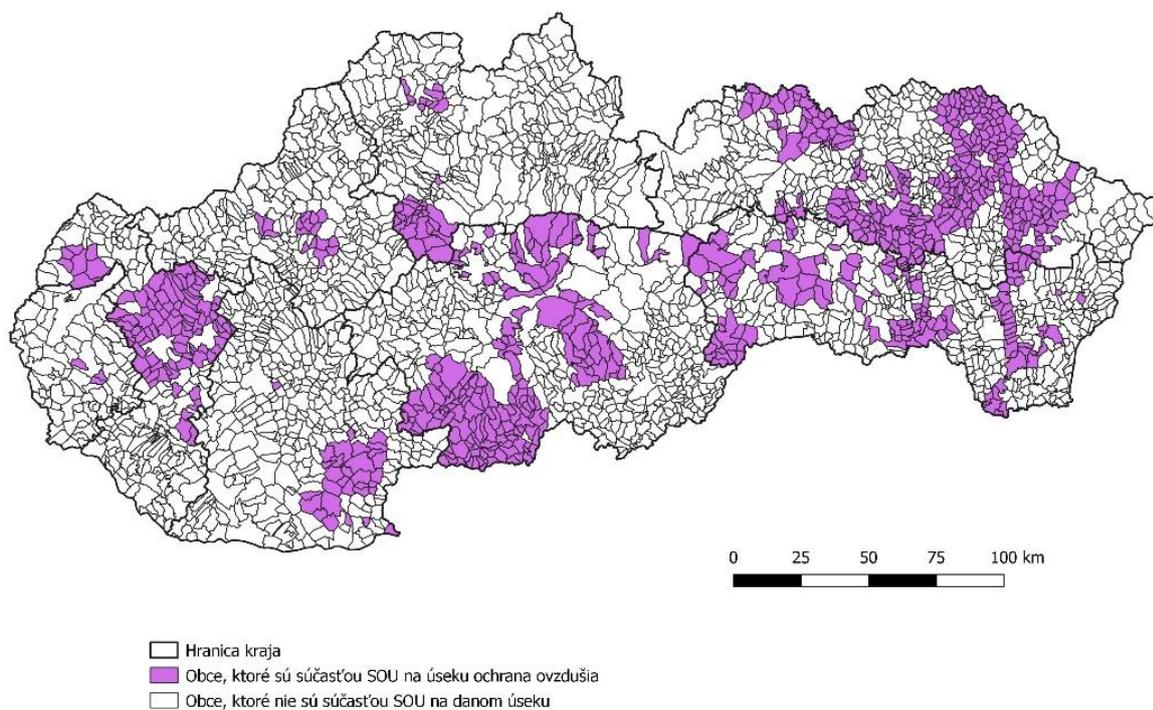
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 8: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku školstvo

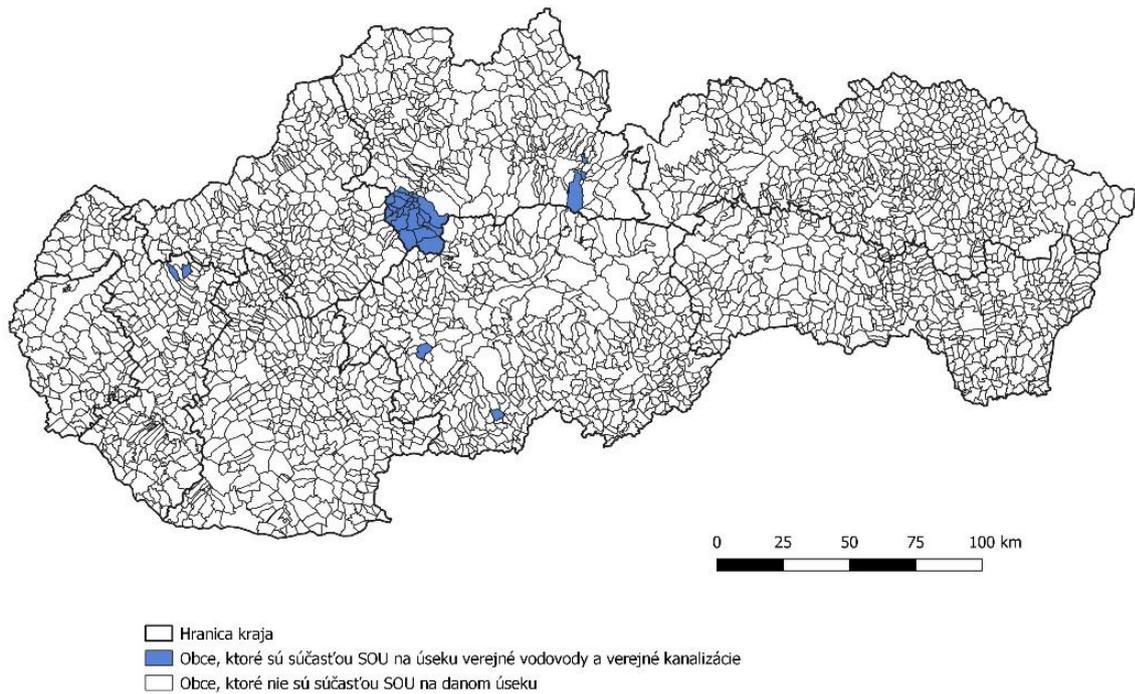
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 9: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku ochrana ovzdušia

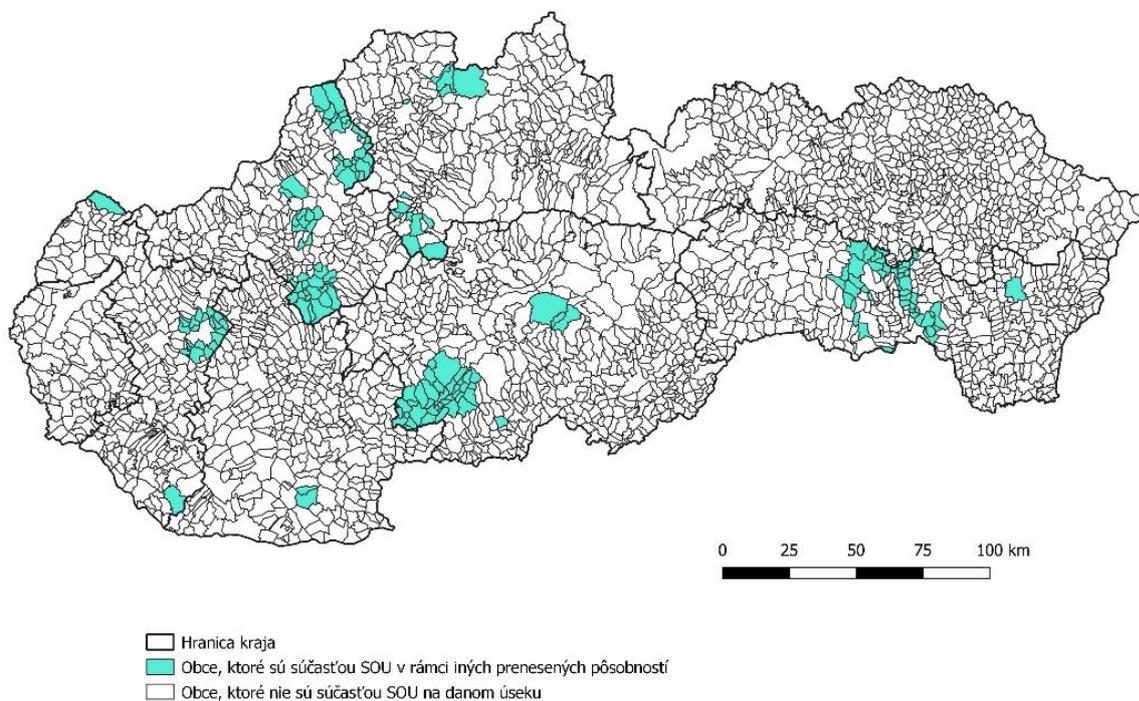
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 10: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku verejné vodovody a verejné kanalizácie

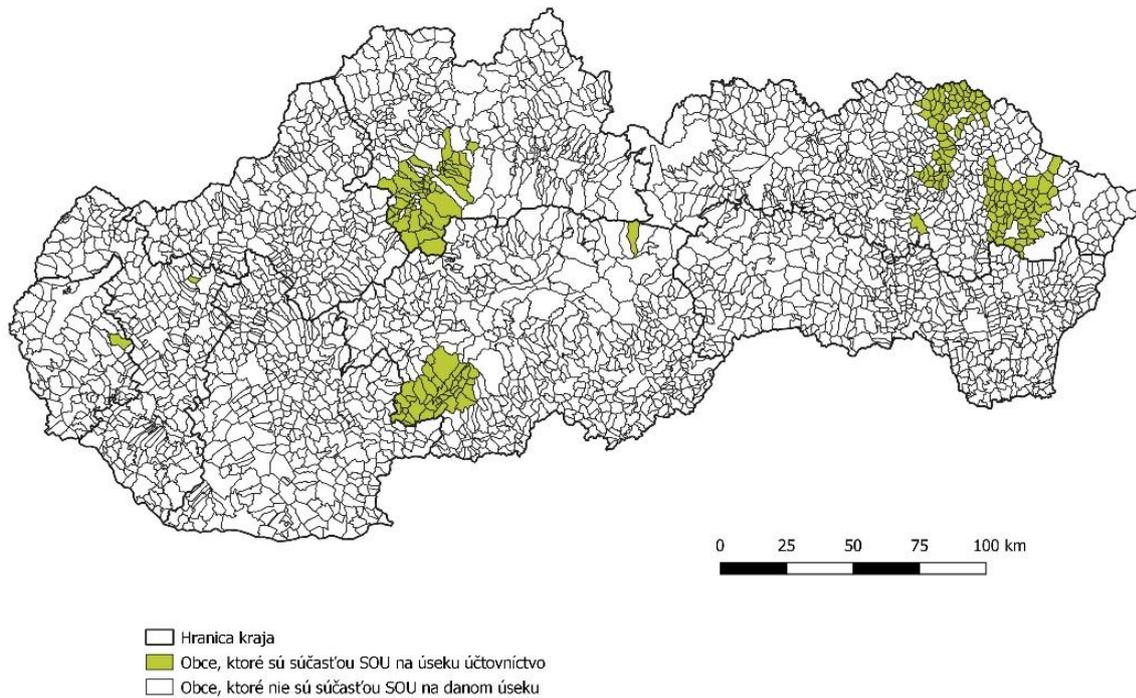
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 11: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ v rámci iných prenesených pôsobností

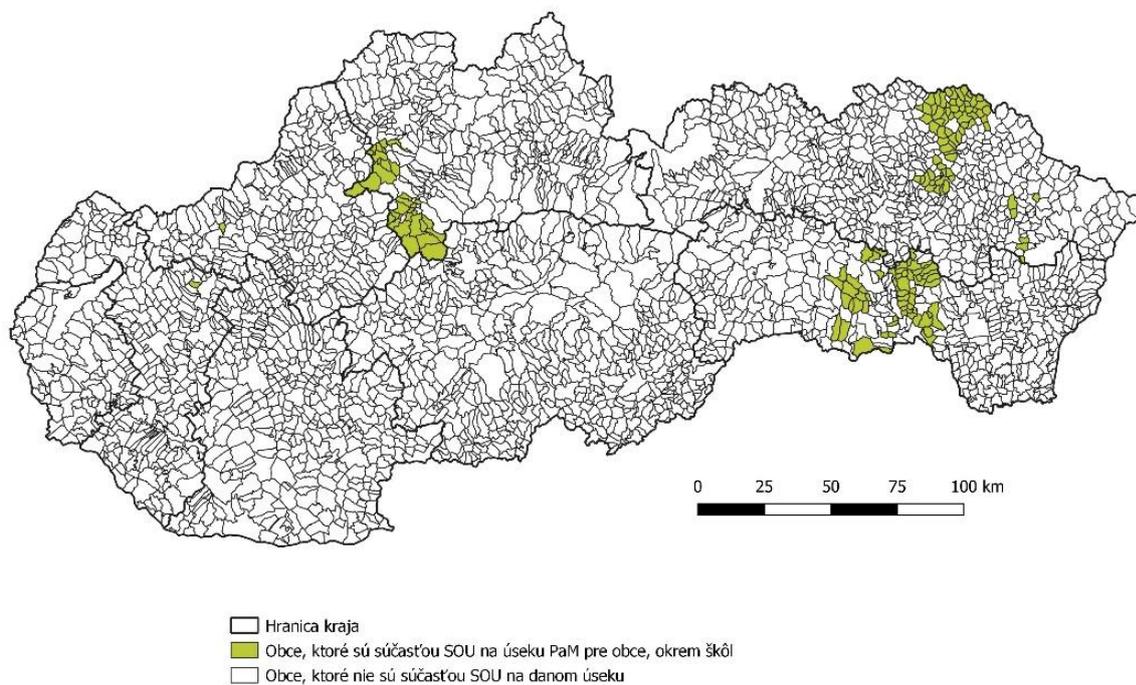
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 12: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku účtovníctvo

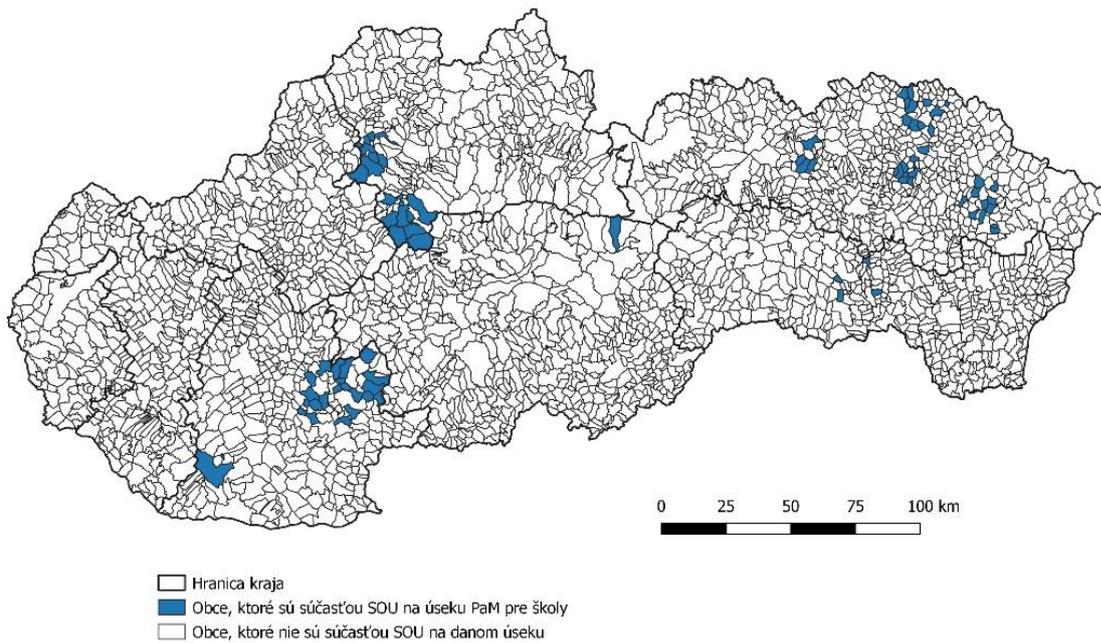
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 13: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku PaM pre obce, okrem škôl

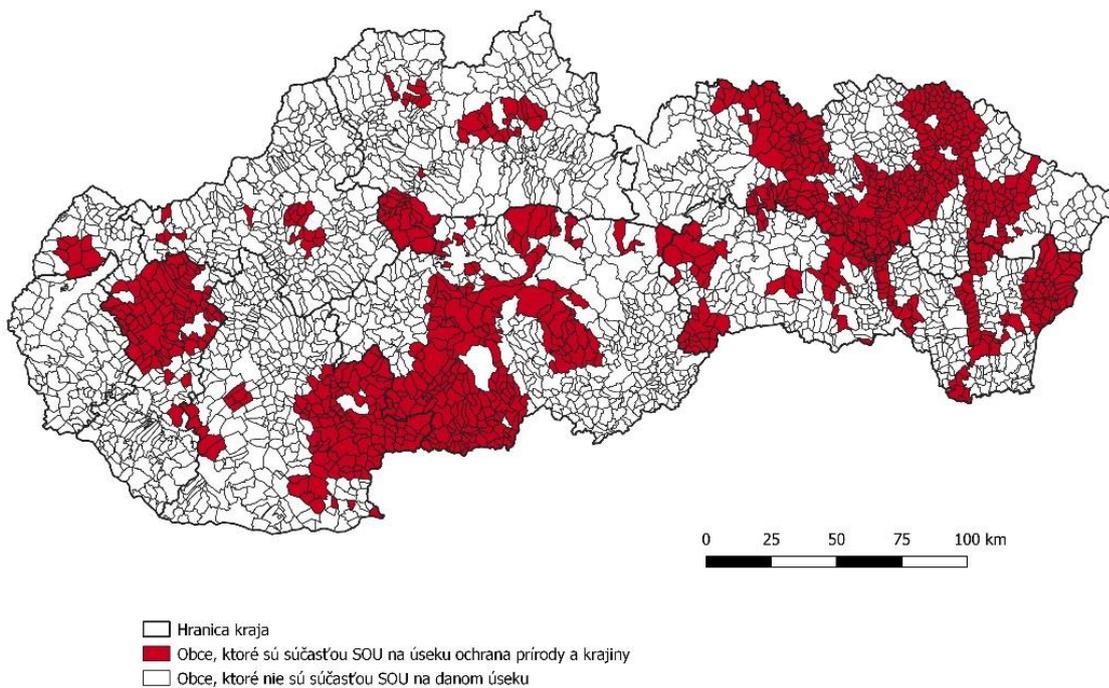
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 14: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku PaM pre školy

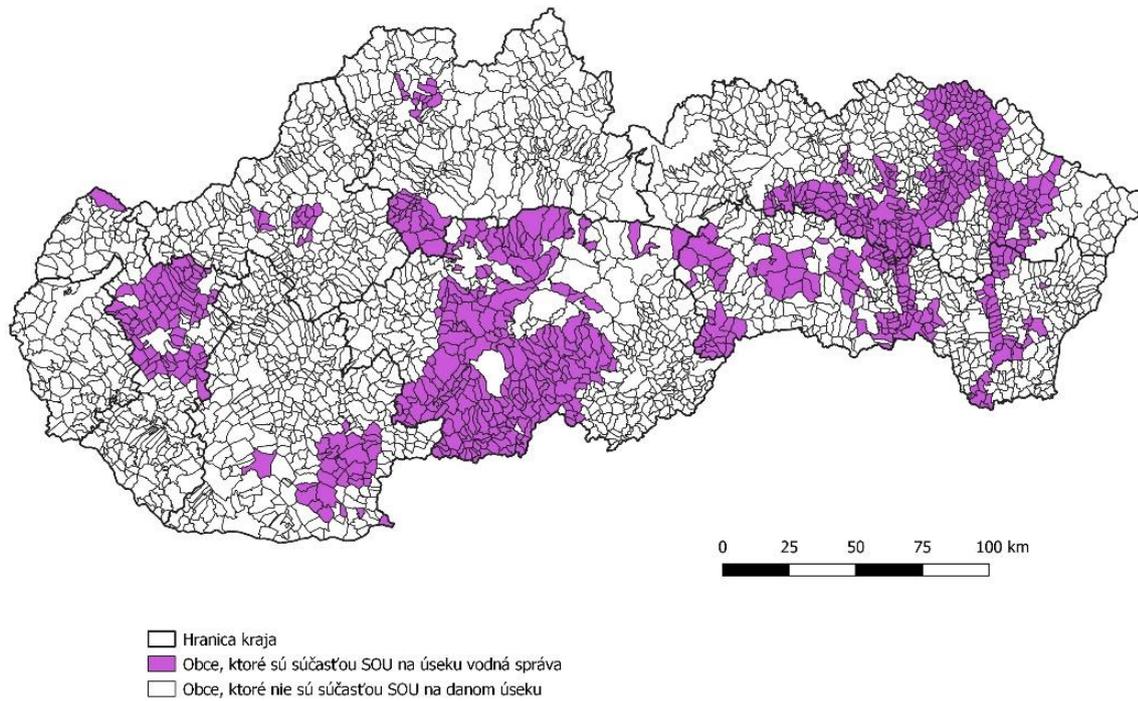
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 15: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku ochrana prírody a krajiny

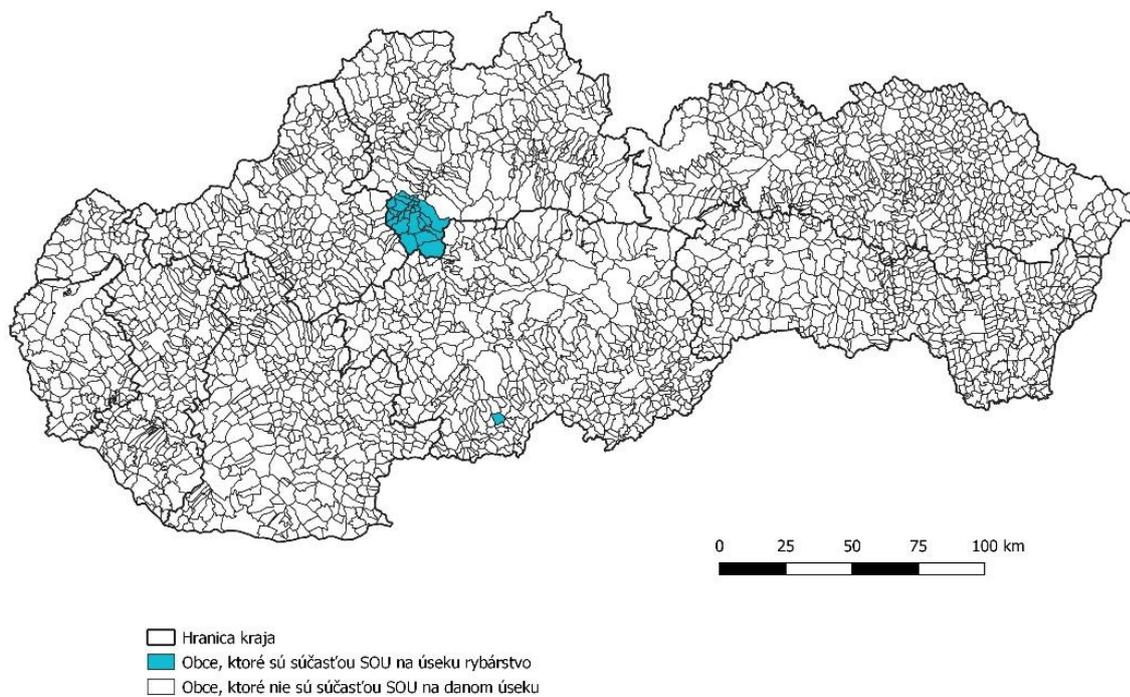
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 16: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku vodná správa

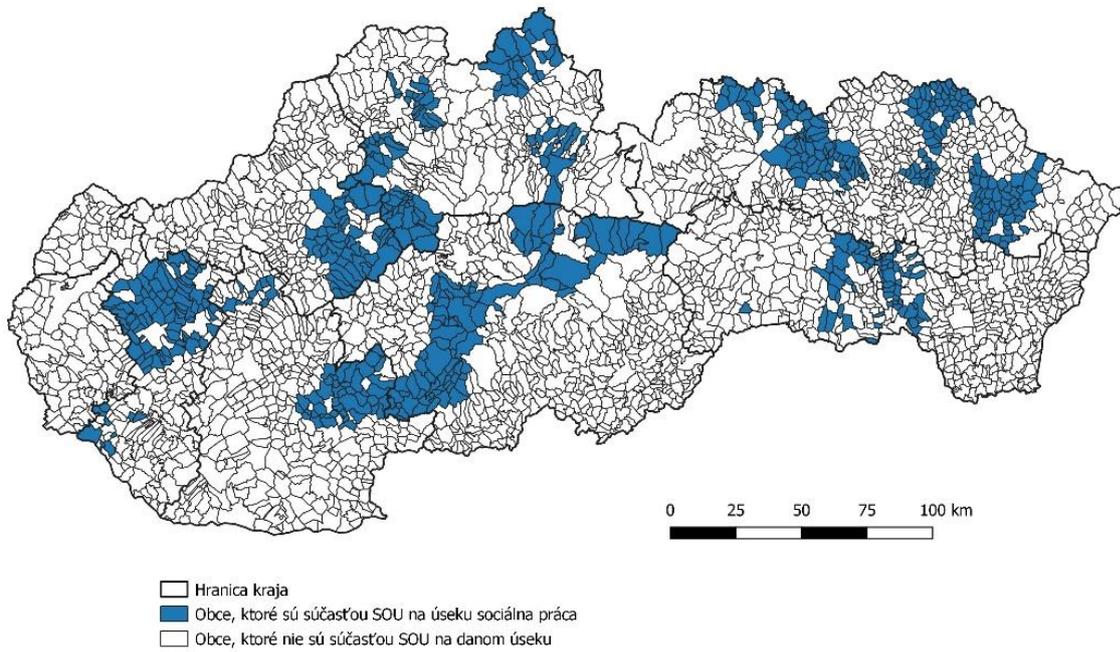
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 17: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku rybárstvo

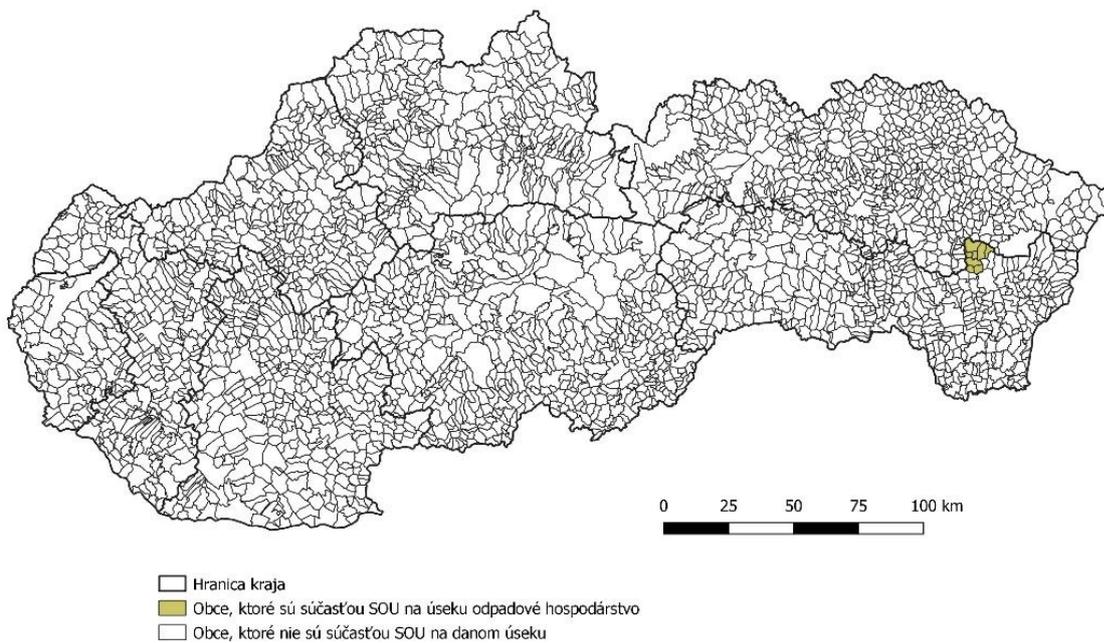
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 18: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku sociálna práca

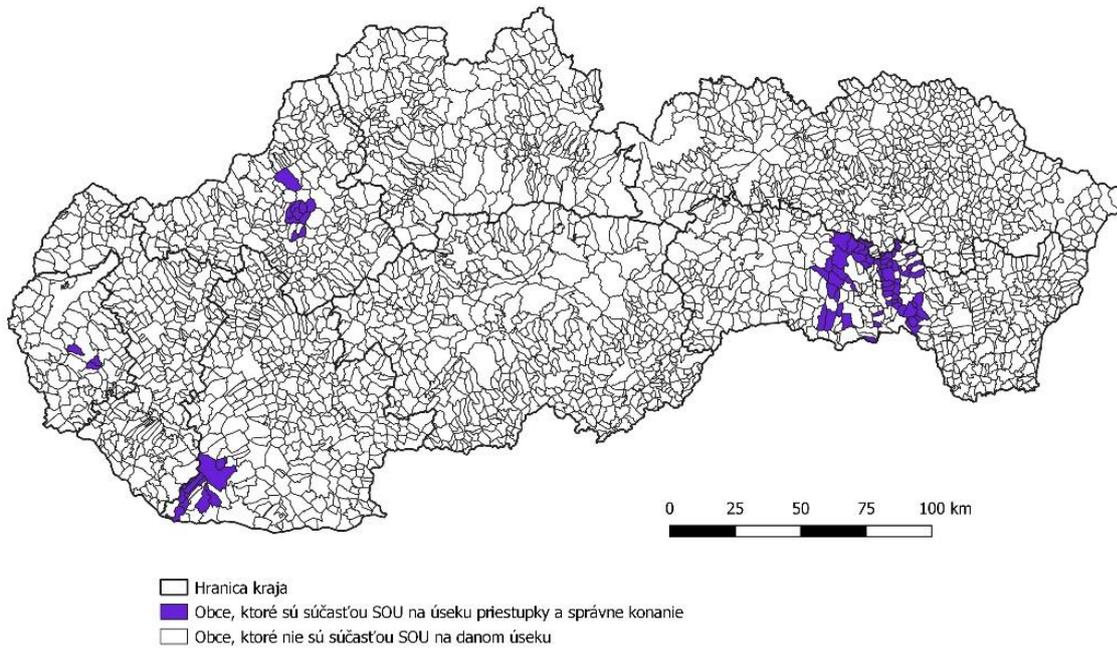
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 19: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku odpadové hospodárstvo

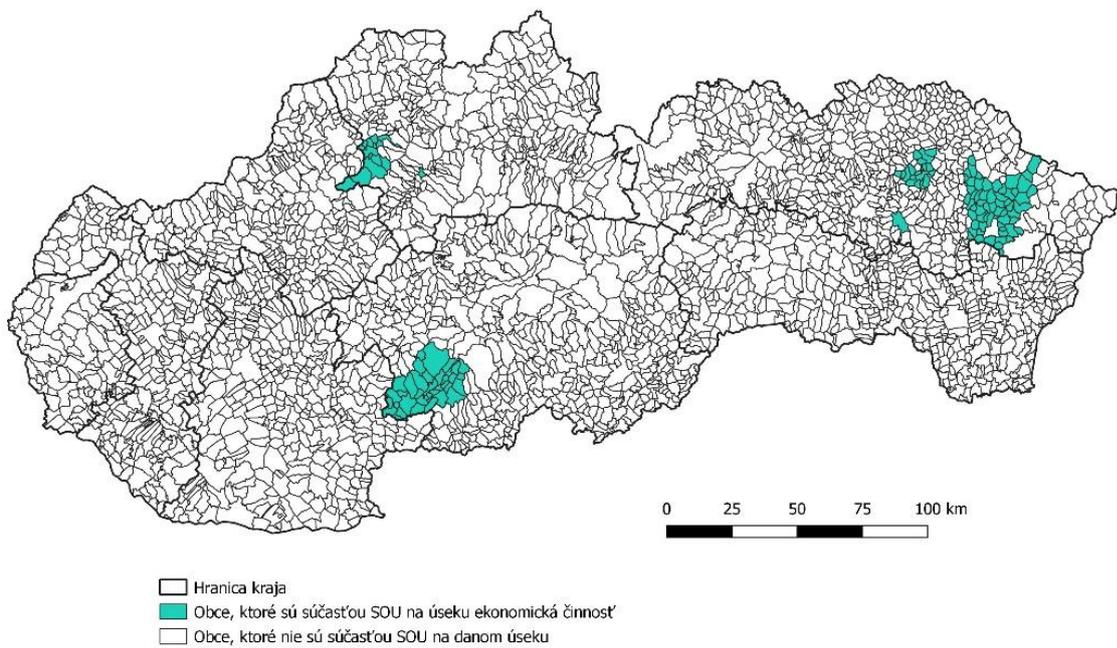
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 20: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku priestupky a správne konanie

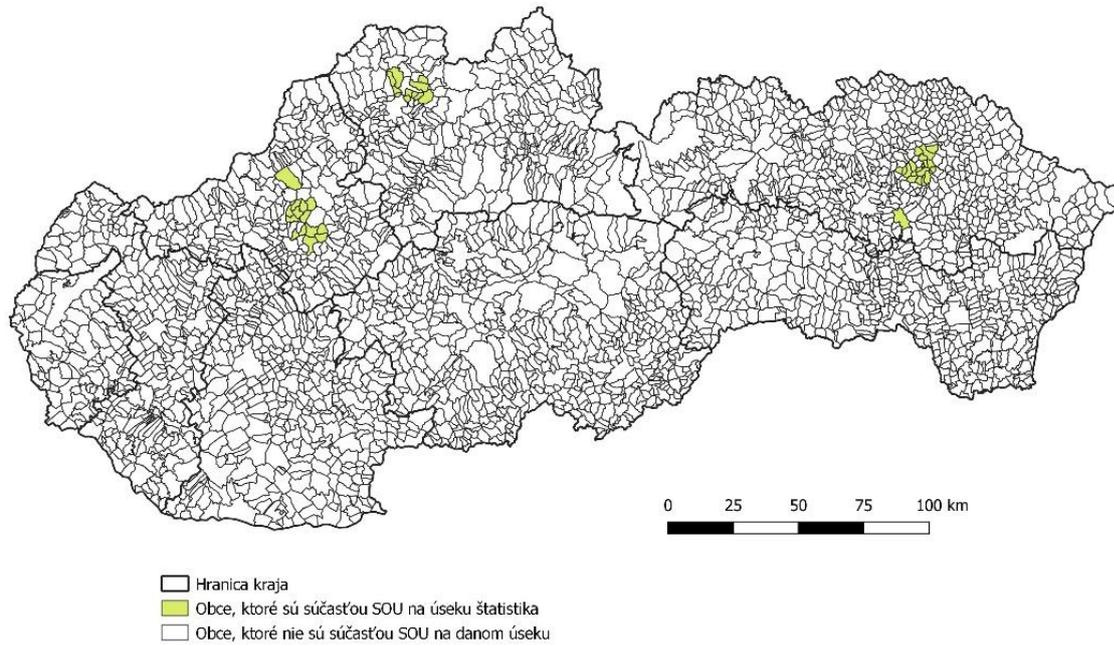
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 21: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku ekonomická činnosť

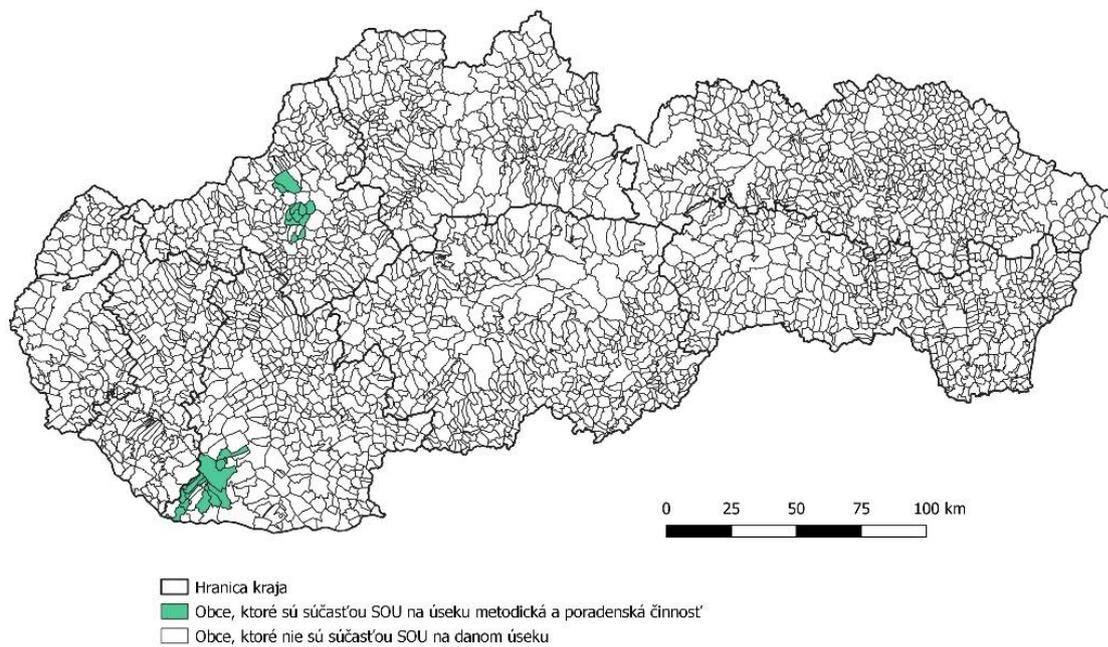
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 22: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku štatistika

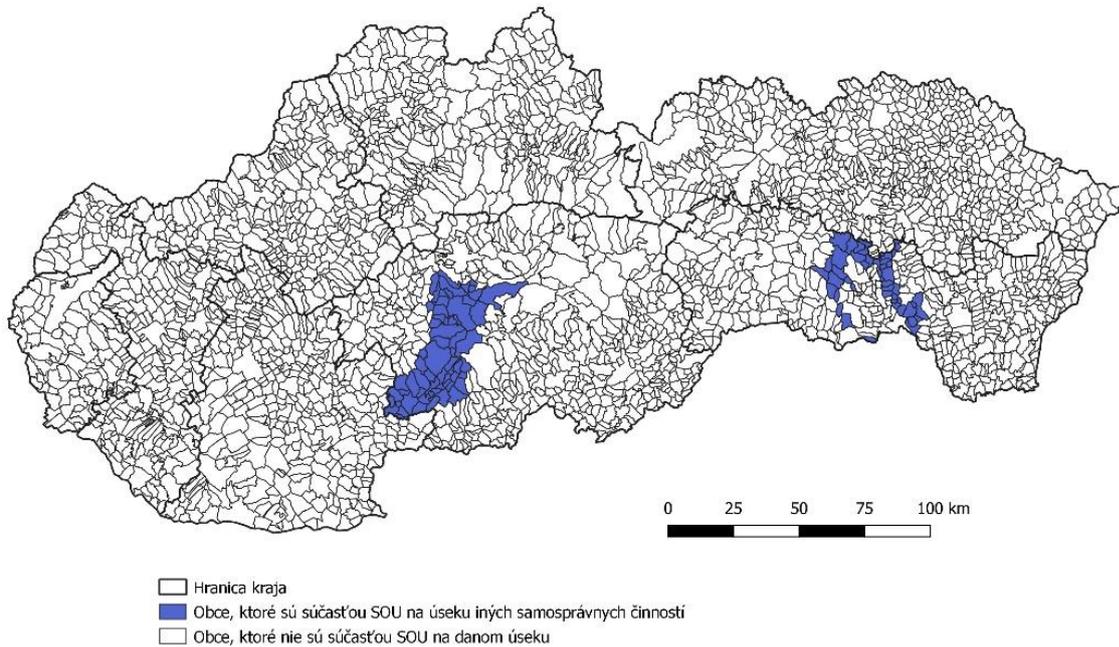
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 23: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku metodická a poradenská činnosť

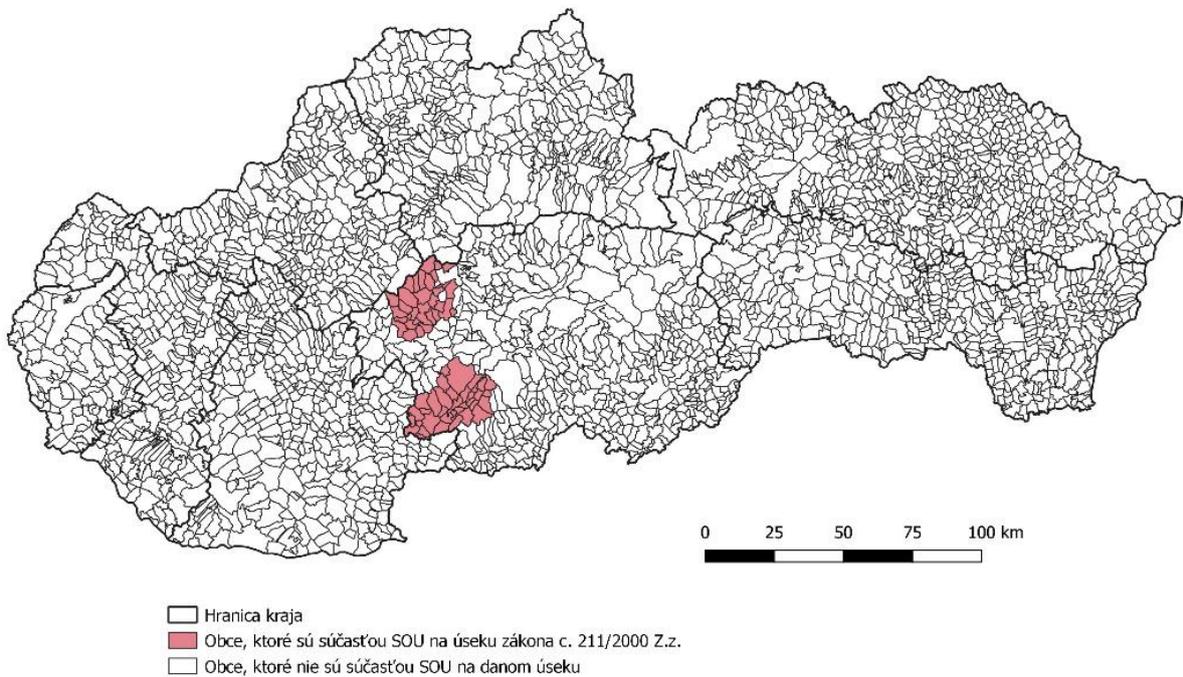
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 24: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku iných samosprávnych činností

Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Mapa 25: Mapa obcí, ktoré sú súčasťou SOÚ na úseku zákona č. 211/2000 Z.z.

Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Z máp môžeme vidieť, že podľa dát poskytnutých Ministerstvu vnútra neexistuje na prvý pohľad zrejma štruktúra pri spolupráci obcí v rámci úsekov na ktorých pôsobia. Viac ako polovica obcí spolupracuje iba na úsekoch stavebný poriadok (2164 obcí) a miestne komunikácie (1740 obcí). Dáta od SOÚ

obsahujú aj niekoľko anomálií, ktoré je možné všimnúť si na Mape 2 (niektoré obce deklarujú, že vykonávajú činnosti SOÚ na danom úseku iba samé pre seba)²⁵.

Tabuľka 3: Počet obcí spolupracujúcich v SOÚ podľa úsekov

Počet obcí spolupracujúcich v SOÚ podľa úsekov					
Úsek	Obce	Podiel	Úsek	Obce	Podiel
Stavebný poriadok	2164	75%	Ekonomická činnosť	129	4%
Miestne komunikácie	1740	60%	Bývanie	119	4%
Ochrana prírody a krajiny	995	34%	Iné samosprávne pôsobnosti	107	4%
Školstvo	895	31%	Priestupky a správne konanie	80	3%
Vodná správa	825	29%	PaM pre školy	79	3%
Ochrana ovzdušia	800	28%	Pôsobnosť v oblasti zákona č. 211/2000 Z.z	69	2%
Sociálna práca	613	21%	Štatistika	44	2%
Cestná doprava	551	19%	Vodovody a verejné kanalizácie	33	1%
Ochrana pred povodňami	426	15%	Rybárstvo	27	1%
Účtovníctvo	214	7%	Metodika a poradenská činnosť	24	1%
Iné prenesené pôsobnosti	181	6%	Odpadové hospodárstvo	8	0%
PaM pre obce	167	6%			

Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR²⁶, spracovanie: ISBA

Obce spolupracujú najčastejšie pri vykonávaní nasledovných úsekov: stavebný poriadok, miestne komunikácie, ochrana prírody a krajiny, školstvo, vodná správa a ochrana ovzdušia (aspoň 25 % zo všetkých obcí). Naopak najmenej obcí deklaruje, že spolupracuje v rámci SOÚ na úsekoch: pôsobnosť v oblasti infozákona, štatistika, vodovody a verejné komunikácie, rybárstvo, metodika a poradenská činnosť a odpadové hospodárstvo (menej ako 3 % zo všetkých obcí).

V súlade s vyššie spomenutým je zrejmé, že najviac SOÚ pôsobí na úseku stavebný poriadok (151 SOÚ, Tabuľka 4). Medzi častejšie evidované úseky SOÚ takisto patria miestne komunikácie (116 SOÚ), školstvo (72 SOÚ) a ochrana prírody a krajiny (63 SOÚ).

Tabuľka 4: Počet SOÚ podľa úsekov

Počet SOÚ podľa úsekov	
Úsek	Počet SOÚ
Stavebný poriadok	151
Miestne komunikácie	116
Školstvo	72
Ochrana prírody a krajiny	63
Ochrana ovzdušia	58
Vodná správa	52
Cestná doprava	41
Sociálna práca	27
Ochrana pred povodňami	26

²⁵ Napríklad SOÚ Veľký Krtíš deklaruje, že vykonáva činnosť SOÚ na úseku vodovodov iba pre 1 obec, a to Veľký Krtíš.

²⁶ Kritériom bolo, aby obec bola zaradená aspoň v jednom SOÚ na úseku, v údajoch za roky 2018 - 2020

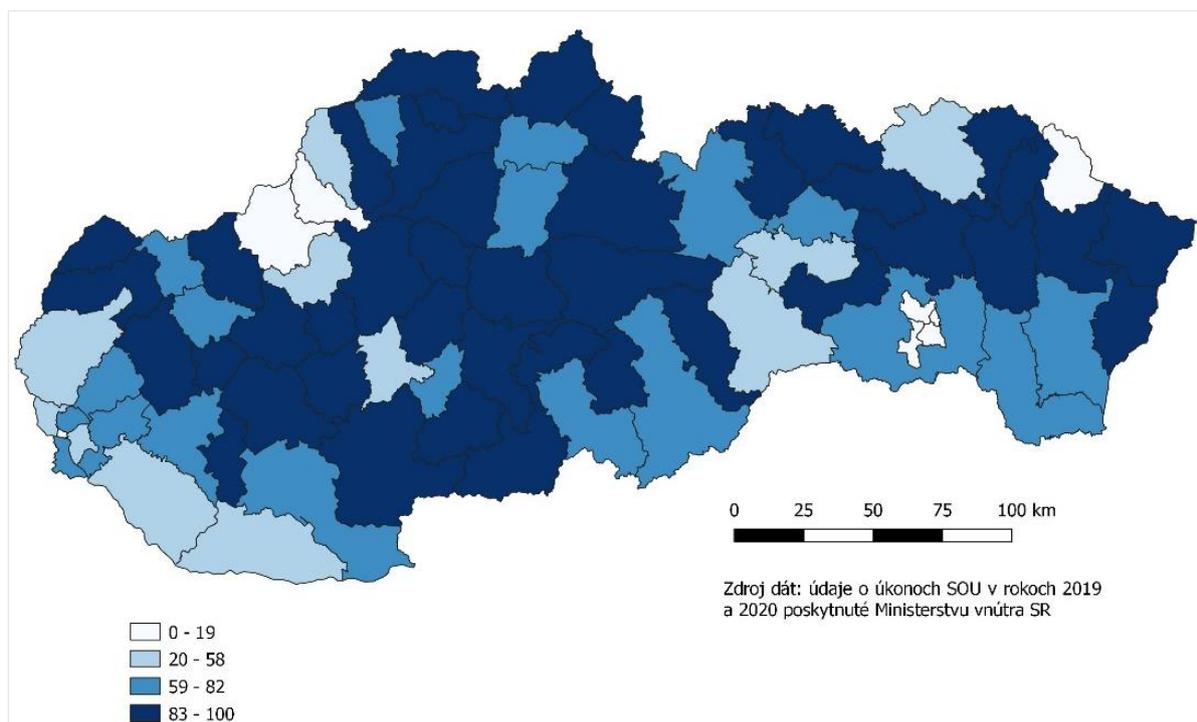
Iné prenesené pôsobnosti	16
Účtovníctvo	10
PaM pre školy	10
PaM pre obce	8
Bývanie	7
Verejné vodovody a verejné kanalizácie	5
Priestupky a správne konanie	5
Ekonomická činnosť	5
Štatistika	5
Metodická a poradenská činnosť	3
Iné samosprávne činnosti	3
Rybárstvo	2
Pôsobnosť v oblasti zákona č. 211/2000 Z.z	2
Odpadové hospodárstvo	1

Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR²⁷, spracovanie: ISBA

Priestorové rozloženie spoločných obecných úradov a spolupracujúce obce

Obce spolupracujú v rámci SOÚ v rôznych regiónoch v rôznej miere.

Mapa 26: Percentuálny podiel obcí, zoskupených v SOÚ podľa okresov

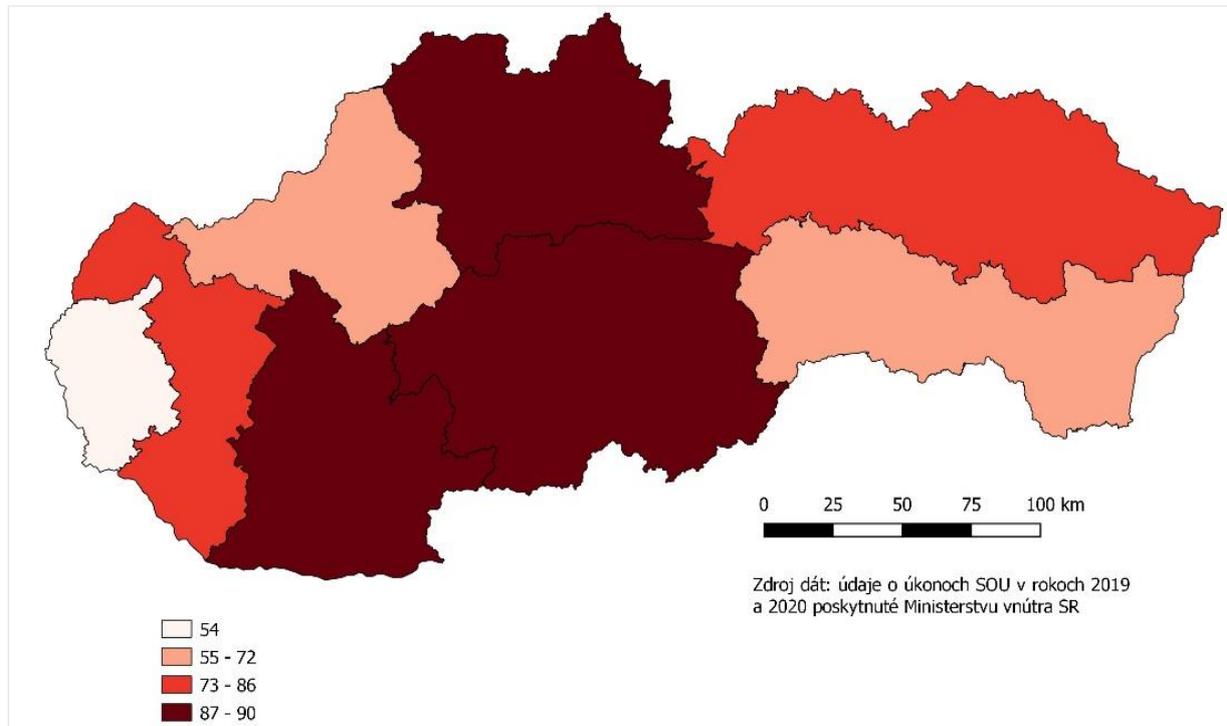
Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Menej ako 20 % obcí spolupracuje v rámci SOÚ aspoň na jednom úseku v okresoch: Medzilaborce, Košice I Košice II, Košice III, Košice IV, Ilava a Trenčín. Všetky obce (100 %) spolupracujú v rámci SOÚ aspoň na jednom úseku v okresoch: Tvrdošín, Skalica, Partizánske, Šaľa, Turčianske Teplice, Senica,

²⁷ Údaje sú za roky 2018 až 2020. Keďže SOÚ majú povinnosť poskytovať údaje aspoň raz za dva roky, tak na evidovanie SOÚ na danom úseku stačilo, aby aspoň jedna obec bola v priradená pri danom úseku a SOÚ aspoň v jednom z rokov 2018 - 2020.

Zlaté Moravce, Nové Mesto nad Váhom, Krupina, Revúca, Sabinov, Brezno, Sobrance, Topoľčany, Svidník a Levice. Percentuálne menej obcí zapojených do spolupráce v rámci SOÚ sa nachádza predovšetkým v niektorých okresoch na Považí (0 - 58 %). Naopak percentuálne najviac obcí spolupracuje v rámci SOÚ v regióne Turca, Horehronia, Podpoľania a v okolí.

Mapa 27: Percentuálny podiel obcí, ktoré sú zoskupené v SOÚ podľa krajov

Spracovanie: Dataset SOÚ poskytnutý MV SR, spracovanie: ISBA

Pri dátach agregovaných na krajskú úroveň je vidieť, že percentuálne najmenej obcí spolupracuje v SOÚ v Bratislavskom kraji (54 %). Percentuálne najviac obcí spolupracuje v SOÚ v Nitrianskom, Žilinskom a Banskobystrickom kraji (87 - 90 %).

Celkovo v rámci SOÚ spolupracuje aspoň na jednom úseku 82 % obcí. Podiel spolupracujúcich sa výrazne líši medzi veľkostnými kategóriami a od kategórie 1 999 - 1 000 obyvateľov nemá tendenciu zväčšovať sa smerom k najmenej ľudnatým obciam (Tabuľka 5, Graf 4). Táto skutočnosť môže byť ovplyvnená veľkosťou a počtom sídel v regióne a môže sa medzi regiónmi líšiť (v Banskobystrickom a Žilinskom kraji takáto tendencia od určitej úrovne existuje, Tabuľka 6²⁸).

Tabuľka 5: Podiel obcí spolupracujúcich v SOÚ podľa veľkostných skupín

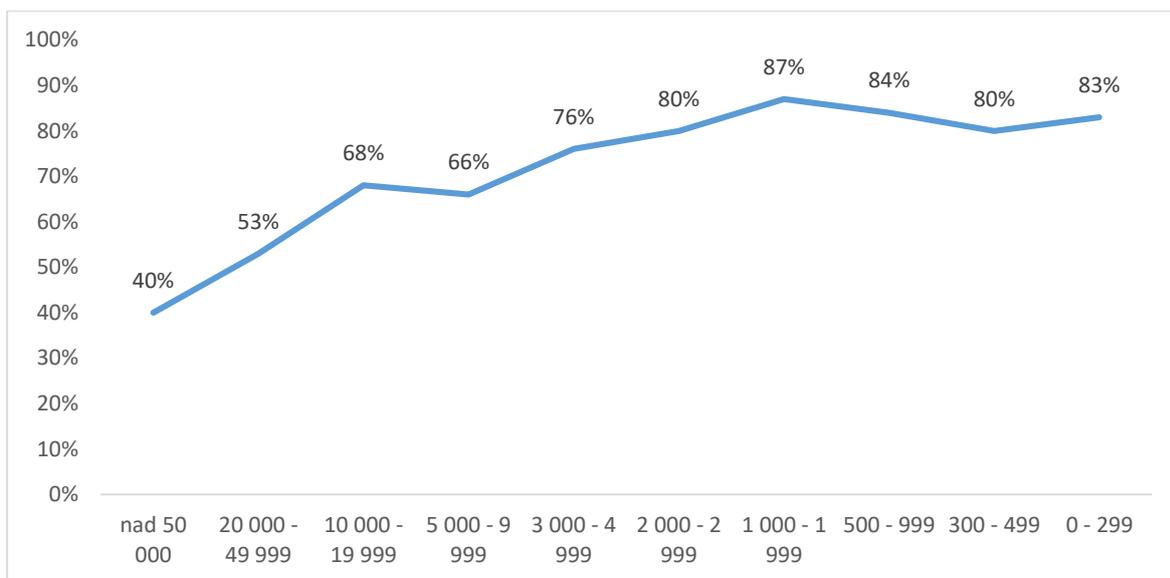
Veľkostná kategória	Počet obcí v SOÚ	Počet obcí	Percentuálny podiel
nad 50 000	4	10	40%
20 000 - 49 999	23	43	53%
10 000 - 19 999	23	34	68%
5 000 - 9 999	48	73	66%
3 000 - 4 999	88	116	76%
2 000 - 2 999	154	193	80%

²⁸ V Tabuľke 6 berieme do úvahy územie 2926 obcí v SR, v prípade Bratislavy a Košíc za obce považujeme územie mestskej časti (keďže mestske časti sú v tomto prípade súčasťami SOÚ), nie územie celého mesta.

1 000 - 1 999	506	581	87%
500 - 999	639	763	84%
300 - 499	367	458	80%
0 - 299	546	655	83%
Celkový súčet	2398	2926	82%

Spracovanie: ISBA, dáta: dataset SOÚ²⁹ poskytnutý MV SR

Graf 4: Podiel obcí spolupracujúcich v SOÚ podľa veľkostných skupín

Spracovanie: ISBA, dáta: dataset SOÚ poskytnutý MV SR

Tabuľka 6: Percentuálny podiel obcí spolupracujúcich v SOÚ podľa veľkostných skupín a krajov

Percentuálny podiel obcí spolupracujúcich v SOÚ podľa veľkostných skupín a krajov								
	Banskobystrický kraj	Bratislavský kraj	Košický kraj	Nitriansky kraj	Prešovský kraj	Trenčiansky kraj	Trnavský kraj	Žilinský kraj
nad 50 000	0%	0%	0%	100%	50%	0%	100%	50%
49 999 - 20 000	100%	25%	27%	100%	33%	80%	50%	67%
19 999 - 10 000	80%	50%	0%	100%	57%	100%	100%	0%
9 999 - 5 000	60%	36%	50%	75%	75%	40%	100%	93%
4 999 - 3 000	100%	45%	71%	92%	88%	50%	69%	91%
2 999 - 2 000	89%	60%	43%	88%	100%	72%	82%	83%
1 999 - 1 000	86%	61%	86%	85%	93%	81%	85%	99%
999 - 500	86%	89%	76%	94%	97%	59%	78%	86%
499 - 300	89%	75%	72%	89%	81%	53%	88%	86%
299 - 0	92%	50%	72%	92%	79%	69%	100%	94%

Spracovanie: ISBA, dáta: dataset SOÚ poskytnutý MV

²⁹ Kritériom bolo, aby obec bola zaradená aspoň v jednom SOÚ v údajoch za roky 2018 - 2020.

V rámci najmenších „mikro“ obcí do 299 obyvateľov spolupracuje v rámci SOÚ aspoň na jednom z úsekov iba 83 % obcí. Relatívne nízky sa takisto zdá podiel spolupracujúcich obcí pri kategórii 300 - 499 obyvateľov (80 %).

Skupiny spoločný obecných úradov

V rámci kategorizácie SOÚ pripadajú do úvahy rôzne spôsoby, ako k ich zaradeniu pristúpiť (ako odmerať ich veľkosť) . Môžeme vziať do úvahy počet obyvateľov obcí v SOÚ, počet obcí združených v SOÚ, ako aj počet úsekov, na ktorých SOÚ pôsobia.

Medzi veľkosťou SOÚ existujú rozdiely z pohľadu počtu obyvateľov, pre ktorých poskytujú servis. Najviac SOÚ (59) združuje obce s celkovým počtom obyvateľov 10 000 a menej (SOÚ menšie ako 10 000 obyvateľov). Iba 18 SOÚ združuje obce s celkovým počtom obyvateľov 50 001 a viac.³⁰ V priemere jeden SOÚ poskytuje servis pre 22 113 obyvateľov. V Tabuľke 7 môžeme vidieť počet SOÚ, podľa počtu obyvateľov, pre ktorých zabezpečujú služby.

Tabuľka 7: Počet SOÚ podľa počtu obyvateľov, pre ktorých zabezpečujú služby

Počet obyvateľov podľa SOÚ			
Počet obyvateľov obcí v SOÚ	Počet SOÚ	Priemerný počet obyvateľov	Medián obyvateľov v kategórii
0 - 10 000	59	5 743	5 597
10 001 - 20000	51	14 847	15 191
20 001 - 30 000	35	24 976	25 099
30 001 - 50 000	23	39 616	40 247
50 001 a viac	18	68 434	62 382

Spracovanie: ISBA, dáta: dataset SOÚ poskytnutý MV SR

Medzi veľkosťou SOÚ existujú rozdiely aj z pohľadu počtu obcí, ktoré SOÚ združujú. Viacero SOÚ, deklaruje, že združuje 1 až 5 obcí, na druhej strane je 11 SOÚ, ktoré združujú 41 a viac obcí.³¹ Jeden SOÚ má v priemere 15 obcí. V Tabuľke 8 môžeme vidieť počet SOÚ podľa počtu obcí, pre ktorých zabezpečujú služby.

Tabuľka 8: Počet SOÚ podľa počtu obcí, pre ktoré zabezpečujú služby

Počet obcí	
Počet obcí v SOÚ	Počet SOÚ
1 až 5	50
6 až 10	41
11 až 20	49
21 až 40	35
41 a viac	11

Spracovanie: ISBA, dáta: dataset SOÚ³² poskytnutý MV SR

Rozdiely medzi SOÚ existujú aj z pohľadu počtu úsekov, na ktorých pôsobia. Najväčší počet SOÚ pôsobí na menej ako troch úsekoch (109 SOÚ). Jeden SOÚ pôsobí v priemere na štyroch úsekoch.³³

³⁰ Najviac obyvateľov má SOÚ Prešov, a to 146 – tisíc, nasleduje SOÚ Nitra s 90 – tisíc obyvateľmi.

³¹ Najviac obcí je združených v SOÚ Beniakovce, a to 70, nasleduje SOÚ Prešov s 62 združenými obcami.

³² Kritériom bolo, aby obec bola zaradená aspoň v jednom SOÚ v údajoch za roky 2018 - 2020

³³ V tomto zmysle je najväčší SOÚ Turčianske Teplice (16 úsekov), nasleduje SOÚ Beniakovce (14 úsekov).

Tabuľka 9: Počet SOÚ podľa počtu úsekov, na ktorých zabezpečujú služby

Počet úsekov	
Počet úsekov v SOÚ	Počet SOÚ
1 až 3	109
4 až 5	32
6 až 7	29
8 a viac	16

Spracovanie: ISBA, dáta: dataset SOÚ³⁴ poskytnutý MV SR

Príjmy, výdavky a zamestnanci spoločných obecných úradov

Keďže SOÚ sa veľkosťou (štruktúrou, či počtom a charakterom úsekov) pomerne výrazne líšia, porovnávať celkové príjmy a výdavky naprieč SOÚ by bolo pomerne náročné a nepresné. Pri agregovaní dát môžeme príjmy SOÚ aspoň zaradiť do kategórii podľa ich pôvodu.

Príjmy SOÚ		
Zdroj	Suma	Percentuálny podiel
Príjem od obce (vlastné)	8 985 478 €	38 %
Štátna dotácia poskytnutá SOÚ	4 883 042 €	21 %
Príjem od obce (štátna dotácia na prenesený výkon)	4 642 179 €	20 %
Správny poplatok	4 157 468 €	18 %
Inde neuvedené príjmy	756 185 €	3 %
Spolu	23 424 352 €	100 %

Spracovanie: ISBA, dáta: dataset SOÚ³⁵ poskytnutý MV SR

Medzi najvýznamnejšie zdroje financovania SOÚ patria vlastné zdroje obcí, štátna dotácia poskytnutá SOÚ a príjem od obcí na prenesený výkon štátnej správy. Rozdielnosť v príjmoch medzi jednotlivými SOÚ môžeme demonštrovať na príjmoch SOÚ na zabezpečenie úseku stavebné konanie v roku 2019. Príjmy sa pohybujú v rozmedzí od 14,7 eur na obyvateľa za rok (SOÚ Bratislava - Rusovce) po 0,59 eura na obyvateľa za rok (SOÚ Gelnica).³⁶ Priemerná hodnota príjmov na obyvateľa za rok je 3,34 eura (Tabuľka 10).

Tabuľka 10: Deklarované príjmy SOÚ na úseku stavebný poriadok za rok 2019 (na obyvateľa v eur)

Príjmy SOÚ na obyvateľa v eur (stavebný poriadok)	
SOÚ	Príjmy na obyvateľa v eur
Bratislava - mestská časť Rusovce	14,75126
Mojmírovce	10,16861
Bojnice	8,638151
...	...
Priemerná hodnota	3,34
...	...
Heľpa	1,064401
Solčany	0,822574
Gelnica	0,590216

Spracovanie: ISBA, dáta: dataset SOÚ poskytnutý MV SR

³⁴ Kritériom bolo, aby obec pôsobila aspoň na jednom úseku aspoň v jednom SOÚ, v údajoch za roky 2018 - 2020

³⁵ Údaje o príjmoch sú agregované a zachytávajú roky 2018 až začiatok roka 2020. Účelom je vyjadriť percentuálne zastúpenie kategórií príjmov.

³⁶ Bližšie informácie o príjmoch a výdavkoch SOÚ plánujeme poskytnúť v dokumente analyzujúcom pôsobenie SOÚ.

Najväčší podiel na príjmoch SOÚ má úsek stavebné konanie a úsek školstvo. Ostatné úseky tvorili v sledovanom období menej ako 10% príjmov SOÚ.

Tabuľka 11: Príjmy podľa úsekov

Príjmy podľa úsekov		
Úsek	Príjem na úseku	Percentuálny podiel
Stavebný poriadok	16 365 237,32	70%
Školstvo	3 199 231,77	14%
Sociálne služby	766 162,62	3%
Iné prenesené pôsobnosti	678 998,47	3%
Účtovníctvo	655 530,38	3%
Miestne komunikácie	460 715,60	2%
PaM pre školy, školské zariadenia	304 408,56	1%
PaM pre obce - okrem škôl	246 454,03	1%
Ochrana prírody a krajiny	214 831,67	1%
Iné činnosti	141 043,16	1%
Iné samosprávne činnosti	131 053,35	1%
Bývanie	75 090,23	0%
Ochrana ovzdušia	72 636,07	0%
Cestná doprava	44 207,17	0%
Vodná správa	31 905,96	0%
Ekonomická činnosť	16 137,22	0%
Ochrana pred povodňami	14 718,32	0%
Štatistika	4 564,62	0%
Rybárstvo	1 425,50	0%

Spracovanie: ISBA, dáta: dataset SOÚ poskytnutý MV SR

Z pohľadu výdavkov tvorili v rámci SOÚ najväčší podiel mzdy (80 %), s výrazným odstupom nasleduje kategória ostatné (inde nezaradené, 9 %) a kategória pošta (5 %).

Tabuľka 12: Výdavky podľa oblastí

Výdavky podľa kategórií		
Názov kategórie	Výdavky v kategórii	Podiel
Mzdy	19 472 303,98	80%
Ostatné	2 195 344,57	9%
Pošta	1 106 176,87	5%
Materiál	405 381,19	2%
Energie	323 104,4	1%
IT	262 645,93	1%
Telekom	217 720,55	1%
Priestory	206 155,41	1%
Školenia	115 276,98	0%
Vozidlá	81 572,89	0%

Spracovanie: ISBA, dáta: dataset SOÚ³⁷ poskytnutý MV SR

³⁷ Údaje o výdavkoch sú agregované a zachytávajú roky 2018 až začiatok roka 2020. Účelom je vyjadriť percentuálne zastúpenie kategórií výdavkov.

Pri zamestnancoch je takisto náročné porovnávať ich počet naprieč SOÚ, a to z dôvodu rozmanitosti SOÚ po stránke počtu obyvateľov, počtu obcí, či počtu úsekov. Aj v tomto prípade tak má väčší zmysel pozrieť sa na agregované dáta (Tabuľka 13).

Tabuľka 13: Počet zamestnancov podľa SOÚ

Počet zamestnancov podľa SOÚ v roku 2019	
Počet SOÚ	Počet zamestnancov
85	1 - 2
34	5 - 9
30	3 - 4
11	10 - 14
4	15 - 19
5	20 a viac
spolu	791

Spracovanie: ISBA, dáta: dataset SOÚ poskytnutý MV SR

Najviac SOÚ (85) má menej ako dvoch zamestnancov, naopak 5 SOÚ má viac ako dvadsiatich zamestnancov. Spolu (bez ohľadu na úväzok) bolo v SOÚ zamestnaných 791 osôb (podľa dát o zamestnancoch poskytnutých Ministerstvu vnútra za rok 2019).

Zhrnutie témy spoločných obecných úradov

Z údajov prezentovaných v tejto kapitole³⁸ môžeme zhodnotiť základné črty spolupráce obcí vo forme SOÚ. **Z priestorového rozloženia spolupráce obcí podľa úsekov je vidieť, že spolupráca obcí nemá jasnú štruktúru, líniu, či kľúč, ktorý by bolo možné identifikovať** (napríklad v takej forme, že by všetky malé fragmentové obce spolupracovali pretože existuje predpoklad, že samé tieto úseky zabezpečí nedokážu). Naopak, na základe dát môžeme hovoriť o ad - hoc štruktúre pri všetkých sledovaných údajoch (úseky, počet obyvateľov SOÚ, počet obcí SOÚ, počet úsekov SOÚ, príjmy SOÚ, výdavky SOÚ, zamestnanci SOÚ). Z veľkých rozdielov medzi SOÚ môžu vyplývať veľké rozdiely v kvalite služieb poskytovaných na lokálnej úrovni. Z uvedeného vyplýva otázka o účinnosti súčasného systému, v ktorom pôsobí približne 2900 obcí s rovnakými právami a povinnosťami v oblasti lokálneho rozvoja a zabezpečovania lokálnych služieb, pričom nedostatok kapacít na zabezpečovanie služieb môžu obce riešiť dobrovoľnou spoluprácou s inými. Tento systém môže viesť k ad - hoc riešeniam a rozdielnej kvalite lokálnych služieb.

1.5 Klientske centrá

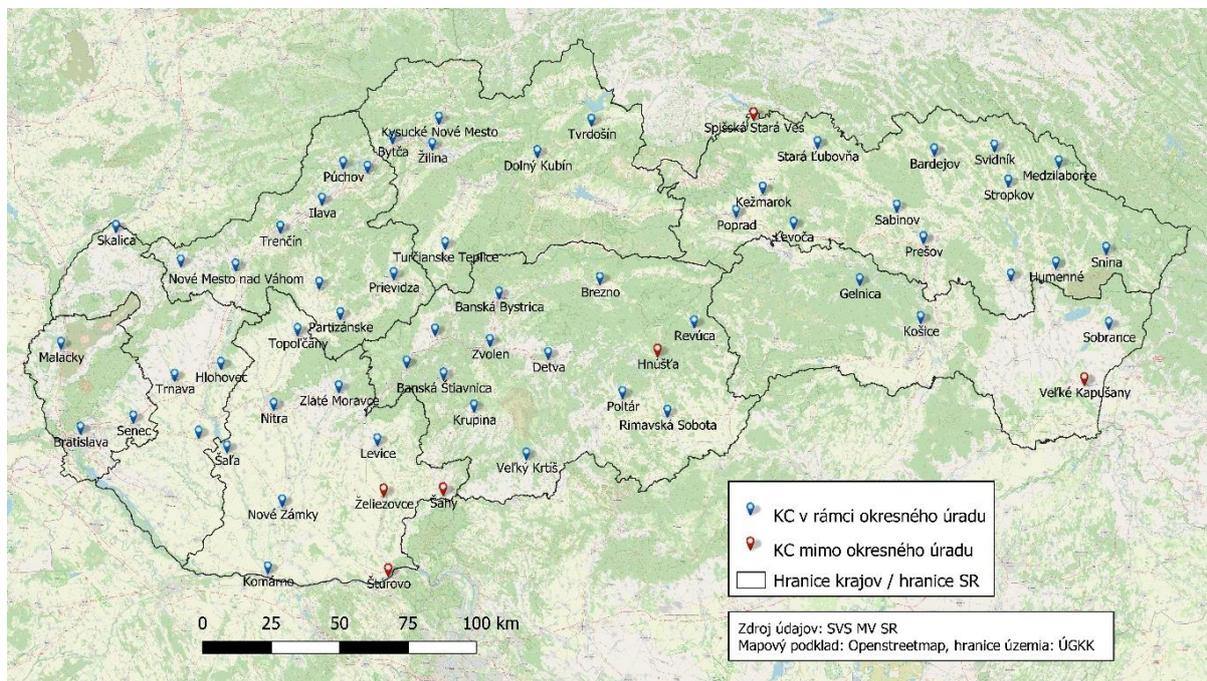
V rámci poskytovania služieb v pôsobnosti štátu, sú častokrát práve klientske centrá prvým kontaktom občana so štátnou správou. Klientske centrá integrujú služby, ktoré sú poskytované útvarmi Ministerstva vnútra, ako aj inými subjektmi verejnej správy.

Ministerstvo vnútra prevádzkovalo v roku 2020 63 klientskych centier³⁹, o štyri viac ako v roku 2019. Počas roka 2020 sa sprevádzkovali nové klientske centrá: Levice, Prievidza, Skalica a Zvolen.

³⁸ Pričom sme vychádzali z datasetu o činnosti SOÚ, ktorý bol poskytnutý Ministerstvu vnútra jednotlivými SOÚ.

³⁹ Z toho 58 napojených na vyvolávací systém.

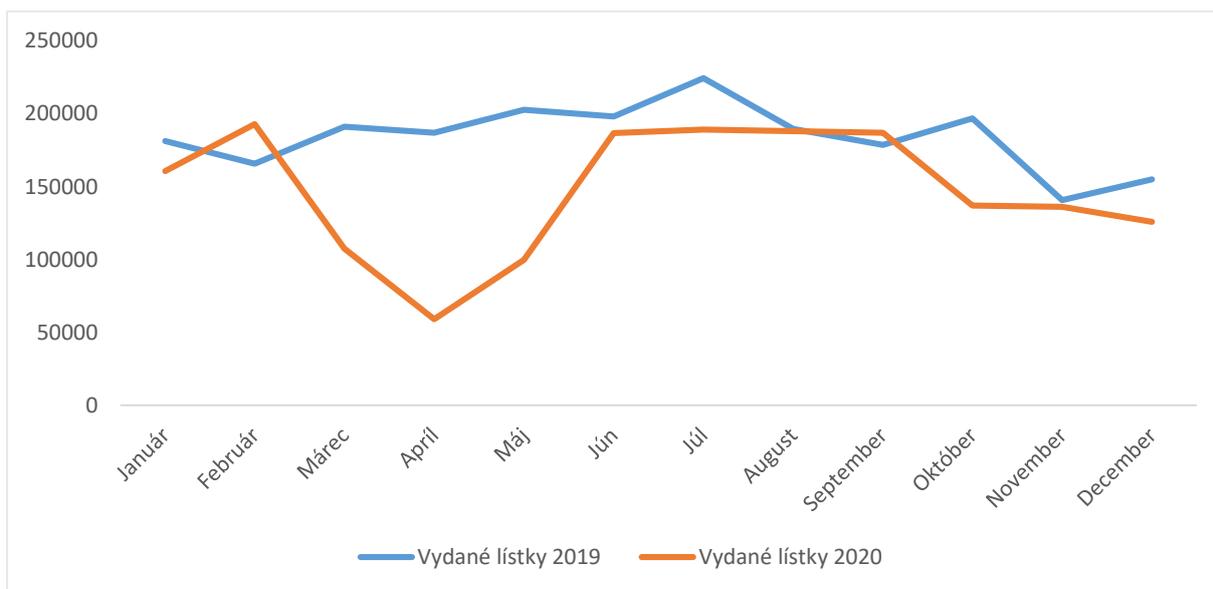
Mapa 28: Sieť klientskych centier, aktuálna ku koncu roka 2020

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: databáza MV SR

V roku 2020 bolo zo systému na vyvolávanie⁴⁰ vydaných 1 768 964 lístkov, čo sa dá interpretovať ako 1 768 964 vybavených návštev klientskych centier. V porovnaní s rokom 2019 bolo vydaných o 440 977 (o 20 %) lístkov menej.

Graf 5: Porovnanie vydaných lístkov na klientskych centrách po mesiacoch (2019, 2020)

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: databáza MV SR

⁴⁰ Údaj je za 58 klientskych centier napojených na vyvolávací systém.

Najviac vydaných lístkov bolo v rokoch 2019 a 2020 evidovaných za mesiac júl. Najväčší prepád pri návštevách klientskych centier v roku 2020 sme zaznamenali pri mesiacoch marec, apríl a máj 2020, teda počas prvej vlny pandémie ochorenia COVID -19. **Pre ilustráciu v apríli 2020 sme evidovali 59 139 návštev klientskych centier, o 127 634 menej (o 68 %) ako v apríli 2019.**

Tabuľka 14: Klientske centrá s najnižšou priemernou dobou čakania (mesiace 2019 a 2020, aspoň dvaja klienti)

Klientske centrum	Rok	Priemerný čas	Mesiac
Veľký Krtíš	2020	0:01:34	máj
Revúca	2020	0:02:05	júl
Poltár	2020	0:02:22	júl
Poltár	2019	0:02:31	február
Rimavská Sobota	2020	0:02:36	december
Rimavská Sobota	2020	0:02:42	november
Rimavská Sobota	2020	0:02:43	jún
Bardejov	2020	0:02:46	september
Rimavská Sobota	2020	0:02:48	október
Prešov	2020	0:02:53	apríl

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: databáza MV SR

V súlade s predpokladmi sa ukazuje, že nižšie priemerné časy čakania dosahujú klientske centrá v menších mestách. Najnižší priemerný čas čakania dosiahli klientske centrá Veľký Krtíš (máj 2020, 80 vydaných lístkov), Revúca (júl 2020, 55 vydaných lístkov) a Poltár (júl 2020, 78 vydaných lístkov). Priemerné časy čakania boli nízke najmä počas prísnych protipandemických opatrení v rámci „prvej vlny“ pandémie ochorenia COVID - 19.

Tabuľka 15: Klientske centrá s najnižšou priemernou dobou vybavenia (mesiace 2019 a 2020, aspoň dvaja klienti)

Klientske centrum	Rok	Priemerný čas	Mesiac
Nové Mesto nad Váhom	2020	0:00:33	apríl
Komárno	2019	0:01:47	máj
Poprad	2020	0:04:08	apríl
Kysucké Nové Mesto	2020	0:04:35	júl
Kysucké Nové Mesto	2020	0:04:42	jún
Komárno	2019	0:05:30	jún
Gelnica	2019	0:05:33	júl
Komárno	2019	0:05:36	júl
Prešov	2019	0:05:42	máj
Skalica	2020	0:05:44	február

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: databáza MV SR

Podobne aj v prípade priemernej doby vybavenia sa na najvyšších priečkach umiestňujú klientske centrá menších miest. Najnižšia evidovaná priemerná doba vybavenia bola v apríli 2020 v Novom meste nad Váhom, nasleduje máj 2019 v Komárne a apríl 2020 v Poprade.

Priemerná doba čakania a priemerná doba vybavenia sa však môžu výraznejšie líšiť v závislosti od riešenej životnej situácie. Medzi najrýchlejšie vybavované situácie, kde je zároveň doba čakania

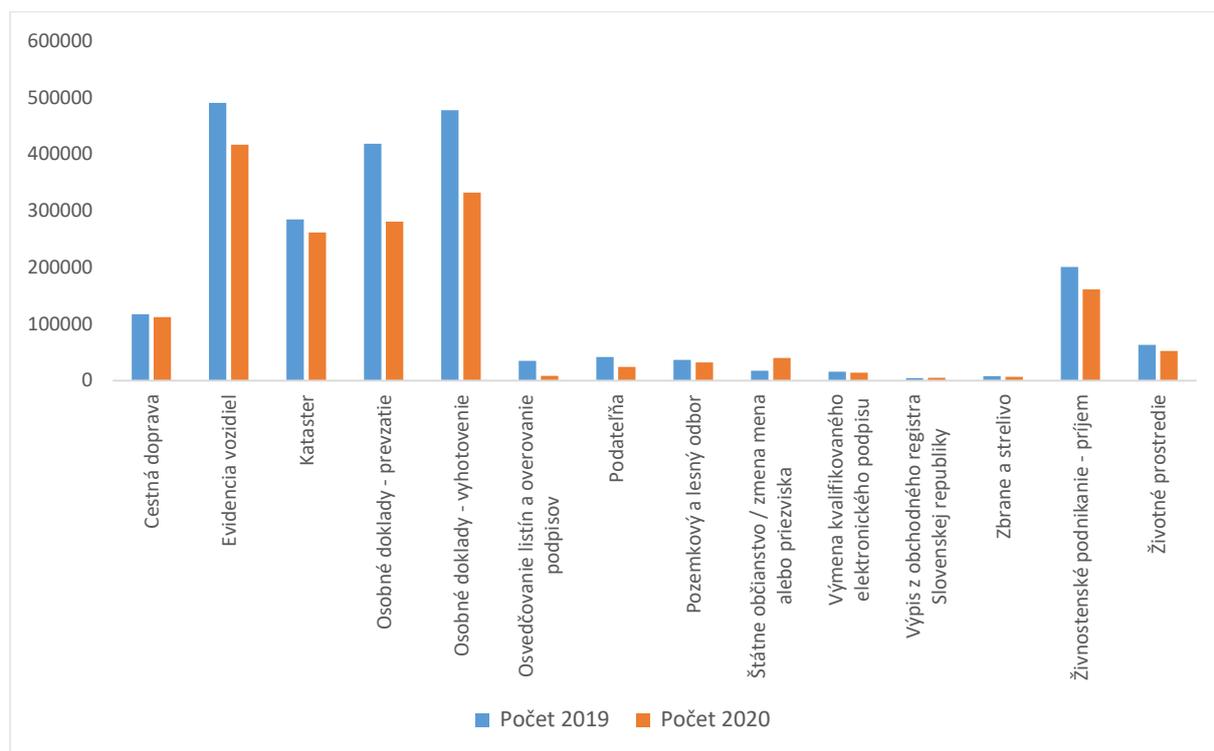
relatívne nízka patrí prevzatie osobných dokladov a výpis z obchodného registra. Naopak najdlhšie doby čakania sú evidované pri evidencii vozidiel (Tabuľka 16).

Tabuľka 16: Priemerná doba čakania a vybavovania na klientskych centrách, v závislosti od životnej situácie (2019 a 2020)

Životné situácie	Priemer doba čakania 2019	Priemer z doba vybavovania 2019	Priemer doba čakania 2020	Priemer z doba vybavovania 2020	Rozdiel doba čakania	Rozdiel doba vybavenia
Cestná doprava	0:08:15	0:10:15	0:08:28	0:12:09	+0:00:13	+0:01:54
Evidencia vozidiel	0:59:35	0:16:00	0:34:19	0:11:03	-0:25:15	-0:04:57
Kataster	0:23:33	0:10:26	0:14:25	0:13:26	-0:09:08	+0:03:00
Osobné doklady - prevzatie	0:07:02	0:03:25	0:06:01	0:04:04	-0:01:01	+0:00:38
Osobné doklady - vyhotovenie	0:12:46	0:07:59	0:10:10	0:09:38	-0:02:36	+0:01:39
Osvedčovanie listín a overovanie podpisov	0:08:30	0:12:15	0:09:41	0:13:02	+0:01:11	+0:00:47
Podateľňa	0:11:14	0:09:02	0:05:35	0:07:41	-0:05:39	-0:01:21
Pozemkový a lesný odbor	0:08:00	0:12:20	0:08:05	0:12:48	+0:00:04	+0:00:28
Štátne občianstvo / zmena mena alebo priezviska	0:13:21	0:16:21	0:10:51	0:26:22	-0:02:30	+0:10:01
Výmena kvalifikovaného elektronického podpisu	0:13:06	0:09:23	0:05:47	0:10:13	-0:07:19	+0:00:50
Výpis z obchodného registra Slovenskej republiky	0:08:34	0:10:33	0:07:12	0:13:37	-0:01:22	+0:03:04
Zbrane a strelivo	0:10:13	0:24:53	0:14:08	0:28:14	+0:03:56	+0:03:21
Živnostenské podnikanie - príjem	0:09:29	0:12:04	0:10:01	0:13:52	+0:00:32	+0:01:48
Životné prostredie	0:21:00	0:10:32	0:08:53	0:13:16	-0:12:06	+0:02:44

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: databáza MV SR

Graf 6: Porovnanie počtu vydaných lístkov v rámci klientskych centier podľa životných situácií

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: databáza MV SR

1.6 Živnostenské podnikanie

Ministerstvo vnútra plní v súlade s kompetenčným zákonom dôležité úlohy na úseku živnostenského podnikania, pričom táto oblasť je jednou z oblastí, kde je Ministerstvo vnútra najbližšie k občanom - živnostníkom. V roku sa udiali na tomto úseku dôležité legislatívne zmeny, majúce za cieľ odbremeniť živnostníkov od niektorých povinností. Legislatívnym zmenám sa bližšie venujeme v prvej časti práce, táto podkapitola obsahuje najmä štatistický prehľad za rok 2020, napríklad v prípade regionálnych rozdielov v prípade počtu evidovaných podnikateľských subjektov (Mapa 29).

K 31.12.2020 Ministerstvo vnútra evidovalo 749 520 podnikateľských subjektov, z čoho bolo 58 % fyzických osôb a 42 % právnických osôb. Oproti roku 2019 došlo k nárastu celkového počtu evidovaných podnikateľských subjektov o 23 055 subjektov.

V roku 2020⁴¹ vzniklo právo k podnikaniu 40 624-tim fyzickým osobám a 19 544-tim právnickým osobám. V roku 2020 tiež zaniklo právo k podnikaniu 41 438 fyzickým osobám a 4 304 právnickým osobám. Oproti roku 2019 zaniklo v roku 2020 o 7 176 práv k podnikaniu fyzických osôb menej, avšak o 185 práv k podnikaniu fyzických osôb viac. V roku 2020 bolo tiež zaevidovaných 25 309 pozastavení podnikania.

⁴¹ Od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020.

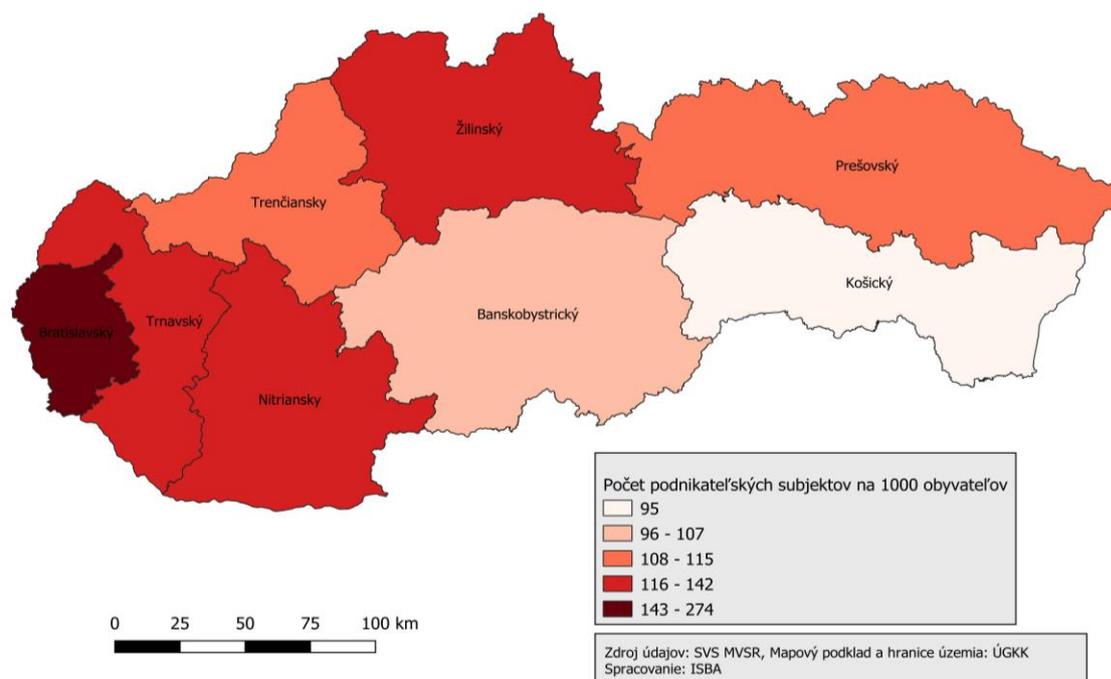
Celkovo vzniklo 585 371 živnostenských oprávnění v roku 2020, o 4 204 viac ako v roku 2019. Odbory živnostenského podnikania v roku 2020 vydali 108 275 osvedčení o živnostenskom oprávnení, 26 197 výpisov zo živnostenského registra a celkovo vykonali 256 845 úkonov⁴².

Dôležitou súčasťou agendy živnostenského podnikania sú aj Jednotné kontaktné miesta v Slovenskej republike (JKM). Prostredníctvom JKM je možné vybaviť všetky povinné administratívne úkony súvisiace so začiatkom podnikania a niektoré úkony súvisiace s podnikateľskou činnosťou na jednom mieste (napr. ohlásiť živnosť, požiadať o zápis do obchodného registra, prihlásiť sa do systému povinného zdravotného poistenia, oznámiť zmeny, ukončiť podnikanie a pod.). Okrem týchto služieb poskytujú JKM aj podrobné informácie, týkajúce sa vzniku oprávnenia na podnikanie.

Jednotné kontaktné miesta v Slovenskej republike fungujú prostredníctvom 49-tich fyzických a 1 elektronického jednotného kontaktného miesta. Fyzické JKM v Slovenskej republike vznikli 1. októbra 2007 a ich úlohy plnia všetky okresné úrady, odbory živnostenského podnikania v Slovenskej republike. Od 1. januára 2012 funguje v Slovenskej republike jedno elektronické JKM, ktoré poskytuje podrobné informácie o podmienkach vstupu do podnikania pre jednotlivé služby zahrnuté v smernici o službách a umožňuje elektronicky požiadať o vznik oprávnenia na podnikanie prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy Slovenskej republiky.

Služby JKM v roku 2020 využilo 169 900 subjektov, z toho 84 % fyzických osôb a 16 % právnických osôb. V roku 2019 využilo služby JKM o 10 151 subjektov viac. JKM vykonali celkovo 360 500 úkonov v roku 2020.

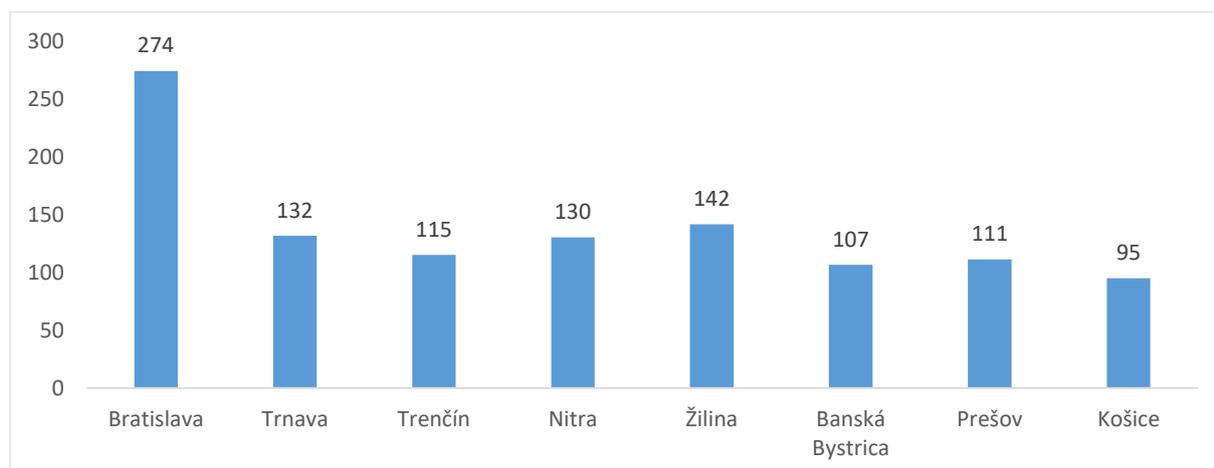
Mapa 29: Počet podnikateľských subjektov na 1000 obyvateľov podľa krajov

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: databáza MV SR

⁴² O 31 257 menej ako v roku 2019.

Graf 7: Počet podnikateľských subjektov na 1000 obyvateľov podľa krajov

Spracovanie: databáza MV SR; spracovanie: ISBA

1.7 Matrika

Ministerstvo vnútra je v zmysle kompetenčného zákona ústredným orgánom štátnej správy pre matričné veci. Ministerstvo vnútra evidovalo 137 528 matričných udalostí⁴³ za rok 2020, o 64 matričných udalostí menej ako v roku 2019. Rok 2020 bol výrazne poznačený pandemiou a protipandemickými opatreniami, čo sa prejavilo do výrazného poklesu počtu sobášov a nárastu počtu úmrtí. Počet sobášov medziročne klesol z 26 886 v roku 2019 na 21 808 v roku 2020 (o 19 %). Počet úmrtí evidovaných na matrike stúpol z 53 260 v roku 2019 na 58 727 v roku 2020 (o 10 %).

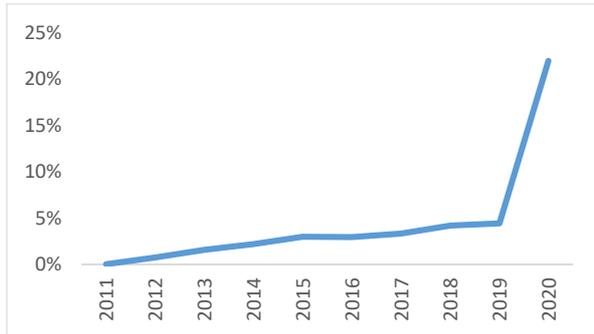
1.8 Občianske preukazy

V roku 2020 poznačenom pandemiou bolo vydaných 479 217 občianskych preukazov (ďalej len „OP“). V porovnaní s rokom 2019 bolo vydaných o 59 215 OP menej⁴⁴. Podiel žiadostí o expresné doručenie na celkových žiadostiach o vydanie OP v roku 2020 tvoril 14,51 %. Medziročne dopyt po tomto type služby poklesol o 0,16 p. b., pričom v 10 - ročnom horizonte bol pokles zaznamenaný po prvý krát (Graf 9). Počas roku 2020 však prudko vzrástol podiel prijatých žiadostí o doručenie OP na adresu, a to na 21,99 %, teda o 17,58 p. b. oproti roku 2019 (4,51%). **Takmer štvrtina občianskych preukazov vydaných v roku 2020 bola odoslaných občanom na adresu** (Policajný zbor SR, 2021a).

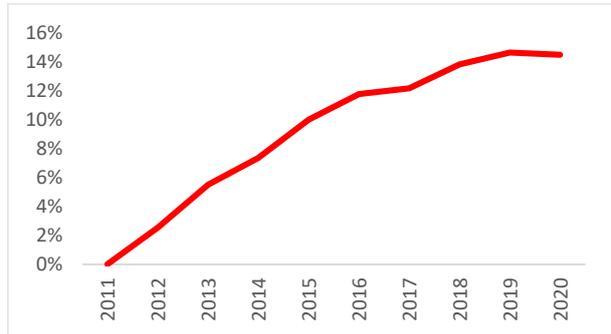
⁴³ Ak berieme do úvahy narodenia, sobáše a úmrtia.

⁴⁴ V roku 2019 bolo vydaných 538 432 občianskych preukazov (Policajný zbor SR, 2021a)

Graf 8: Vývoj podielu žiadostí o doručenie OP na adresu občana

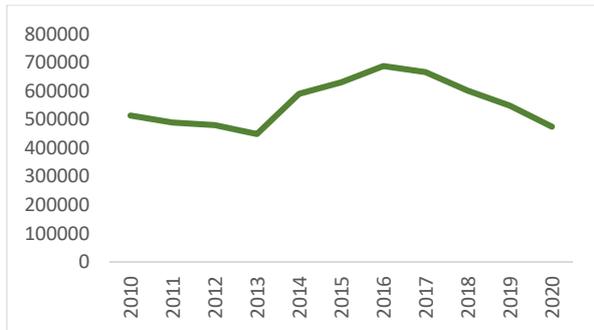
Graf 9: Vývoj podielu žiadostí o expresné doručenie OP

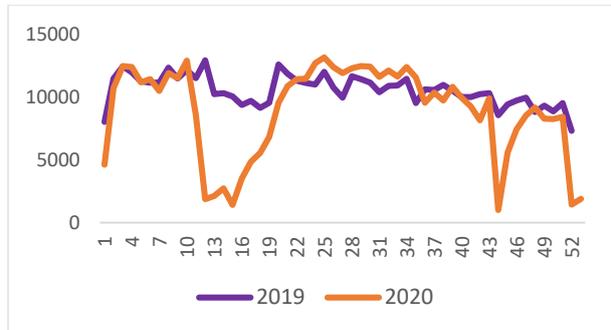
Spracovanie: ISBA, zdroj: Policajný zbor SR, 2021a

Za posledných 10 rokov bolo najviac žiadostí o vydanie OP zaznamenaných v roku 2016, konkrétne 687 951 žiadostí o vydanie OP.

Graf 10: Vývoj počtu žiadostí o vydanie OP

Graf 11: Týždenné počty žiadosti o vydanie OP

Spracovanie: ISBA, zdroj: Policajný zbor SR 2021a

Vplyv pandémie a súvisiacej obmedzenej činnosti prevádzok na počet žiadostí o vydanie OP vyplýva aj z týždenných prehľadov žiadostí za roky 2019 a 2020 (Graf 11).

Najviac občianskych preukazov vydali za rok 2020 útvary Košice 1 (21 - tisíc), Nitra (14, 5 - tisíc) a Prešov (14, 3 - tisíc). Najmenej OP bolo v roku 2020 vydaných na útvarach Medzilaborce (865), Turčianske Teplice (1 224) a Banská Štiavnica (1 311).

Tabuľka 17: Útvary s najväčším počtom vydaných OP

Útvary s najväčším počtom vydaných OP	
Útvar	Počet vydaných OP za rok 2020
Košice 1	21 043
Nitra	14 477
Prešov	14 308
Žilina	14 043
Bratislava 3	13 184
Trnava	13 000
Nové Zámky	12 606
Bratislava 1	12 604
Dunajská Streda	12 470
Bratislava 5	10 936

Spracovanie: ISBA, zdroj: Policajný zbor SR 2021a

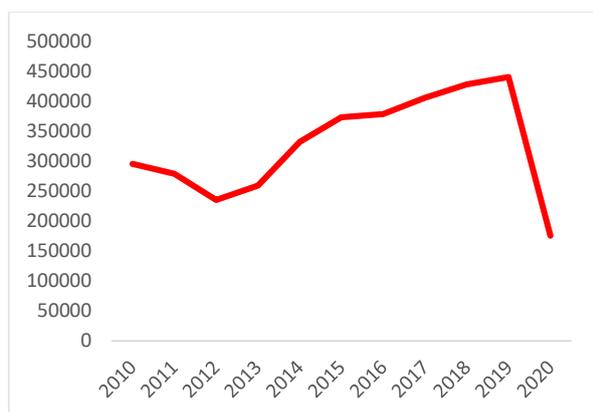
Tabuľka 18: Útvary s najmenším počtom vydaných OP

Útvary s najmenším počtom vydaných OP	
Útvar	Počet vydaných OP za rok 2020
Medzilaborce	865
Turčianske Teplice	1 224
Banská Štiavnica	1 311
Poltár	1 482
Stropkov	1 591
Krupina	1 654
Sobrance	1 707
Žarnovica	2 149
Gelnica	2 271
Svidník	2 282

1.9 Cestovné pasy

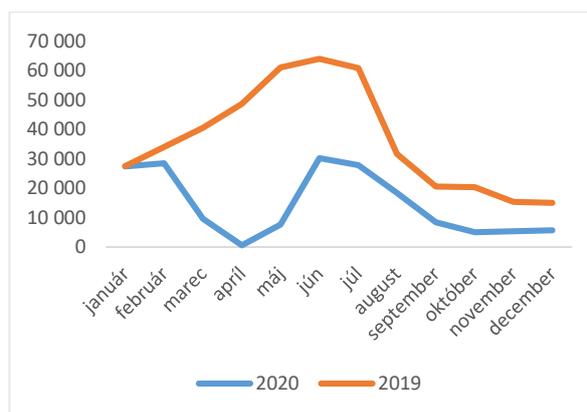
V roku 2020 prijali pracoviská Ministerstva vnútra v SR 175 288 žiadostí o vydanie cestovného pasu (ďalej len „CP“). V medziročnom porovnaní došlo k prudkému prepadu žiadostí o 264 494 (v roku 2019 bolo prijatých 439 782 žiadostí). Z celkového počtu žiadostí tvorilo 27,6 % žiadostí o vydanie dokladu pre držiteľa do 6 rokov a 21 % žiadostí o vydanie dokladu pre držiteľa vo veku 6 až 16 rokov. Žiadosti o expresné doručenie CP za poplatok tvorili 26,2 % (Policajný zbor SR, 2021b).

Graf 12: Vývoj celkového počtu žiadostí o vydanie CP v rámci SR

Spracovanie: ISBA, zdroj: Policajný zbor SR 2021b

Graf 13: Vývoj celkového počtu žiadostí o vydanie CP v rámci SR po mesiacoch

Na počet žiadostí o vydanie CP v roku 2020 mala výrazný vplyv pandémie ochorenia COVID - 19, a tak bolo v roku 2020 vydaných najmenej cestovných pasov za posledných 10 rokov (Graf 12).

V rámci žiadostí o vydanie cestovných pasov je tradične najsilnejšia letná dovolenková sezóna. Najviac žiadostí bolo evidovaných v letných mesiacoch (máj, jún, júl a august, na Grafe 13 roky 2019 a 2020). V oboch sledovaných rokoch bolo zaznamenaných absolútne najviac žiadostí v mesiaci jún.

Tabuľka 19: Útvary s najväčším počtom vydaných CP

Útvary s najväčším počtom vydaných CP	
Útvar	Počet vydaných CP za rok 2020
Košice	9 282
Bratislava 3	7 281
Bratislava 1	6 852
Bratislava 5	6 773
Prešov	5 625
Bratislava 4	5 420
Žilina	5 168
Nitra	4 748
Trnava	4 492
Bratislava 2	4 427

Tabuľka 20 Útvary s najmenším počtom vydaných CP

Útvary s najmenším počtom vydaných CP	
Útvar	Počet vydaných CP za rok 2020
Hnúšťa	59
Spišská Stará Ves	109
Želiezovce	173
Šahy	220
Medzilaborce	255
Poltár	274
Turčianske Teplice	314
Banská Štiavnica	316
Rajec	336
Turzovka	374

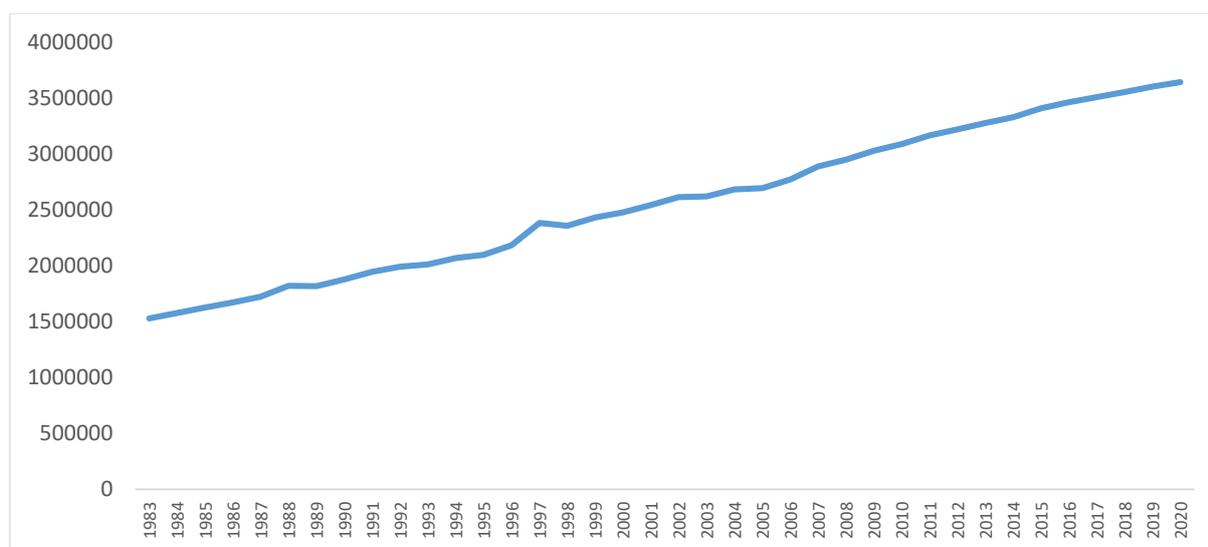
Spracovanie: ISBA, zdroj: Policajný zbor SR 2021b

Najviac cestovných pasov vydali za rok 2020 útvary Košice 1 (viac ako 9 - tisíc), Bratislava 3 (viac ako 7-tisíc) a Bratislava 1 (takmer 7 - tisíc). Najmenej CP bolo v roku 2020 vydaných na útvaroch Hnúšťa (59), Spišská Stará Ves (109) a Želiezovce (173).

1.10 Vodičské preukazy

Policajný zbor Slovenskej republiky v roku 2020 vydal 124 608 vodičských preukazov (a 3 594 medzinárodných vodičských preukazov), v medziročnom porovnaní ide o pokles o 24 714 vodičských preukazov⁴⁵. V roku 2020 bolo zadržaných 6 154 vodičských preukazov (o 1961 viac, ako v roku 2019). Policajný zbor Slovenskej republiky celkovo eviduje 3 646 868 vodičov k 31. 12. 2020 (Policajný zbor SR 2021c).

Graf 14: Počet evidovaných vodičov v Slovenskej republike od roku 1983

⁴⁵ V roku 2019 bolo vydaných 149 322 VP a 14 849 medzinárodných vodičských preukazov.

Spracovanie: ISBA, zdroj: Policajný zbor SR 2021c

Počet evidovaných vodičov pritom spravidla každým rokom rastie, priemerný ročný prírastok vodičov (za posledných 38 rokov) je 57 163 (Graf 14).

Tabuľka 21: Útvary s najväčším počtom vydaných VP

Útvary s najväčším počtom vydaných VP	
Útvar	Počet vydaných VP za rok 2020
Košice	5 534
Žilina	4 069
Bratislava III	3 885
Prešov	3 844
Nitra	3 779
Bratislava I	3 626
Trnava	3 538
Nové Zámky	3 198
Dunajská Streda	3 042
Prievidza	2 866

Tabuľka 22: Útvary s najmenším počtom vydaných VP

Útvary s najmenším počtom vydaných VP	
Útvar	Počet vydaných VP za rok 2020
Medzilaborce	175
Poltár	340
Stropkov	352
Turčianske Teplice	364
Banská Štiavnica	381
Gelnica	456
Krupina	481
Revúca	497
Sobrance	500
Myjava	550

Spracovanie: ISBA, zdroj: Policajný zbor SR 2021c

Najviac vodičských preukazov vydali za rok 2020 útvary Košice 1 (5,5 - tisíc), Žilina 3 (4,1 - tisíc) a Bratislava 3 (3,9 - tisíc). Najmenej VP bolo v roku 2020 vydaných na útvarech Medzilaborce (175), Lučenec (340) a VP v Stropkov (352).

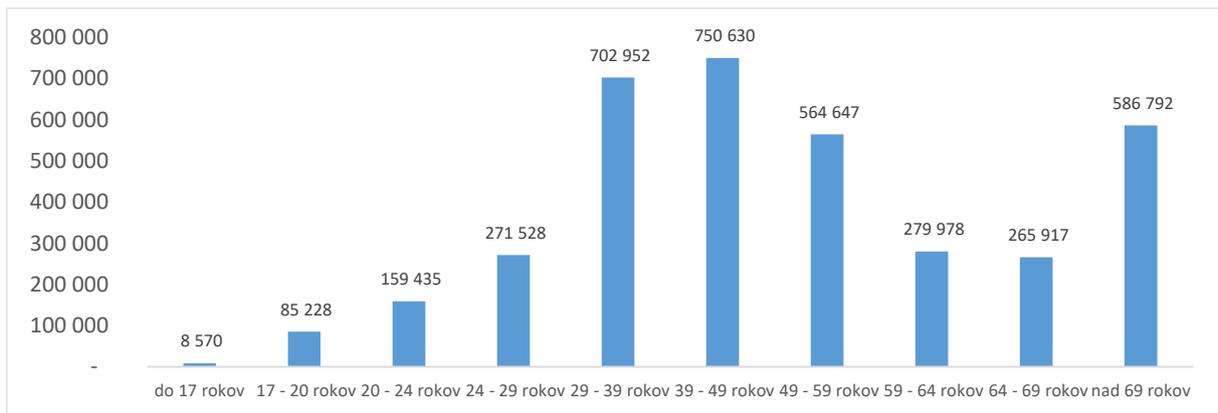
Graf 15: Počet vodičov podľa dĺžky praxe

Spracovanie: ISBA, zdroj: Policajný zbor SR 2021c

V Slovenskej republike bolo k 31. 12. 2020 evidovaných viac ako 135 - tisíc vodičov s praxou do dvoch rokov. Väčšina evidovaných vodičov (viac ako 3 - milióny) má viac ako 10 - ročnú prax (Graf 15).

Graf 16: Počet vodičov podľa veku vodiča

Spracovanie: ISBA, zdroj: Policajný zbor SR 2021c

Najviac vodičov je evidovaných vo vekovej skupine 39 - 49 rokov. Takisto značný počet vodičov je evidovaných v dôchodkovom veku, a to 852 709 vodičov vo vekových skupinách nad 64 rokov.

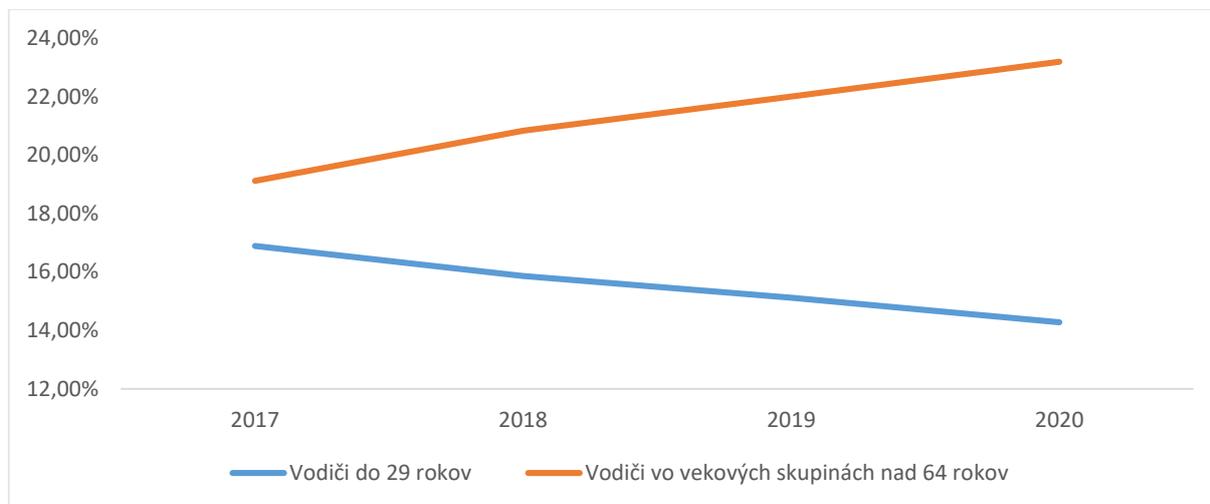
Graf 17: Vývoj počtu vodičov podľa veku vodiča od roku 2017

Spracovanie: ISBA, zdroj: Policajný zbor SR 2021c

Počet evidovaných vodičov vo vyšších vekových skupinách v posledných rokoch stúpa (v absolútnych číslach, aj ako podiel). Naopak počet a podiel mladých vodičov (do 29 rokov) v sledovanom období každým rokom klesá (Graf 18).

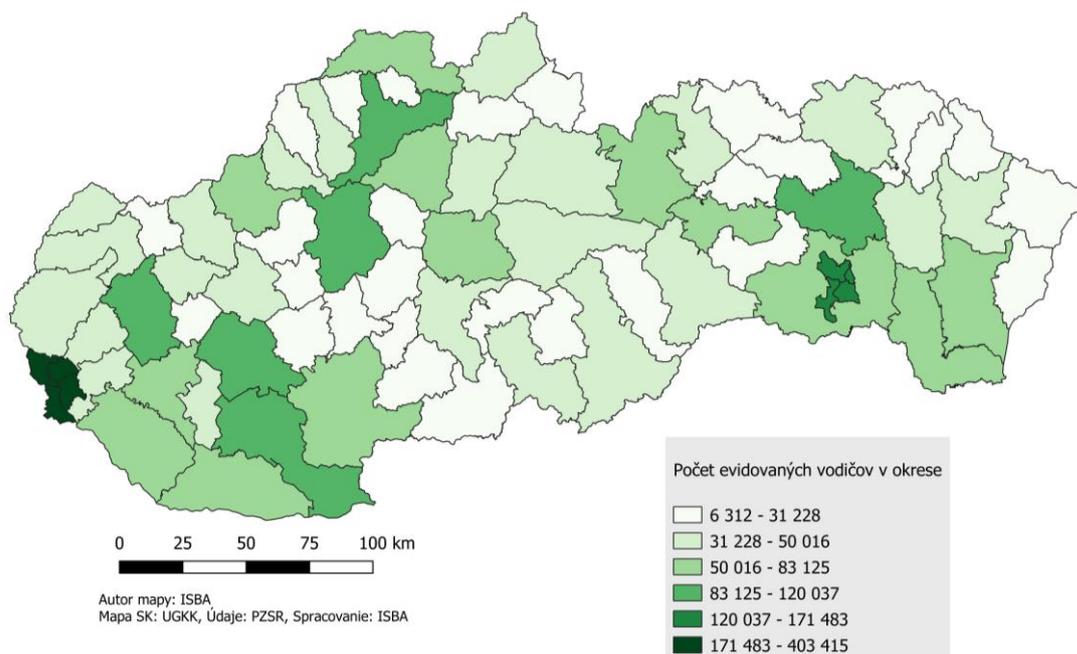
Graf 18: Vývoj počtu vodičov podľa veku vodiča, vybrané skupiny

Spracovanie: ISBA, zdroj: Policajný zbor SR 2021c

Počet vodičov sa medzi regiónmi líši, spravidla je v okresoch západného Slovenska evidovaných viac vodičských preukazov (Mapa 30).

Mapa 30: Počet evidovaných vodičských preukazov podľa okresov (Bratislava a Košice ako 1 okres)

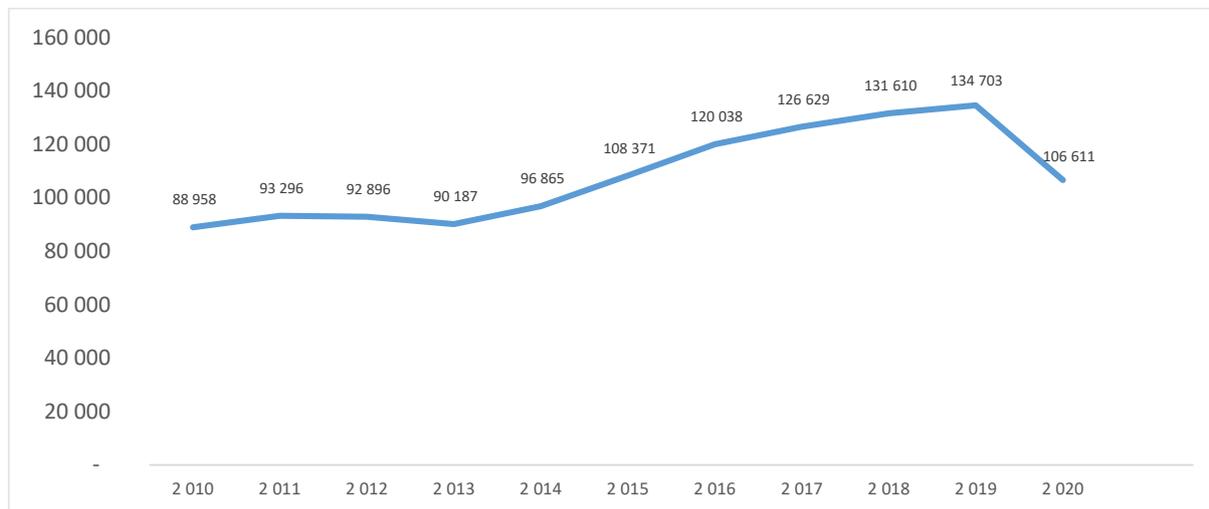

Spracovanie: ISBA

1.11 Evidencia vozidiel

V roku 2020 dopravné inšpektoráty zaradili do evidencie 106 611 vozidiel, medziročne o 28 092⁴⁶ vozidiel menej (v roku 2019 bolo evidovaných 134 703 vozidiel⁴⁷). Policajný zbor eviduje celkovo 3 349 794 vozidiel k 31. 12. 2020,⁴⁸ o 63 545 vozidiel viac (o 1,9 %) ako k 31. 12. 2019.⁴⁹

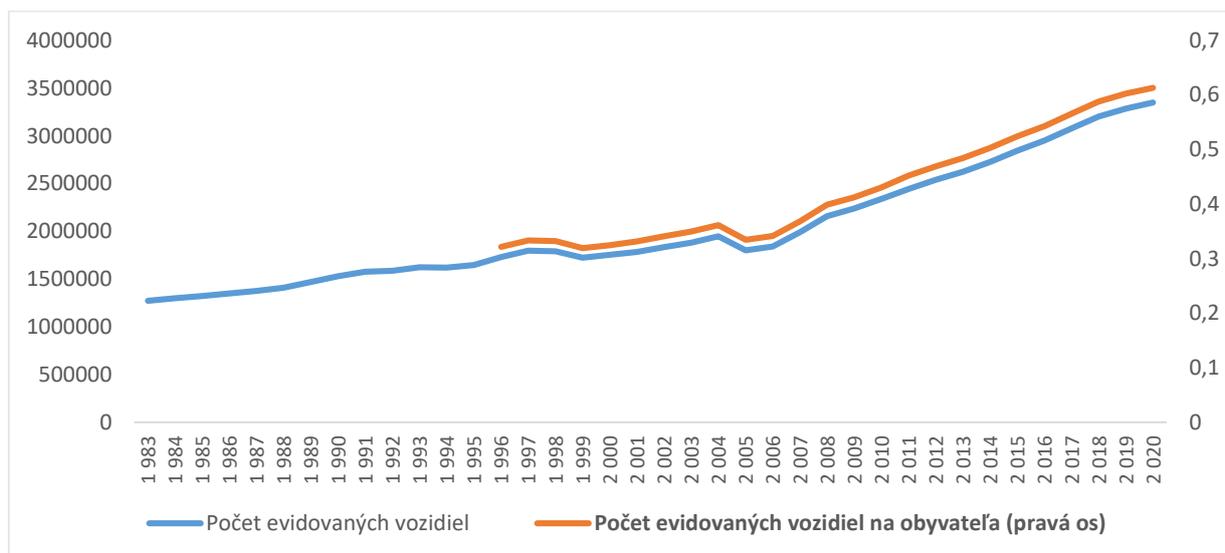
Graf 19: Ročný počet zaradených áut do evidencie (2010- 2020)

Spracovanie: ISBA, zdroj: Policajný zbor SR 2021d

V roku 2019 bolo do evidencie zaradených najviac vozidiel za posledných 10 rokov (134 703). V roku 2020 poznačenom pandemiou bolo do evidencie zaradených viac áut, ako v rokoch 2010 - 2014 (Graf 19).

Graf 20: Počet evidovaných vozidiel v Slovenskej republike od roku 1983

⁴⁶ O 20,85 % vozidiel menej.

⁴⁷ Policajný zbor SR, 2021d

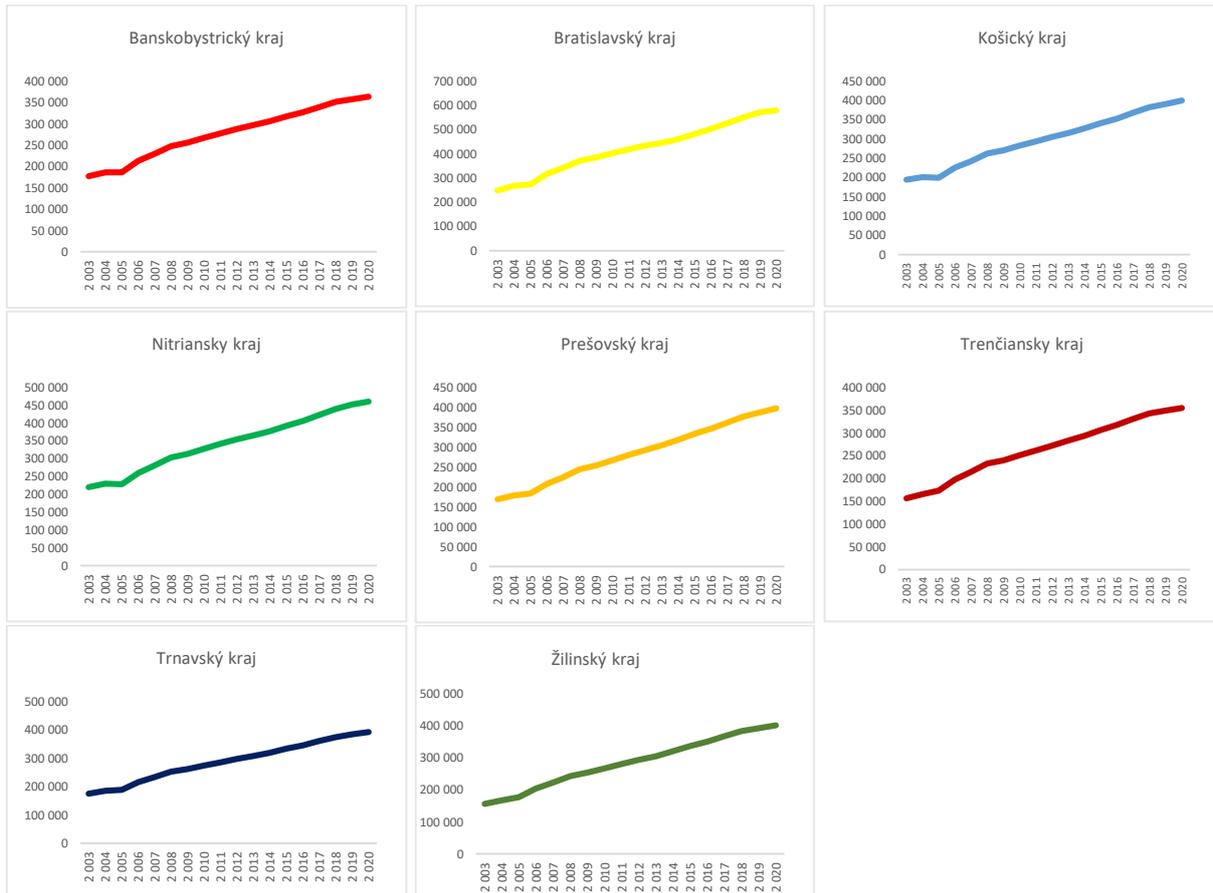
⁴⁸ K 9.3. 2021 je evidovaných 23 276 elektromobilov/ hybridov/ vozidiel s iným druhom alternatívneho paliva (Policajný zbor Slovenskej republiky, 2021d).

⁴⁹ Tento nárast je ale menší oproti rokom 2019/2018, kedy to bol nárast o 82 807 vozidiel, t. j. nárast o 2,5 %.

Spracovanie: ISBA, zdroj: Policajný zbor SR 2021d

Podobne ako v prípade počtu evidovaných vodičov, aj počet evidovaných vozidiel spravidla každým rokom rastie, v priemere (za posledných 38 rokov) o 56 394 vozidiel ročne (Graf 20). Pritom od roku 2008 rastie počet evidovaných vozidiel permanentne. **V súčasnosti predstavuje počet evidovaných vozidiel 1,8 - násobok počtu evidovaných vozidiel z roku 2006.**

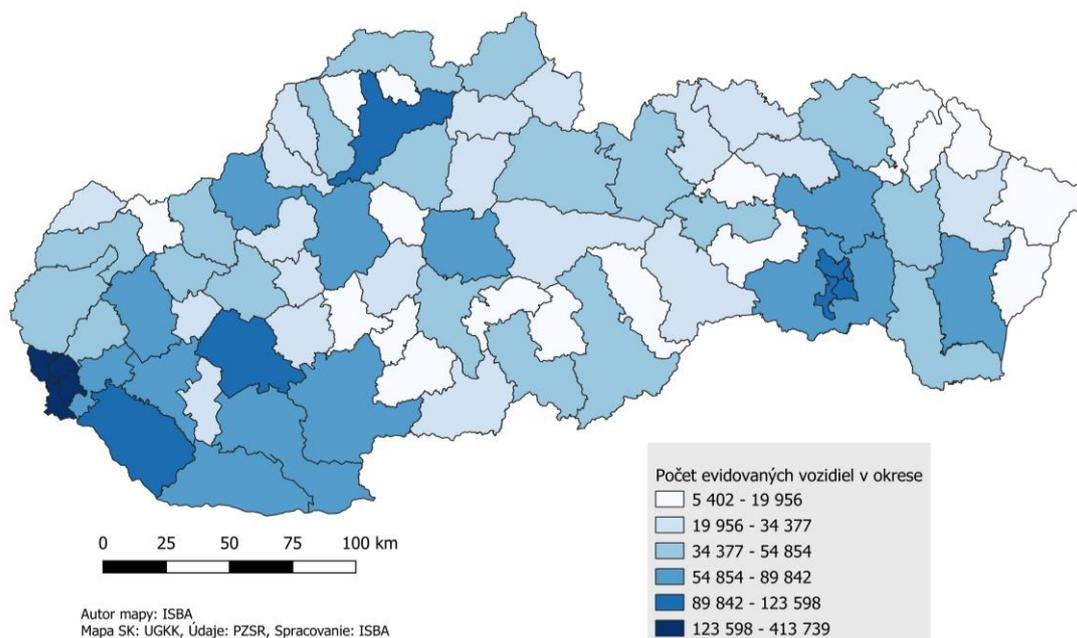
Graf 21: Vývoj počtu evidovaných vozidiel po krajoch

Spracovanie: ISBA, zdroj: Policajný zbor SR 2021d

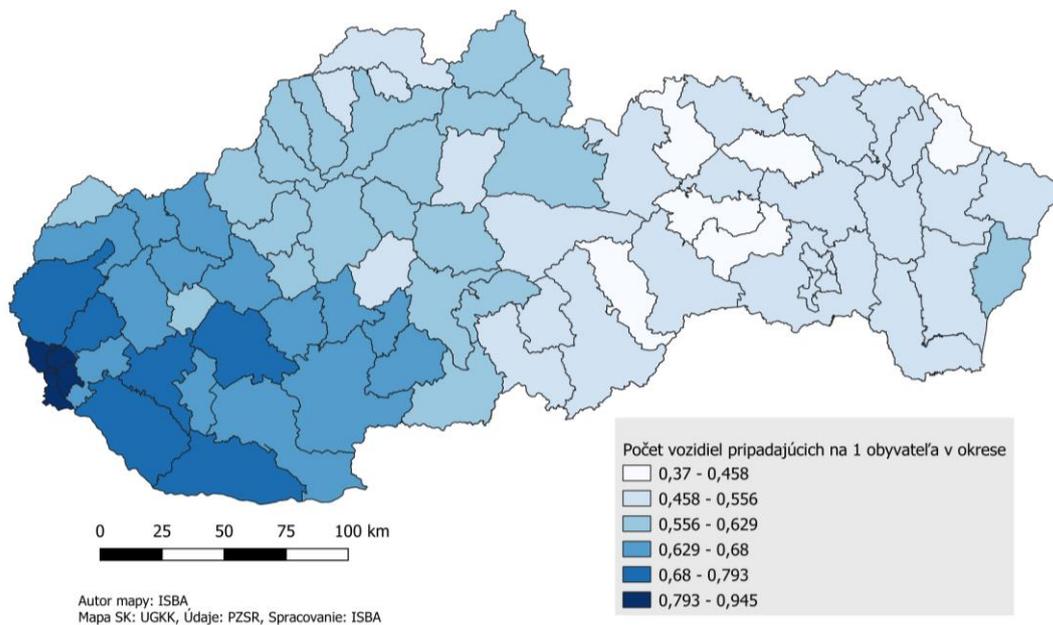
Počet evidovaných vozidiel pritom rastie stabilne v každom kraji (Graf 21).

Mapa 31: Počet evidovaných vozidiel podľa okresov (2020)

Spracovanie: ISBA

Mapa 32: Počet evidovaných vozidiel na 1 obyvateľa podľa okresov

Spracovanie: ISBA

Medzi regiónmi existujú disparity v počte evidovaných vozidiel. Na jedného obyvateľa je situácia „najhoršia“ v Bratislave. Medzi západným a východným Slovenskom existuje z tohto pohľadu výrazný rozdiel (mapa 31 a mapa 32).

Najviac vozidiel zaradili do evidencie v roku 2020 útvary Bratislava (31,5 - tisíc), Košice (4,8 - tisíc) a Senec (3,7 - tisíc). Najmenej vozidiel bolo v roku 2020 zaradených do evidencie na útvarach Medzilaborce (109), Poltár (154) a Turčianske Teplice (166).

Tabuľka 23: Útvary s najväčším počtom zaregistrovaných vozidiel v roku 2020

Útvary s najväčším počtom zaregistrovaných vozidiel v roku 2020	
Útvar	Počet evidovaných vozidiel
Bratislava	31 451
Košice	4 755
Senec	3 662
Nitra	3 176
Žilina	3 087
Dunajská Streda	2 814
Trnava	2 648
Prešov	2 646
Banská Bystrica	2 605
Trenčín	1 925

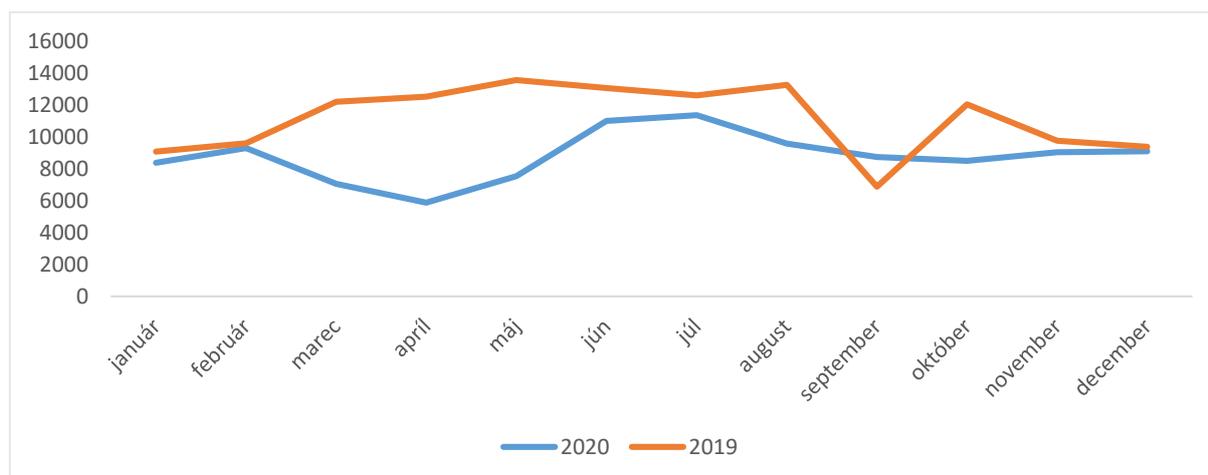
Spracovanie: ISBA, zdroj: Policačný zbor SR 2021d

Tabuľka 24: Útvary s najnižším počtom zaregistrovaných vozidiel v roku 2020

Útvary s najnižším počtom zaregistrovaných vozidiel v roku 2020	
Útvar	Počet evidovaných vozidiel
Medzilaborce	109
Poltár	154
Turčianske Teplice	166
Banská Štiavnica	210
Gelnica	242
Sobrance	251
Revúca	271
Stropkov	277
Žarnovica	302
Myjava	344

Spracovanie: ISBA, zdroj: Policačný zbor SR 2021d

Graf 22: Počet zaradených áut do evidencie po mesiacoch (2019 a 2020)

Spracovanie: ISBA, zdroj: Policajný zbor SR 2021d

Na počet novo zaregistrovaných vozidiel v roku 2020 mala vplyv pandémia ochorenia COVID - 19, čo môžeme vidieť na prepade počtu novo zaregistrovaných vozidiel v mesiacoch marec, apríl a máj 2020, kedy boli protipandemické opatrenia najprísnejšie (Graf 22).

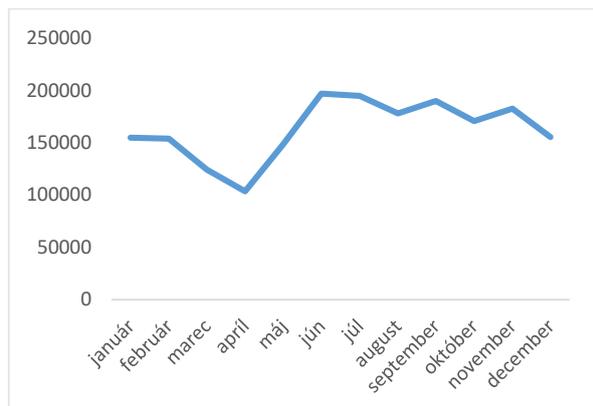
Tabuľka 25: Ostatné údaje z evidencie vozidiel

Ostatné údaje z evidencie vozidiel			
Údaj	Počet v 2019	Počet v 2020	Zmena (%)
Počet zmien držby vozidiel za rok	420 098	414 221	-1,40%
Počet individuálne dovezených vozidiel za rok	85 900	79 772	-7,13%
Počet vozidiel trvalo vyradených z evidencie za rok	79 431	74 055	- 6,77%
Počet vozidiel dočasne vyradených z evidencie	53 925	59 186	9,76 %
Správne poplatky za agendu evidencie vozidiel	86 358 827 €	72 314 339 €	- 16,26 %
Žiadosti o vydanie osvedčenia (OE I) v skrátenej lehote	12 057	16 731	38,77 %
Počet zaevidovaných elektromobilov	888	1 614	81,76 %
Celkový počet evidovaných elektromobilov	2020	3 540	75,25 %
Celkový počet úkonov na úseku evidencie vozidiel		1 954 268	

Spracovanie: ISBA, zdroj: Policajný zbor SR 2021d

Celkový počet evidovaných zmien držby vozidiel medziročne mierne klesol (o 1,4 % menej zmien oproti roku 2019). Pokles bol medziročne takisto zaznamenaný pri počte individuálne dovezených vozidiel za rok (o 7,13 % oproti roku 2019) a pri počte vozidiel vyradených z evidencie za rok (o 6,77 % oproti roku 2019). Počet vozidiel dočasne vyradených z evidencie medziročne stúpol o 9,76 % vozidiel oproti roku 2019. Na správnych poplatkoch súvisiacich s evidenciou vozidiel bol celkový objem vybraných finančných prostriedkov v roku 2020 o 16 % nižší ako v roku 2019. Naopak počet zaevidovaných elektromobilov za rok, aj počet celkovo zaevidovaných elektromobilov oproti roku 2019 prudko vzrástol (o 82 % a o 75 %). **Z pohľadu výkonu bol suverénne najväčší záujem o automobily do 80 kW (215 - tisíc zápisov v roku 2020), s väčším odstupom nasledovali automobily v kategórii 80 - 86 kW (49 - tisíc zápisov v roku 2020, Tabuľka 26).**

Graf 23: Úkony na pracoviskách evidencie vozidiel (mesiace 2020)

Zdroj Grafu 23 a Tabuľky 26: policajný zbor SR 2021d, spracovanie: ISBA

Tabuľka 26: Počty žiadostí o zápis držiteľa vozidla podľa výkonu vozidla v kW (2020)

Výkon v kW	Počet žiadostí o zápis
do 80 kW	214 874
80 - 86 kW	49 204
86 - 92 kW	18 898
92 - 98 kW	19 607
98 - 104 kW	37 469
104 - 110 kW	39 029
110 - 121 kW	13 406
121 - 132 kW	19 628
132 - 143 kW	18 291
143 - 154 kW	6 772
154 - 165 kW	5 415
165 - 176 kW	5 440
176 - 202 kW	9 227
202 - 228 kW	3 017
228 - 254 kW	2 668
nad 254 kW	3 330

1.12 Priestupky v pôsobnosti poriadkovej polície

Priestupky a ich prejednávanie patria medzi dôležité agendy Ministerstva vnútra. Odbor poriadkovej polície Prezídia Policajného zboru eviduje štatistické ukazovatele k vybraným priestupkom podľa zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“) a k priestupkom v zmysle zákona č. 1/2014 o organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov⁵⁰.

V roku 2020 bolo na úseku poriadkovej polície zaznamenaných 322 886 priestupkov, o 62 334 priestupkov menej ako v roku 2019. Celkovo bolo uložených 255 272 pokút vo výške 5 635 660 € za rok 2020 a 315 243 pokút v celkovej výške 6 394 969 € za rok 2019⁵¹. Medzi najčastejšie porušované ustanovenia patrí § 22 zákona o priestupkoch - priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, § 50 zákona o priestupkoch - priestupky proti majetku a § 49 zákona o priestupkoch - priestupky proti občianskemu spolunažívaniu (Tabuľka 27).

⁵⁰ Poriadková polícia prejednáva priestupky na úseku extrémizmu a diváckeho násilia, útvary poriadkovej polície priestupky na úseku občianskeho spolunažívania a priestupky proti majetku môžu riešiť len v blokovanom konaní.

⁵¹ Na jednu uloženú pokutu tak pripadá 20,3 € za rok 2019 a 22,1 € za rok 2020.

Tabuľka 27: Počet priestupkov podľa skutkových podstát (2020)

Počet priestupkov podľa skutkových podstát	
Porušenie ustanovenia	Počet priestupkov (poriadková polícia)
§ 22 zákona o priestupkoch - priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky	232 992
§ 50 zákona o priestupkoch - priestupky proti majetku	36 027
§ 49 zákona o priestupkoch - priestupky proti obč. spolunažívaniu	34 614
§ 47 - 48 zákona o priestupkoch - priestupky proti verejnému poriadku	10 715
Priestupky v zmysle zákona č. 1/2014 o organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov	23

Zdroj údajov: databáza PZ SR

Tabuľka 28: Počet priestupkov podľa krajov

Počet priestupkov podľa krajov		
Kraj	Priestupky	Priestupky na 1000 obyvateľov
Trnavský	41 662	73,75
Banskobystrický	44 951	69,66
Žilinský	43 952	63,56
Nitriansky	42 528	63,07
Bratislavský	38 928	58,14
Prešovský	46 534	56,32
Košický	37 208	46,43
Trenčiansky	27 123	46,40

Spracovanie: ISBA, Zdroj údajov: databáza PZ SR

Najviac priestupkov v prepočte na 1000 obyvateľov spáchali páchatelia v Trnavskom kraji, najmenej v Trenčianskom (Tabuľka 28).

Z pohľadu spôsobu ukončenia objasňovania priestupku bolo najviac priestupkov v roku 2020 vybavených v zmysle § 60 ods. 3 písm. d) zákona o priestupkoch, a to predložením správy o výsledku objasňovania priestupku (56 %, Tabuľka 29). Viac ako 16 - tisíc prípadov (21 %) bolo uložených v zmysle § 60 ods. 3 písm. b), pretože sa zákonom určenej lehote nepodarilo zistiť skutočnosti svedčiace o tom, že priestupok spáchala konkrétna osoba.

Tabuľka 29: Priestupky podľa spôsobu ukončenia objasňovania priestupku v zmysle zákona o priestupkoch

Spôsoby ukončenia objasňovania priestupku			
Spôsob ukončenia objasňovania priestupku	2019	2020	Percentuálny podiel 2020
Odložené záznamom - nejedná sa o priestupok	5 592	5 239	7%
Odložené záznamom - priestupok nemožno prejednať	438	399	1%
Uložené - v lehote stanovenej zákonom sa neoparilo zistiť skutočnosti svedčiace o tom, že priestupok spáchala konkrétna osoba	17 655	16 678	21%
Odovzdané príslušnému orgánu - prejednáva sa podľa osobitných predpisov)	642	1 092	1%
Odovzdané príslušnému orgánu - ide o iný správny delikt	75	232	0%
Odovzdané príslušnému orgánu - ide o trestný čin	5 421	4 886	6%
Správa o výsledku objasňovania priestupku bola predložená po zistení páchatela priestupku príslušnému správnomu orgánu	44 679	44 024	56%
Odovzdané v zmysle miestnej príslušnosti	3 462	3 250	4%
Odovzdané v zmysle vecnej príslušnosti	920	3 025	4%

Spracovanie: ISBA, Zdroj údajov: databáza PZ SR

1.13 Priestupky v pôsobnosti dopravnej polície

V roku 2020 došlo k 325 544 porušeniam pravidiel cestnej premávky, oproti roku 2019 o 82 673 menej⁵². Najčastejším porušením pravidiel cestnej premávky v roku 2020 bolo nedodržanie predpísanej rýchlosti (216 080). Počet porušení dodržiavania povolenej rýchlosti je pritom väčší, ako počet ostatných porušení pravidiel cestnej premávky. Väčšina porušení bola riešená na mieste v blokovom konaní (98, 52 %), pričom celkovo boli v blokovom konaní uložené pokuty vo výške 14 012 927 € a v správnom konaní vo výške 4 510 690 €. V správnom konaní tak bolo prejednaných 1,48 % porušení, pričom suma pokút uložených v správnom konaní tvorila 24,35 % z celkovej sumy pokút. Napomenutím bolo vyriešených 17 337 priestupkov.

Tabuľka 30: Najčastejšie porušenia pravidiel cestnej premávky

Najčastejšie porušenia pravidiel cestnej premávky		
Druh porušenia	2020	2019
a) vedenie vozidla bez vodičského oprávnenia (držiteľa vodičského oprávnenia)	291	295
b) obsluhovanie telef. prístroja alebo iného audioviz. zariadenia	14 035	21 394
c) bezpečnostné pásy	11 824	16 018
d) spôsob jazdy	11 030	17 649
e) rýchlosť jazdy	216 080	252 690
f) nedanie prednosti v jazde	3 682	4 909
g) predchádzanie	4 275	6 062
h) povinnosti vodiča	14 854	20 356
i) technický stav	10 868	15 791
j) ostatné	31 738	45 115

Zdroj údajov: databáza PZ SR

⁵² V roku 2019 došlo k 408 217 porušeniam pravidiel cestnej premávky

1.14 Priestupky, správne delikty a iné činnosti v pôsobnosti hraničnej a cudzineckej polície

V pôsobnosti Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru Slovenskej republiky (ďalej len ÚHCP) bolo v roku 2020 zistených 1 366 priestupkov na úseku pobytu a 869 priestupkov na úseku dopravy. Pri týchto najčastejšie páchaných priestupkoch došlo medziročne k výraznejšiemu poklesu. V blokovom konaní bolo v roku 2020 v pôsobnosti ÚHCP riešených 3 431 priestupkov, v správnom konaní 8 (Tabuľka 31).

Tabuľka 31: Priestupky, správne delikty a štatistiky v pôsobnosti ÚHCP

Priestupky a správne delikty v pôsobnosti ÚHCP			
Ukazovateľ	2019	2020	Rozdiel
Osoby predvedené podľa zákona o Policajnom zbore ⁵³	151	65	-86
Predvedení cudzinci podľa zákona o pobyte cudzincov ⁵⁴	1033	1187	154
Zaistené osoby podľa zákona o Policajnom zbore ⁵⁵	5	22	17
Zaistení občania tretích krajín podľa zákona o pobyte cudzincov (§ 88) ⁵⁶	108	527	419
Zaistení občania tretích krajín podľa zákona o pobyte cudzincov (§ 88a) ⁵⁷	16	31	15
Priestupky na úseku kontroly hraníc	84	72	-12
Priestupky na úseku pobytu	3161	1366	-1795
Priestupky na úseku verejného poriadku	22	41	19
Priestupky na úseku dopravy	1868	869	-999
Priestupky riešené v blokovom konaní	4763	3431	-1332
Priestupky riešené v správnom konaní	24	8	-16
Správne delikty dopravcov	8	1	-7
Správne delikty leteckých dopravcov	38	13	-25
Správne delikty právnických osôb alebo fyzických osôb - podnikateľov	8	13	5
Správne delikty ubytovateľov	9	3	-6
Správne delikty škôl	0	0	0
Správne delikty zamestnávateľov	9	6	-3
Správne delikty obchodných spoločností, družstva	1	6	5
Trestné činy - odstúpené	49	28	-21

Zdroj údajov: databáza PZ SR

Čo sa týka legálnej migrácie, v roku 2020 bolo na hraničných prechodoch vybavených 1 170 894 osôb, v porovnaní s rokom 2019 o 3 581 080 (o 75 %) menej. Väčší prepád bol zaznamenaný u občanov EHS - o 82 % v porovnaní s rokom 2019. Občanov tretích krajín bolo vybavených o 68 % menej, v porovnaní s rokom 2019.

⁵³ § 18 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v platnom znení.

⁵⁴ § 79 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

⁵⁵ § 19 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v platnom znení.

⁵⁶ § 88 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

⁵⁷ § 88a zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

V rámci činnosti ÚHCP bolo v roku 2020 zistených 174 prípadov nelegálnej migrácie u občanov EHS (o 76 % menej ako v roku 2019) a 530 prípadov nelegálnej migrácie u občanov tretích krajín (o 70 % menej ako v roku 2019).

ÚHCP v rámci svojej pôsobnosti v roku 2020 takisto zistil 9 prípadov nedovoleného prevozu cigariet, 135 prípadov neoprávneného prekročenia štátnej hranice, 1160 prípadov neoprávneného pobytu, vydal 794 rozhodnutí o administratívnom vyhostení, vykonal 3 242 kontrol pred udelením pobytu, 2 438 kontrol počas udeleného pobytu a 1 201 kontrol miest zamestnávania alebo podnikania cudzincov. Národná jednotka boja proti nelegálnej migrácii ÚHCP (ďalej len „NJBPNM“) v roku 2020 vykonávala prevenciu kriminality v súčinnosti s miestnou štátnou správou a mimovládnyimi organizáciami. ÚHCP (NJBPNM) realizuje pravidelné stretnutia so starostami obcí, kde je vysoký predpoklad, že by mohlo dochádzať k obchodovaniu s ľuďmi.

2 Demokracia - agenda volieb, politických strán a mimovládnych organizácií

Ministerstvo vnútra plní úlohy v oblasti ochrany demokratického usporiadania krajiny v súvislosti s organizačným zabezpečením volieb. Vede takisto register politických strán a mimovládnych organizácií. Kapitola obsahuje štatistický prehľad týchto pôsobností za rok 2020.

2.1 Parlamentné voľby v roku 2020

Kandidátnu listinu do parlamentných volieb v roku 2020 mohla podať politická strana alebo politické hnutie (ďalej len „politická strana“), ktorá je registrovaná podľa zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o politických stranách“). Podľa zákona o politických stranách je orgánom štátnej správy príslušným na registráciu strán Ministerstvo vnútra. Predseda Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „NR SR“) rozhodnutím č. 351/2019 Z. z. vyhlásil voľby do Národnej rady Slovenskej republiky a určil deň ich konania na sobotu 29. februára 2020.

Štátna komisia pre voľby a kontrolu financovania politických strán zaregistrovala 25 kandidátnych listín, v rámci ktorých kandidovalo 2799 kandidátov. Podľa § 50 ods. 3 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“) musí kandidátna listina povinne obsahovať vybrané demografické údaje o kandidátoch na poslancov (meno, vek, dátum narodenia, titul, a pod.), z ktorých je možné vypracovať prehľad základných charakteristík o kandidátoch, ktorí mali záujem stať sa reprezentantmi v zákonodarnom zbore.

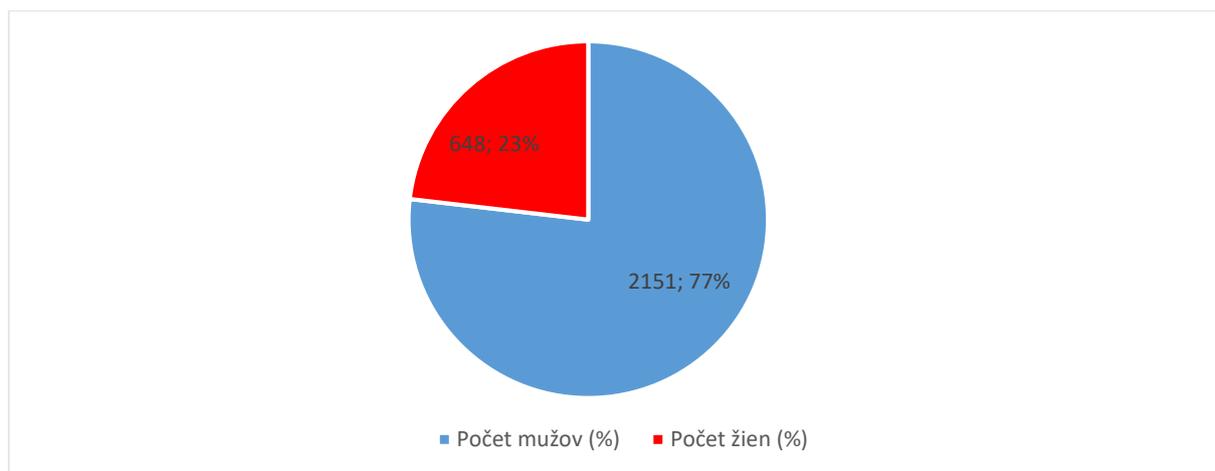
Záujem stať sa poslancom NR SR prejavilo 2151 mužov (77 %), naopak iba 648 žien (23 %). Z pohľadu povolania sa najviac kandidátov definovalo ako podnikateľ (SZČO, živnostník), a to 411 kandidátov. Medzi časté povolania takisto patrili manažér, starosta, poslanec a učiteľ. Najväčší záujem stať sa poslancom NR SR môžeme vidieť pri vekovej kategórii 41 - 50 rokov (865 kandidátov, 31 %), pričom prevládajú kandidáti s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa (1520 kandidátov, 54%). Z pohľadu trvalého pobytu kandidátov je najväčší záujem stať sa poslancom u obyvateľov Bratislavského kraja (556) a najmenší u obyvateľov Trenčianskeho kraja (240). **Ak vezmeme do úvahy regionálny aspekt, vidíme, že až 20 % všetkých kandidátov pochádza z Bratislavského kraja, aj keď počet evidovaných obyvateľov tohto kraja tvorí iba 12 % populácie.** Naopak zo Žilinského kraja pochádza 9 % kandidátov, pričom počet evidovaných obyvateľov tvorí 13 % populácie (Štatistický úrad SR, 2020a).

V parlamentných voľbách svoj hlas odovzdalo 2 916 840 oprávnených voličov (volebná účasť 65,8 %), z toho hlasovalo 48 925 voličov zo zahraničia. Spolu 2 881 511 hlasov bolo platných. Pre porovnanie v predchádzajúcich parlamentných voľbách sa zúčastnilo 2 648 184 oprávnených voličov (volebná účasť 59,8%, Štatistický úrad SR, 2020b).

Organizačné zabezpečenie parlamentných volieb v roku 2020 stálo 9 200 362 €, o 27 % viac ako organizačné zabezpečenie parlamentných volieb v roku 2016. Najväčšiu účtovnú zložku z tohto balíka tvorili bežné transfery (64 %). Na mzdy, platy a príspevky do poisťovní bolo použitých 14 % z celkových prostriedkov (1 293 781 €).

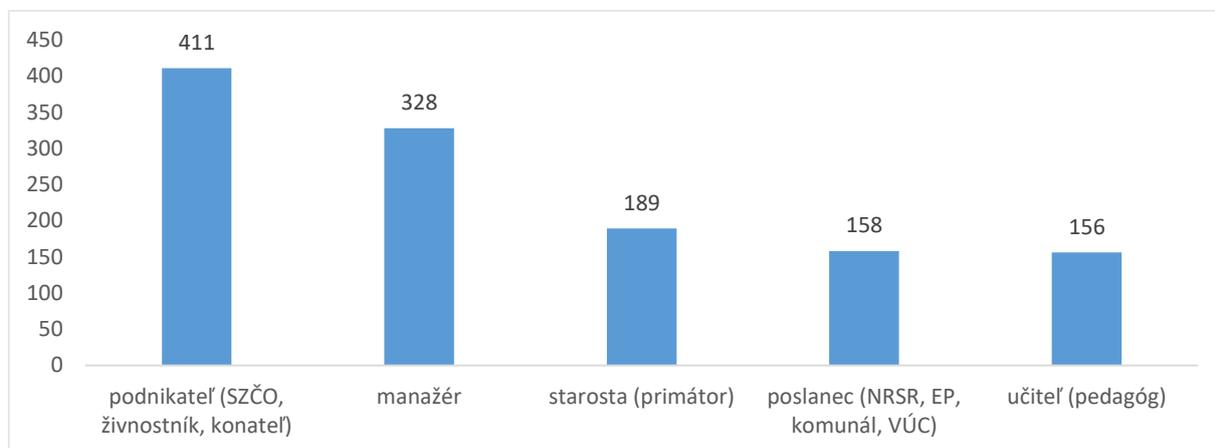
Z výsledkov parlamentných volieb v roku 2020 vzišlo zloženie Národnej rady Slovenskej republiky. Medzi zvolenými poslancami výrazne prevládajú muži (79 %). Z pohľadu deklarovaných povolání sa výrazne najviac zvolených zákonodarcov prihlásilo k zamestnaniu „poslanec NR SR“ (46 osôb), s väčším rozdielom nasleduje „právnik, advokát“ (12 osôb). Najviac zvolených poslancov patrí do vekovej kategórie 41 - 50 rokov (56 osôb), z pohľadu vzdelania najviac poslancov absolvovalo vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa (96). V prípade trvalého bydliska poslancov prevláda Bratislavský kraj (39% zvolených poslancov), naopak najmenšie zastúpenie má v parlamente Trenčiansky kraj (5 % poslancov je z Trenčianskeho kraja, Štatistický úrad SR, 2020c).

Graf 24: Počet kandidátov podľa pohlavia

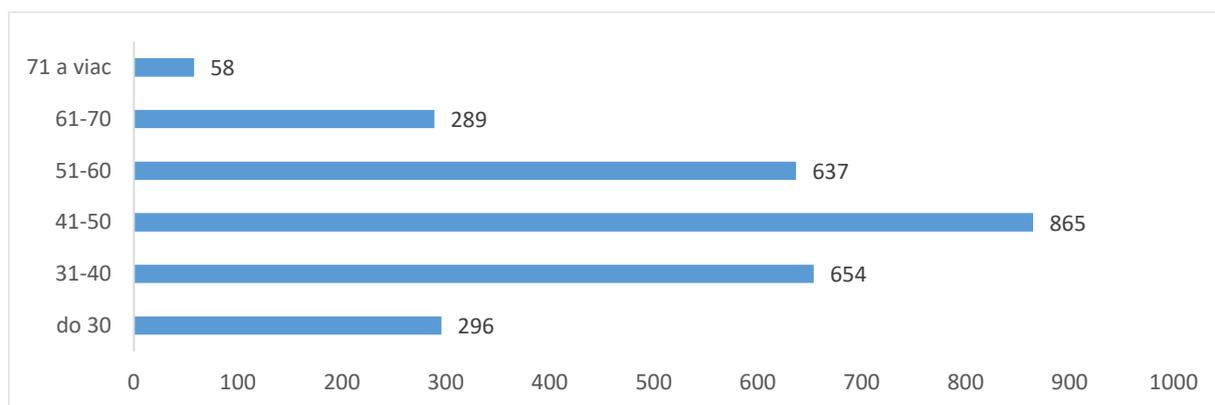
Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: Štatistický úrad SR 2020a

Graf 25: Najčastejšie povolania kandidátov na poslancov

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: Štatistický úrad SR 2020a

Graf 26: Veková štruktúra kandidátov na poslancov

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: Štatistický úrad SR 2020a

Graf 27: Vzdelanostná štruktúra kandidátov na poslancov

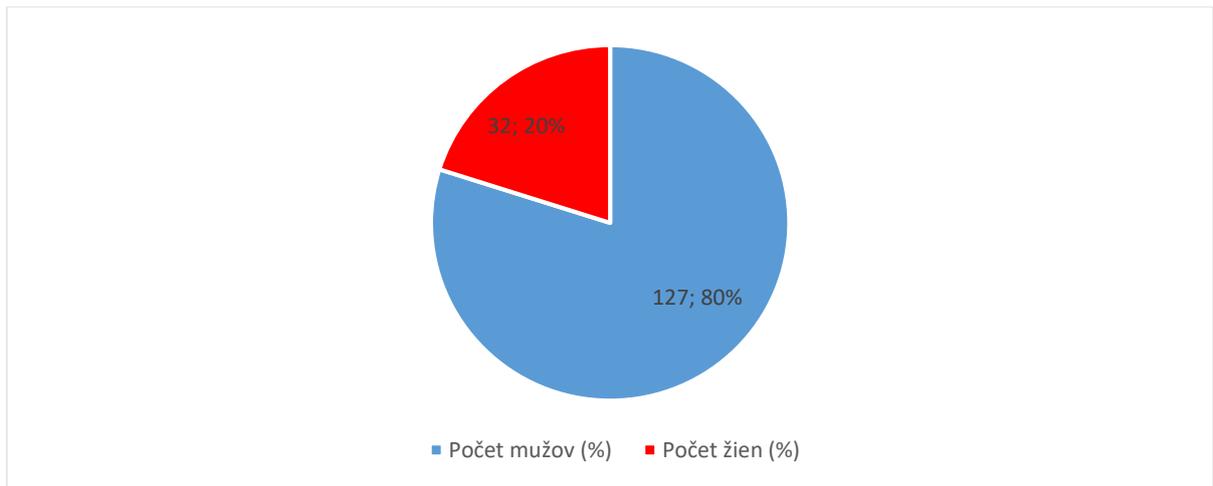
Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: Štatistický úrad SR 2020a

Tabuľka 32: Počet kandidátov podľa trvalého bydliska

Počet kandidátov podľa trvalého bydliska				
Kraj	Počet kandidátov	Počet kandidátov (%)	Počet obyvateľov	Počet obyvateľov (%)
Banskobystrický	347	12%	645 276	12%
Bratislavský	556	20%	669 592	12%
Košický	370	13%	801 460	15%
Nitriansky	356	13%	674 306	12%
Prešovský	329	12%	826 244	15%
Trenčiansky	240	9%	584 569	11%
Trnavský	337	12%	564 917	10%
Žilinský	264	9%	691 509	13%

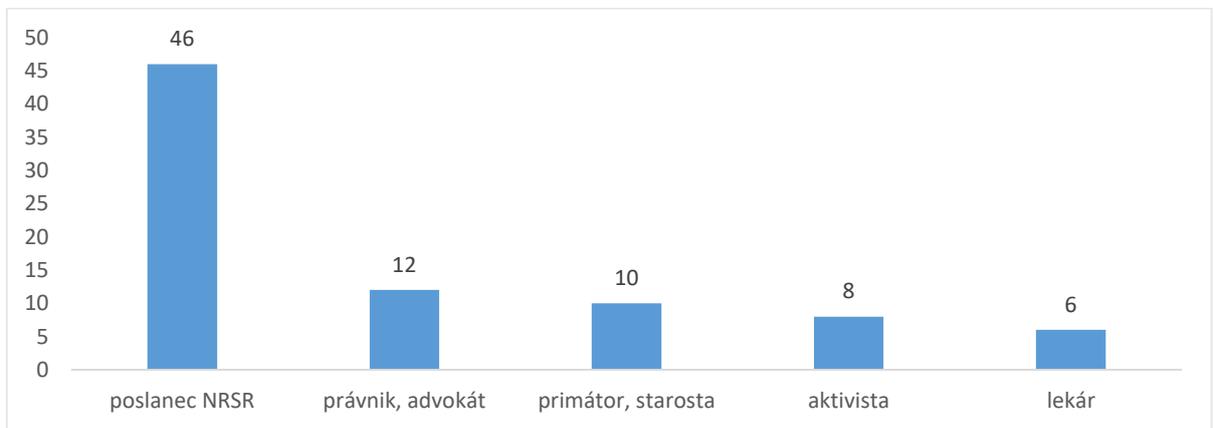
Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: Štatistický úrad SR 2020a

Graf 28: Zvolení poslanci podľa pohlavia

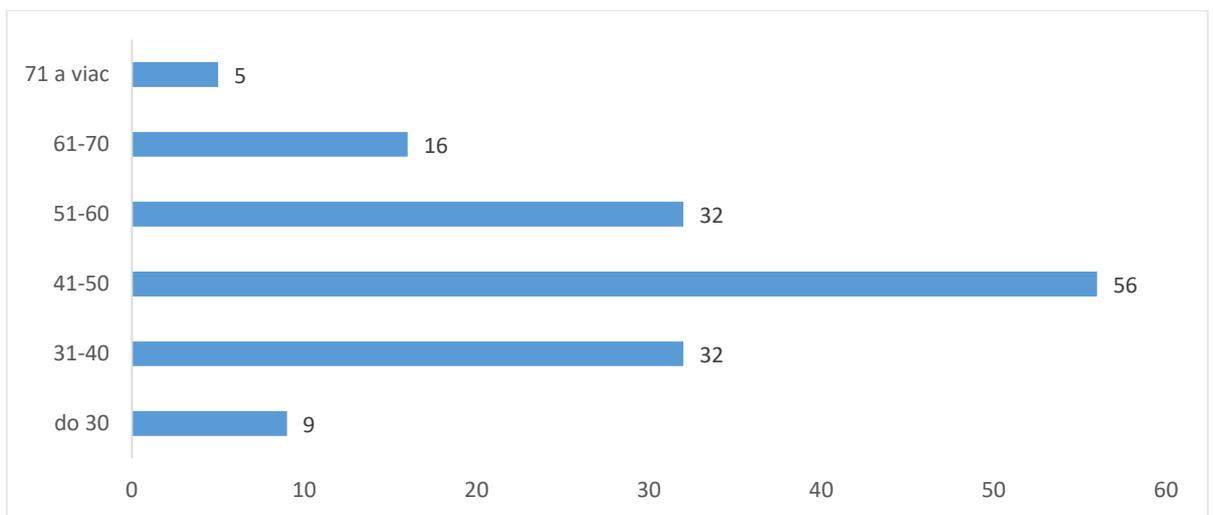
Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: Štatistický úrad SR 2020c

Graf 29: Najčastejšie povolania zvolených poslancov

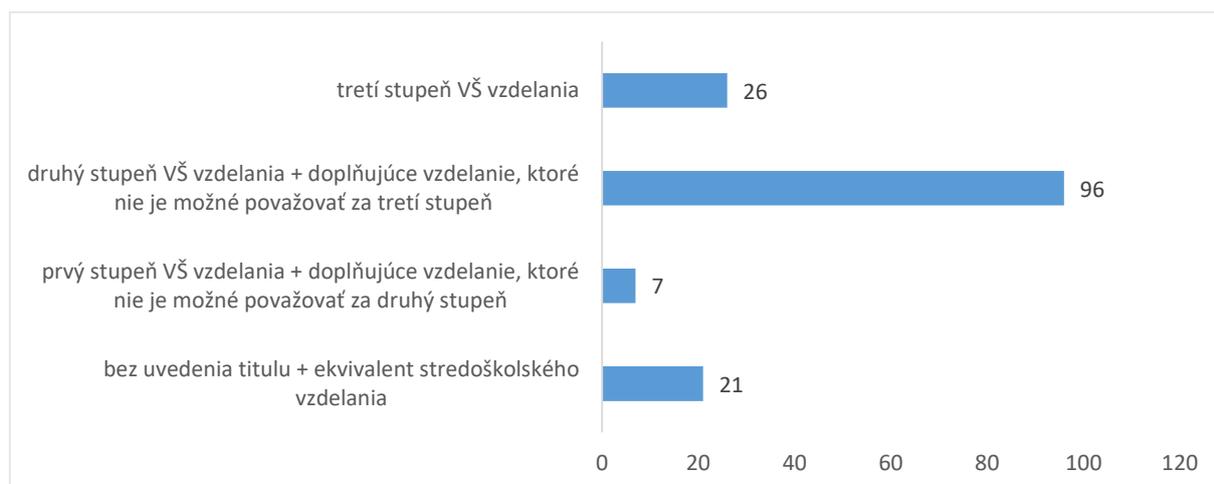
Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: Štatistický úrad SR 2020c

Graf 30: Veková štruktúra poslancov

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: Štatistický úrad SR 2020c

Graf 31: Vzdelanostná štruktúra poslancov

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: Štatistický úrad SR 2020c

Tabuľka 33: Počet poslancov podľa trvalého bydliska

Počet poslancov podľa trvalého bydliska				
Kraj	Počet zvolených	Počet zvolených (%)	Počet obyvateľov	Počet obyvateľov (%)
Banskobystrický	14	9%	645 276	12%
Bratislavský	59	39%	669 592	12%
Košický	10	7%	801 460	15%
Nitriansky	10	7%	674 306	12%
Prešovský	24	16%	826 244	15%
Trenčiansky	7	5%	584 569	11%
Trnavský	13	9%	564 917	10%
Žilinský	13	9%	691 509	13%

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: Štatistický úrad SR 2020c

2.2 Doplnujúce komunálne voľby v roku 2020

V sobotu 3. októbra 2020 sa uskutočnili doplnujúce komunálne voľby v 48 obciach. Na ich priebeh a organizáciu mala vplyv aj mimoriadna situácia v súvislosti s pandemiou ochorenia COVID - 19. Aby v sa voľby uskutočnili zákonným spôsobom, bolo potrebné vysporiadať sa s problémom uplatňovania práva voliť osobám, ktorým bola nariadená izolácia.

Podľa zákona o podmienkach výkonu volebného práva, prekážkou práva voliť je zákonom ustanovené obmedzenie osobnej slobody z dôvodu ochrany verejného zdravia. Osoby, ktorým je nariadená domáca izolácia, si tak nemohli uplatniť svoje volebné právo.

Z doplnujúcich komunálnych volieb malo víziť 33 starostov a 28 poslancov. K volebným schránkam bolo oprávnených prísť viac ako 32 tisíc voličov v 55 okrskoch. Doplnujúcich volieb sa zúčastnilo 11 643 voličov (volebná účasť 33,87%), pričom zvolených bolo 26 poslancov obecných zastupiteľstiev a 33 starostov.

Keďže sa doplnujúce voľby konali počas prebiehajúcej pandémie ochorenia COVID - 19, bolo nevyhnutné, aby okrskové volebné komisie boli schopné identifikovať voliča s prekážkou práva voliť.

To bolo možné len v súčinnosti s príslušnými regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva. Z tohto dôvodu okrskové volebné komisie vo volebný deň disponovali zoznamom voličov, v ktorom bola vyznačená prekážka práva voliť podľa § 4 volebného zákona u voličov, ktorým bola nariadená izolácia (Ministerstvo vnútra 2020e).

Organizačné zabezpečenie doplňujúcich komunálnych volieb v roku 2020 stálo 64 374 €, z čoho bežné transfery tvorili 60 % a mzdy, platy a poistné tvorilo 36 %.

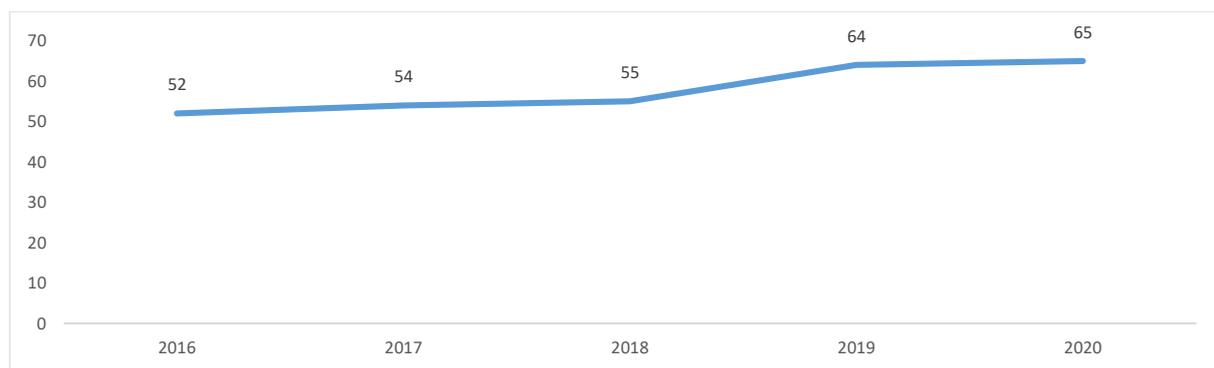
2.3 Register politických strán a register mimovládnych neziskových organizácií

Register politických strán a politických hnutí

Orgánom štátnej správy príslušným na registráciu politických strán a politických hnutí (ďalej len „politická strana“) je Ministerstvo vnútra. Ministerstvo vnútra koná vo veci registrácie podľa zákona o politických stranách a vedie register strán, do ktorého zapisuje zákonom ustanovené údaje, týkajúce sa politických strán a politických hnutí.

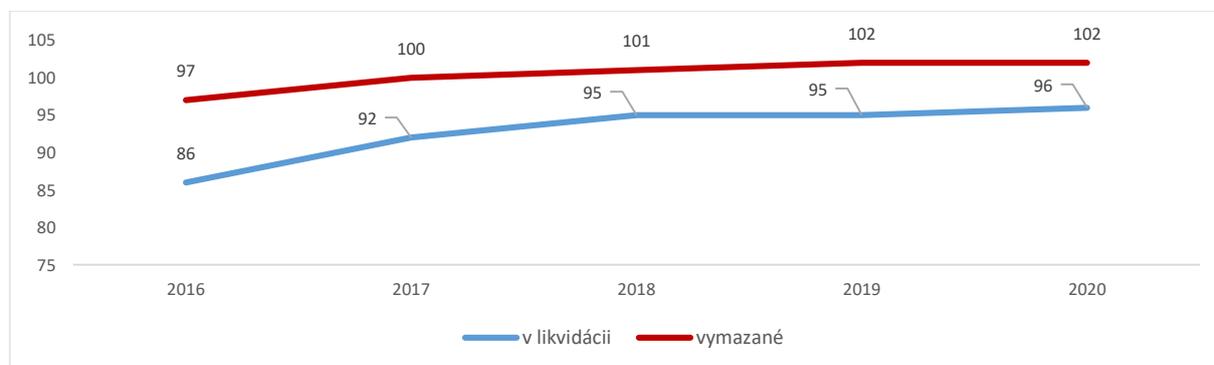
Ku koncu roka 2020 Ministerstvo vnútra evidovalo 65 aktívnych politických strán, pričom za posledných 5 rokov sa ich počet zvýšil o 13. K tomuto dátumu je v likvidácii 96 politických strán a 102 politických strán je vymazaných (Graf 32).

Graf 32: Počet aktívnych politických strán

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: databáza MV SR

Graf 33 Počet politických strán v likvidácii a počet vymazaných politických strán

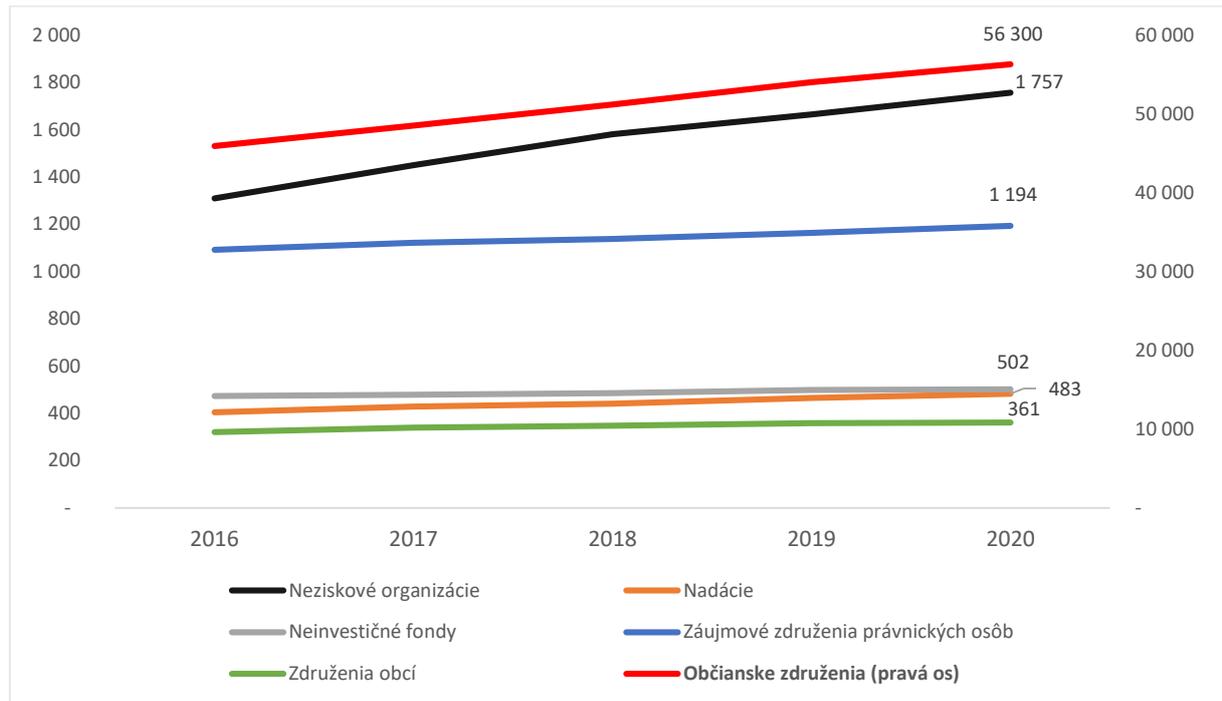

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: databáza MV SR

Register mimovládnych neziskových organizácií

Ministerstvo vnútra je úradom príslušným na registráciu nadácií a občianskych združení. Neinvestičné fondy, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby, záujmové združenia právnických osôb a združenia obcí registruje okresný úrad v sídle kraja podľa sídla registrovaného subjektu.

Graf 34: Počet aktívnych nadácií, neinvestičných fondov, neziskových organizácií, záujmových združení právnických osôb, združení obcí a občianskych združení (pravá os) za roky 2016 - 2020

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: databáza MV SR

Počet evidovaných aktívnych (vybraných) mimovládnych organizácií v sledovanom čase (za posledných 5 rokov) mierne rástol, percentuálne najviac narástol počet neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, a to o 34 %. Ku koncu decembra 2020 bolo z týchto organizácií najviac evidovaných občianskych združení (56 300).

3 Zamestnanci Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a siete staníc Ministerstva vnútra Slovenskej republiky

Kapitola obsahuje štatistické ukazovatele o zamestnancoch verejnej správy v širšom zmysle, ktorých zamestnávateľom je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Údaje sú aktuálne ku koncu roku 2020, pre zohľadnenie kontextu sú porovnávané s rokom 2019. V kapitole sú zapracované informácie o počte a umiestnení siete staníc Policajného zboru Slovenskej republiky a Hasičského a záchranného zboru a tiež vybrané informácie o činnosti Hasičského a záchranného zboru v roku 2020, najmä v oblasti správnych činností a v oblasti činností súvisiacich s pandémiou ochorenia COVID - 19. Sieť klientskych centier sa nachádza v samostatnej podkapitole o klientskych centrách (1.5).

Ministerstvo vnútra, ako jeden z najväčších zamestnávateľov v Slovenskej republike, zamestnávalo 39 429 osôb k 31.12.2020. Najväčšiu časť z toho tvorili príslušníci Policajného zboru Slovenskej republiky (55 %), nasledovali zamestnanci v štátnej službe (21 %), zamestnanci vo verejnom záujme (12 %) a príslušníci HaZZ (11 %). Silovú povahu rezortu vnútra dokumentuje aj skutočnosť, že v rezorte k 31.12.2020 pracovalo 65 % mužov. Väčší podiel zamestnancov mužov evidujeme najmä pri uniformovaných zložkách (HaZZ 91 %, HZS 89 %, Policajný zbor Slovenskej republiky 81 %, ako aj pri zamestnancoch zamestnaných podľa zákonníka práce⁵⁸ (75 %). Naopak, viac žien pracovalo na pozíciách v štátnej službe (75 %) a vo verejnom záujme (67 %). Oproti stavu k 31.12.2019 pracovalo k 31.12.2020 na Ministerstve vnútra o 394 zamestnancov viac (Tabuľka 34).

Tabuľka 34: Počet zamestnancov Ministerstva vnútra k 31. 12. 2019 a k 31. 12. 2020

Počet zamestnancov MV SR			
Zamestnanci MV SR	Počet v roku 2019	Počet v roku 2020	Rozdiel
Príslušníci HaZZ	4 223	4 260	37
Príslušníci HZS	169	177	8
Príslušníci PZ	21 734	21 742	8
Štátna služba	8 102	8 378	276
Minister vnútra	1	1	0
Zamestnanci vo verejnom záujme	4712	4782	70
Zamestnanci podľa Zákonníka práce	94	89	-5
Celkom	39 035	39 429	394

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: databáza SPSC MV SR

3.1 Príslušníci Policajného zboru Slovenskej republiky a stanice Policajného zboru Slovenskej republiky

Podľa Policajného zboru Slovenskej republiky bolo v roku 2020 evidovaných 22 827 miest príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky.⁵⁹ Najviac príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky (90 %) bolo v služobnom pomere policajta, 5 % príslušníkov pracovalo v štátnej službe a 5,5 % príslušníkov vo verejnom záujme. Najviac miest príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky

⁵⁸ Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v platnom znení

⁵⁹ Prehľad je spracovaný za rok 2020, nie všetky tabuľkové miesta príslušníkov Policajného zboru boli aj reálne obsadené

bolo zaradených na prezídiu Policajného zboru Slovenskej republiky a v Bratislavskom kraji, najmenej v Trenčianskom kraji (Tabuľka 35).

Tabuľka 35: Počet miest príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky (2020)

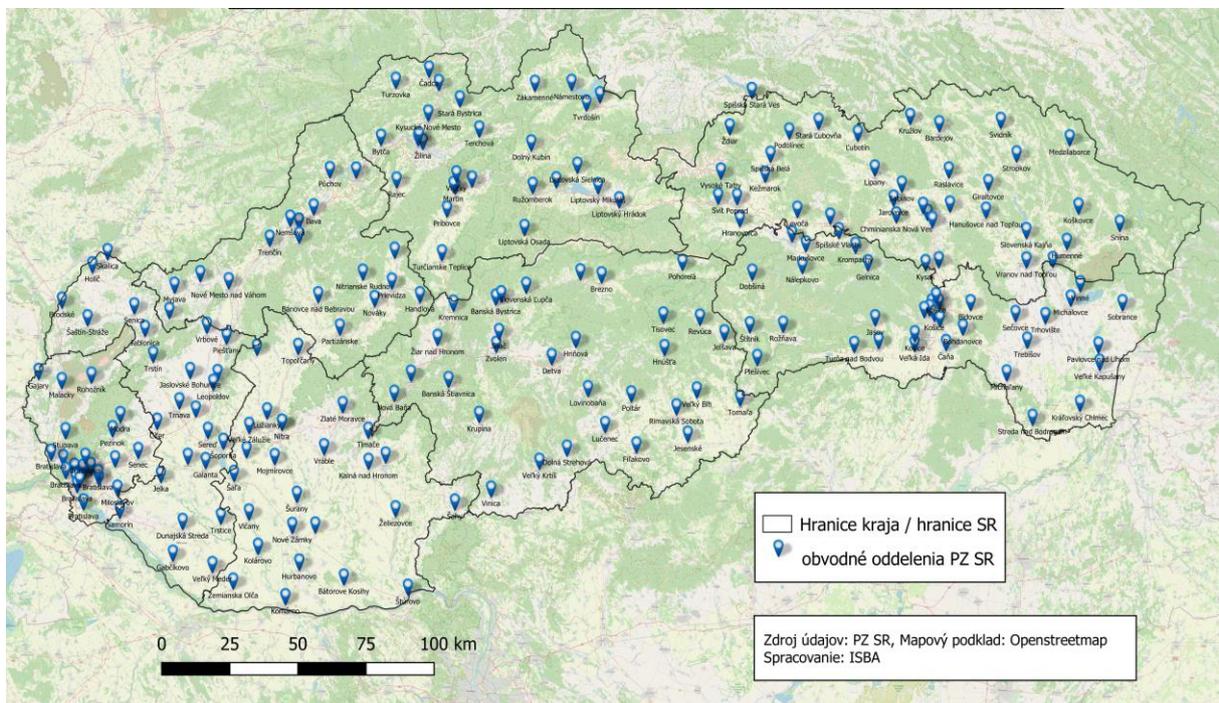
Počet miest príslušníkov Policajného zboru SR	
Prezídium Policajného zboru SR	4 575
Bratislavský kraj	3 075
Košický kraj	2 872
Banskobystrický kraj	2 458
Prešovský kraj	2 406
Žilinský kraj	2 118
Nitriansky kraj	1 968
Trnavský kraj	1 779
Trenčiansky kraj	1 575

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: databáza PZ SR

V roku 2020 príslušníci poriadkovej, železničnej a dopravnej polície odslúžili spolu 6 817 803 hodín. Pre ilustráciu môžeme povedať, že príslušníci týchto služieb odslúžili čas v celkom trvaní 9 333 mesiacov, alebo 777,8 rokov za rok 2020.

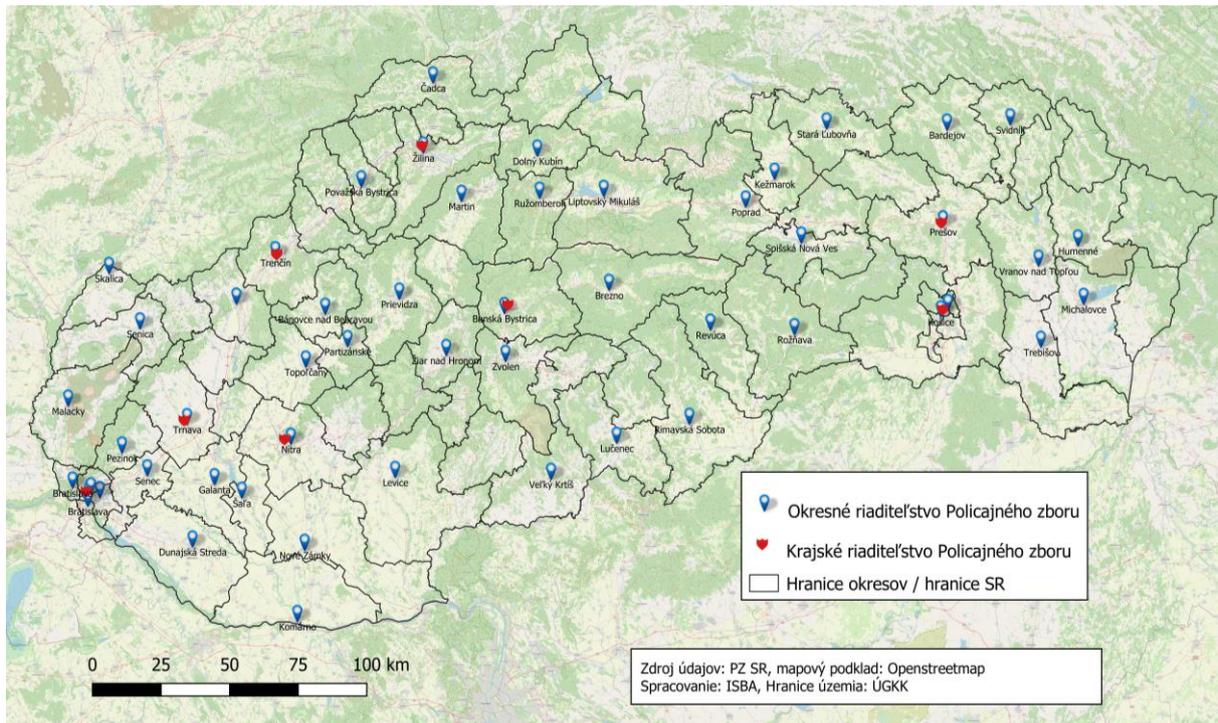
Sieť staníc Policajného zboru Slovenskej republiky tvorí 229 obvodných oddelení. Policajný zbor Slovenskej republiky sa člení na 53 okresných riaditeľstiev a 8 krajských riaditeľstiev.

Mapa 33: Obvodné oddelenia PZ SR

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: databáza PZ SR

Mapa 34 Okresné a krajské riaditeľstvá PZ SR

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: databáza PZ SR

3.2 Príslušníci Hasičského a záchranného zboru, stanice Hasičského a záchranného zboru a dojazdové časy zo staníc

Podľa Hasičského a záchranného zboru bolo v roku 2020 evidovaných 4 341 miest príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, z toho najviac v Prešovskom a Košickom kraji, najmenej v Trnavskom a Trenčianskom kraji (Tabuľka 36).

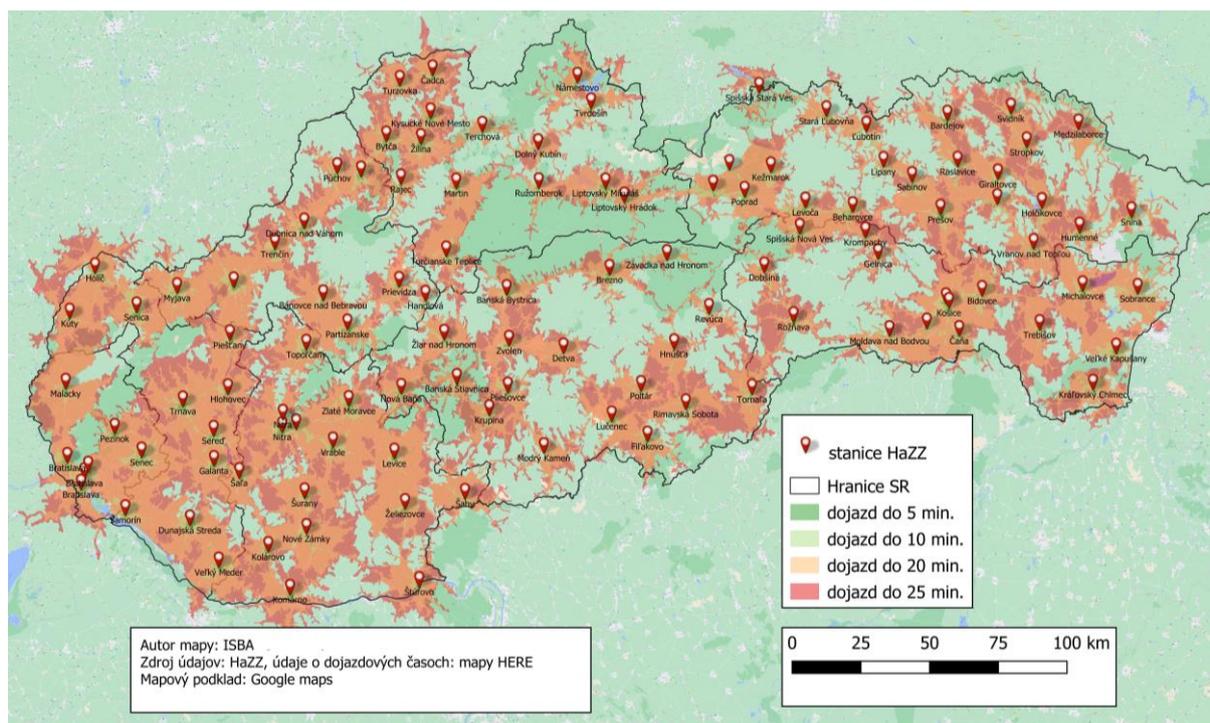
Tabuľka 36: Počet miest príslušníkov Hasičského a záchranného zboru (2020)

Počet miest príslušníkov Hasičského a záchranného zboru	
Kraj	Počet miest (plánovaný počet príslušníkov)
Prešovský kraj (KR HaZZ)	694
Košický kraj (KR HaZZ)	567
Banskobystrický kraj (KR HaZZ)	563
Žilinský kraj (KR HaZZ)	485
Bratislavský kraj (KR HaZZ)	470
Nitriansky kraj (KR HaZZ)	454
Trenčiansky kraj (KR HaZZ)	364
Trnavský kraj (KR HaZZ)	360
Prezídium HaZZ	90
Záchranná brigáda Humenné	72
Záchranná brigáda Žilina	65
Záchranná brigáda Malacky	56
Výcvikové centrum HaZZ Lešť	49
SOŠ požiarnej ochrany Žilina	32

Spracovanie: ISBA, zdroj: databáza HaZZ

Sieť staníc Hasičského a záchranného zboru tvorí 114 hasičských staníc⁶⁰, 3 záchranné brigády a 1 výcvikové centrum. Z pohľadu modelovaných dojazdových časov⁶¹ zo staníc⁶² Hasičského a záchranného zboru je 99,5 % obyvateľov obcí Slovenskej republiky⁶³ v dostupnosti do 25 minút z hasičskej stanice a 97,19 % obyvateľov obcí Slovenskej republiky pokrytých do 20 minút z hasičskej stanice. Percento dostupnosti sa líši podľa krajov a okresov.

Mapa 35: Stanice HaZZ a dojazdové časy

Spracovanie: ISBA, zdroj: databáza HaZZ

Celá populácia je pokrytá v dojazdovej zóne do 25 minút v Bratislavskom a Nitrianskom kraji. Najmenšia časť populácie je pokrytá do 25 minút v Banskobystrickom kraji. **Aspoň 94 % obyvateľov obcí je v dojazdovej zóne do 20 minút v každom kraji**, pričom najväčšia časť je pokrytá v Bratislavskom kraji (99,7 %) a najmenšia časť v Banskobystrickom (94,5 %).

⁶⁰ Podľa vyhlášky Ministerstva vnútra č. 55/2002 Z. z. ktorou sa určujú sídla a územné obvody krajských riaditeľstiev Hasičského a záchranného zboru, okresných riaditeľstiev Hasičského a záchranného zboru a sídla hasičských staníc.

⁶¹ Pri dojazdových časoch vychádzame z dát o časoch prepravy z hasičských staníc, podľa nástroja spoločnosti HERE maps. S ohľadom na charakter výjazdov HaZZ zohľadňujeme cestnú infraštruktúru a vzdialenosť, abstrahujeme od údajov o dopravnej situácii (zápch, špička), keďže touto nemusí byť dojazdový čas z hasičských staníc ovplyvnený. Údaje o dojazdových časoch zohľadňujú iba čas prepravy, čas od oznámenia udalosti na tiesňovú linku po výjazd z hasičskej stanice nie je braný do úvahy.

⁶² Do úvahy sme brali 114 hasičských staníc. Väčšina staníc (90 %) je na mapovom podklade zameraná na úroveň presnej adresy (ulica, číslo, mesto). Existuje však 8% staníc zameraných na úroveň: ulica, obec a 2% staníc zameraných len na úroveň obec.

⁶³ Keďže z dát dostupných ISBA nie je možné priradiť počet obyvateľov menšej jednotke ako obec, za službu dostupnú pre obyvateľov obce sme považovali aj takú situáciu, ak zásahové územie do 25 minút zasahovalo aspoň do časti obce.

Tabuľka 37: Pokrytie populácie podľa dojazdových časov (kraje)

Pokrytie populácie podľa dojazdových časov				
Kraj	do 25 minút	do 20 minút	do 10 minút	do 5 minút
Bratislavský	100,00%	99,72%	88,60%	64,57%
Nitriansky	100,00%	97,62%	72,05%	49,32%
Trnavský	99,75%	98,13%	74,63%	45,07%
Žilinský	99,72%	96,61%	74,23%	51,69%
Trenčiansky	99,34%	97,05%	75,51%	52,87%
Košický	99,31%	96,60%	75,42%	50,28%
Prešovský	99,19%	97,35%	75,09%	54,99%
Banskobystrický	98,76%	94,50%	71,30%	52,35%

Zdroj: vlastné výpočty ISBA

3.2.1 Údaje o činnosti Hasičského a záchranného zboru v roku 2020

Hasičský a záchranný zbor v roku 2020 vykonal celkom 34 913 výjazdov, najviac od roku 2002. Najväčšiu časť z toho tvorili výjazdy k technickej pomoci, ktorých bolo 14 020, o 2 605 viac ako v roku 2019. Nárast technických výjazdov súvisel najmä s výkonom činností zameraných na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19. Hasičský a záchranný zbor v roku 2020 zasahoval pri 9 215 požiaroch, o 914 menej (o 9 %) ako v roku 2019.

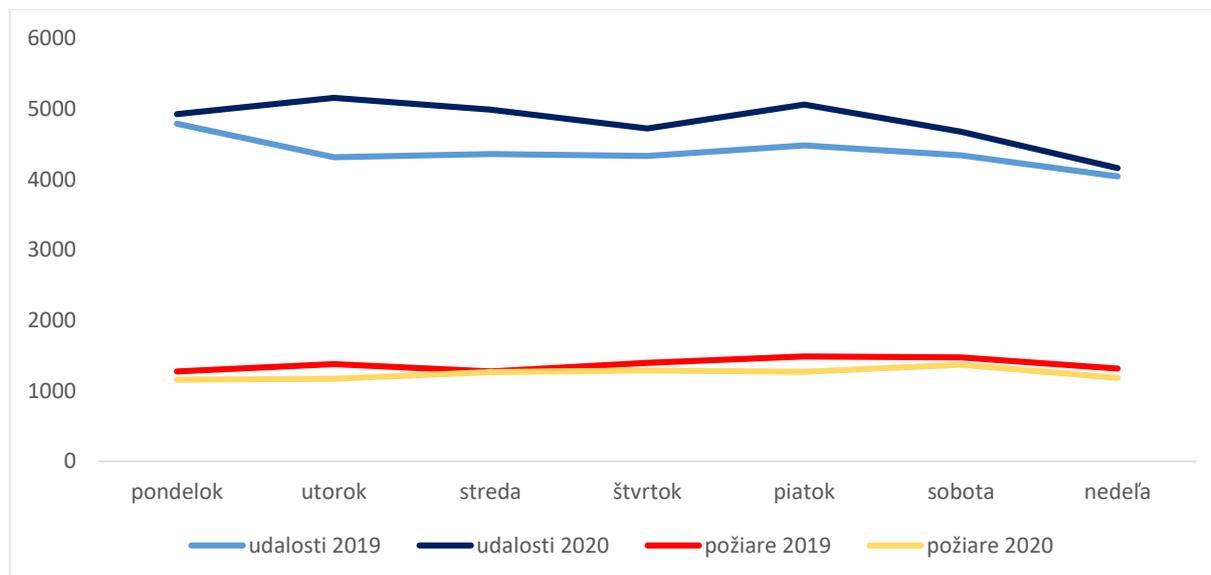
Tabuľka 38: Výjazdy príslušníkov Hasičského a záchranného zboru podľa druhu udalosti

Výjazdy príslušníkov Hasičského a záchranného zboru podľa druhu udalosti						
Udalosť	Počet výjazdov					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Výjazdy k požiarom spolu	11 811	9 355	11 184	9 836	10 129	9 215
Výjazdy k technickej pomoci spolu	10 597	9 971	12 133	10 787	11 415	14 020
Výjazdy k nebezpečným látkam spolu	933	838	914	884	921	3 218
Výjazdy k dopravným nehodám spolu	7 489	8 013	8 231	8 471	8 198	7 243
Výjazdy k cvičeniam spolu	1 176	1 176	1 275	1 348	1 330	1 217
Všetky výjazdy spolu	32 006	29 353	33 737	31 326	31 993	34 913

Zdroj: Databáza HaZZ

Najrizikovejším dňom v týždni pre vznik mimoriadnych udalostí bol v roku 2020 utorok (5 158 výjazdov), v roku 2019 to bol pondelok (4 791 výjazdov), ktorý môžeme označiť ako najrizikovejší deň aj pri sčítaní udalostí za roky 2019 a 2020 (9717 výjazdov). Z pohľadu vzniknutých požiarov je najrizikovejším dňom sobota (spolu 2844 výjazdov za roky 2019 a 2020).

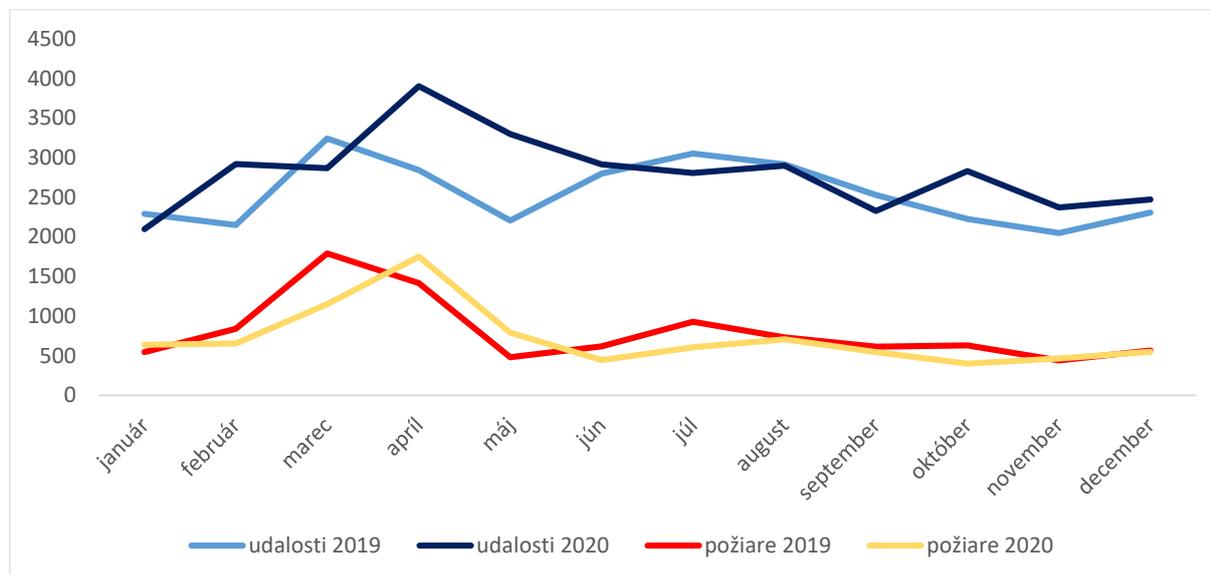
Graf 35: Výjazdy príslušníkov HaZZ k udalostiam podľa dni v týždni (2019, 2020)

Spracovanie: ISBA, zdroj: Databáza HaZZ

Najviac požiarov (1 751) a zásahov (3 902) eviduje Hasičský a záchranný zbor za rok 2020 v mesiaci apríl. V roku 2019 boli zložky Hasičského a záchranného zboru najvyťaženejšie v mesiaci marec (1790 požiarov, 3 240 zásahov). Za roky 2019 a 2020 vzniklo celkovo najviac požiarov v apríli (3165).

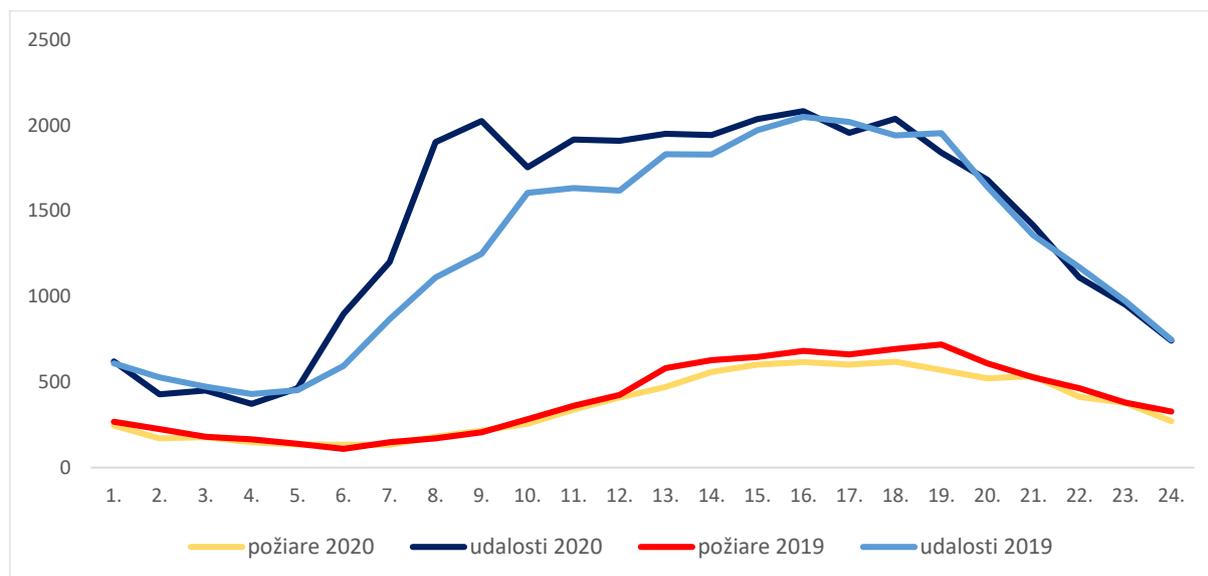
Graf 36: Výjazdy príslušníkov HaZZ k udalostiam podľa mesiacov v roku (2019, 2020)

Spracovanie: ISBA, zdroj: Databáza HaZZ

Najviac výjazdov hasiči evidujú v poobedňajších hodinách okolo 16. hod. a najviac požiarov vzniklo okolo 18. hod. Najmenej zásahov je evidovaných okolo 4. hodiny rannej a najmenej požiarov okolo 6. hodiny rannej.

Graf 37: Výjazdy príslušníkov HaZZ k udalostiam podľa hodín v dni (2019, 2020)

Spracovanie: ISBA, zdroj: Databáza HaZZ

Najvyšší počet výjazdov bol zaznamenaný v Košickom kraji (5 563) a najmenej výjazdov vykonali hasiči v Trenčianskom kraji (3 363).

V roku 2020 vzniklo najviac požiarov vo vonkajšom prostredí, ich počet v porovnaní s rokom 2019 klesol o 894 prípadov na hodnotu 4 422 požiarov. V súvislosti s príčinami vzniku požiarov bola vo viac ako v 48% prípadov príčinou nedbalosť a neopatrnosť dospelých osôb. Z pohľadu škôd boli najvýraznejšou príčinou prevádzkovo - technické poruchy, ktoré spôsobili 41 % všetkých škôd spôsobených požiarimi za rok 2020.

V roku 2020 sa zvýšil aj počet zachránených osôb pri výjazdoch. Hasičom sa v uplynulom roku podarilo zachrániť 16 540 osôb, čo je o 2 271 osôb viac ako v roku 2019. Počet zranených osôb pri výjazdoch klesol o 1 095 na počet 5 798. Hasičom sa taktiež podarilo uchrániť hodnoty na majetku vo výške 233 930 939 eur, čo je o 63 249 616 eur viac ako v roku 2019. Celkový počet volaní na tiesňovú linku 150 bolo v roku 2020 prijatých 127 408 hovorov. Najviac hovorov bolo zaznamenaných v Košickom kraji (22 719).

Zásahová činnosť príslušníkov HaZZ bola v roku 2020 ovplyvnená najmä pandémiou ochorenia COVID – 19. V tejto súvislosti vykonali hasiči 6 893 výjazdov, pri ktorých odoberali a prevádzali vzorky, stavali a dezinfikovali krízové stany, spravovali karanténne zariadenia počas prvej vlny pandémie, merali teplotu, vykonávali pravidelnú dezinfekciu priestorov, servis agregátov, zabezpečovali prevoz zdravotníckeho materiálu, zúčastnili sa na celoplošnom testovaní obyvateľstva na spomenuté ochorenie, zriadili a spravovali mobilné odborné miesta na antigénové testovanie a vykonávali mnohé ďalšie potrebné podporné činnosti. V období od marca 2020 do decembra 2020 vykonali hasiči - zdravotnícki záchranári celkom 184 720 evidovaných odberov vzoriek.

Hasičský a záchranný zbor zároveň plní dôležité úlohy v oblasti štátneho požiarneho dozoru a protipožiarnej prevencie. V roku 2020 bolo vykonaných 5 201 protipožiarnych kontrol, v rámci ktorých bolo zistených celkom 25 171 nedostatkov. Medzi najčastejšie zistené nedostatky patrili:

neoznačené a neudržiavané únikové cesty, uzamknuté únikové východy, nezabezpečenie kontrol a čistenia komínov a dymovodov v stanovených lehotách, neprístupné stanovištia prenosného hasiaceho prístroja, či nefunkčné svietidlo núdzového osvetlenia. Za nedostatky boli v roku 2020 uložené sankcie vo výške 125 515 € právnickým osobám a 13 779 € fyzickým osobám. Medzi správne činnosti Hasičského a záchranného zboru takisto posudzovanie projektových dokumentácií v rámci územných, stavebných a kolaudačných konaní. V roku 2020 bolo Hasičským a záchranným zborom vydaných 3 067 stanovísk v rámci územného konania, 12 634 stanovísk v rámci územného konania a 6 926 stanovísk v rámci kolaudačného konania.

4 Digitalizácia verejnej správy

Oblasť digitalizácie verejnej správy je dôležitou a silne rezonujúcou témou pre Ministerstvo vnútra napriek tomu, že z väčšej časti patrí do pôsobnosti iných subjektov. Pre účely prezentovania údajov z oblasti digitálnej verejnej správy považujeme za vhodné aspoň čiastočne zhrnúť kompetencie orgánov verejnej moci v tejto oblasti. V kapitole sa takisto venujeme vybraným indikátorom digitálnej verejnej správy a vybraným aspektom, slúžiacim na komunikáciu občanov so štátom.

Právnym základom digitalizácie verejnej správy v Slovenskej republike je zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o e - Governmente“). Podľa tohto zákona vykonávajú činnosť v oblasti e - Governmentu orgány verejnej moci:

- Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky o. i.
 - je správcom informačného systému verejnej správy, zabezpečujúceho činnosť integrovaného obslužného miesta,
 - zapisuje niektoré miesta do registra prevádzkarní integrovaných obslužných miest,
 - je správcom ústredného portálu⁶⁴,
 - koordinuje prepojenie informačných systémov s ústredným portálom,
 - je správcom komunikačnej časti platobného modulu, modulu centrálnej elektronickej podateľne, modulu elektronických formulárov, modulu elektronického doručovania, notifikačného modulu, modulu procesnej integrácie, modulu dlhodobého uchovávania⁶⁵,
 - vedie evidenciu vládnych cloudových služieb,
 - koordinuje poskytovanie a používanie vládnych cloudových služieb,
 - vedie zoznam referenčných údajov⁶⁶,
 - kontroluje dodržiavanie povinností ustanovených zákonom o e - Governmente a ukladá pokuty podľa tohto zákona,
- Obec, o.i.
 - prevádzkuje niektoré integrované obslužné miesta (iba obce, ktoré sú sídlom matričného úradu),
- Ministerstvo vnútra
 - je správcom autentifikačnej časti autentifikačného modulu⁶⁷, vydáva a zneplatňuje alternatívny autentifikátor
 - je poskytovateľom cloudovej služby a prevádzkovateľom cloudovej služby v časti privátneho cloudu v modeli infraštruktúra⁶⁸,
 - je správcom centrálného registra elektronických plnomocenstiev,
- Ministerstvo financií Slovenskej republiky a Združenie miest a obcí Slovenska

⁶⁴ Ústredný portál je informačný systém verejnej správy, prostredníctvom ktorého je možné centrálné vykonávať elektronickeú úradnú komunikáciu.

⁶⁵ Bližšie sú tieto moduly definované v § 10 zákona o e - Governmente

⁶⁶ MIRRI vedie zoznam referenčných údajov podľa § 51 zákona o e - Governmente

⁶⁷ Autentifikačný modul na základe identifikátora osoby a autentifikátora podľa § 21 ods. 1 zákona o e - Governmente zabezpečuje autentifikáciu osoby podľa § 19 ods. 4 zákona o e - Governmente na účely elektronickej komunikácie, využitie elektronickej identity osoby pre všetky prístupové miesta na účely elektronickej komunikácie a prenos informácie o overenej identite.

⁶⁸ Pre tieto služby výpočtové zdroje zabezpečujú datacentrum v správe Ministerstva vnútra a datacentrum v správe Ministerstva financií Slovenskej republiky.

- sú členmi záujmového združenia „DataCentrum elektronizácie územnej samosprávy Slovenska,“ ktoré je správcom dátového centra obcí,⁶⁹ prispievajú v súlade s osobitnými predpismi na činnosť správcu dátového centra v rozsahu a spôsobom podľa vnútorných predpisov správcu dátového centra.
- je správcom administratívnej časti platobného modulu⁷⁰.

MIRRI (UPVII) ako vecný gestor veľkej časti pôsobností v oblasti IT služieb pripravilo nadrezortnú Stratégiu digitálnej transformácie Slovenska 2030 (MIRRI, 2019a).⁷¹ V časti verejná správa obsahuje stratégia niekoľko strategických oblastí pre funkčnú a modernú verejnú správu:

- Verejná správa, ktorá inovuje: Funkčná a moderná verejná správa, ktorá poskytuje kvalitné služby pre občanov a vytvára dobre nastavené regulačné prostredie, môže byť kľúčovým faktorom pre úspech digitálnej transformácie ekonomiky a spoločnosti,
- Verejná správa s dostatočnými kapacitami a kultúrou invencie: Inštitúcie musia vedieť zdieľať, interaktívne spolupracovať a najmä experimentovať, či už v návrhu politik, regulácií, alebo pri riešení bežných problémov na úrovni štátu, kraja aj obce,
- Verejná správa využívajúca dáta a umelú inteligenciu: Kľúčom pre zvýšenie produktivity je výrazné zlepšenie využívania údajov a aplikácia metód, akými sú posudzovanie vplyvov, analýza rizík, automatizované posudzovanie prípadov či žiadostí, alebo prediktívne plánovanie budúcich kapacít verejných služieb,
- Európsky rozmer informatizácie verejnej správy: Európskou víziou je verejná správa v EÚ, ktorá bude otvorená, efektívna a inkluzívna a ktorá bude poskytovať cezhraničné, personalizované a používateľsky prívetivé elektronické verejné služby všetkým občanom a podnikateľom v EÚ.

MIRRI (UPVII) tiež pripravilo Akčný plán digitálnej transformácie Slovenska na roky 2019 - 2022⁷² (MIRRI 2019b). Akčný plán obsahuje viacero cieľov a opatrení v oblasti digitálnej verejnej správy, napríklad:

- príprava nového zákona o údajoch - zmodernizovanie a zjednodušenie právneho rámca v oblasti údajov (do 31.12.2022),
- vybudovanie konsolidovanej analytickej vrstvy a sprístupnenie dôležitých analytických nástrojov pre potreby inštitúcií verejnej správy na tvorbu verejných politik na základe údajov (do 30.6.2022),
- vytvorenie systému na zdieľanie priestorových informácií (do 31.12.2022),
- testovanie použitia technológie blockchain vo verejnej správe (do 31.12.2021).

Pre porovnanie stavu digitalizácie verejnej správy Slovenska so zahraničím je vhodné vychádzať z indikátorov meraných európskymi inštitúciami. Všeobecnú prítomnosť verejnej správy v digitálnej podobe je možné odvodiť z percentuálneho podielu jednotlivcov využívajúcich internet pri komunikácii s orgánmi verejnej správy. **Podľa dát Eurostatu využíva 69% obyvateľov Slovenskej republiky internet**

⁶⁹ Informačným systémom dátového centra obcí je nadrezortný informačný systém verejnej správy, ktorý poskytuje obciam technické a programové prostriedky na výkon verejnej moci elektronicke, na prevádzkovanie informačných systémov verejnej správy v ich správe a na zabezpečenie základných činností v oblasti elektronického výkonu vnútorných agend a prevádzku ostatných informačných systémov, ktoré obec používa.

⁷⁰ Platobný modul slúži na sprostredkovanie vykonania úhrady a poskytnutie informácie o úhrade na účely podľa zákona o e - Governmente alebo osobitných predpisov, ak ide o úhradu správnych poplatkov, súdnych poplatkov a iných platieb.

⁷¹ Stratégiu digitálnej transformácie Slovenska 2030 schválila vláda Slovenskej republiky uznesením č. 206/2019 zo dňa 7. mája 2019.

⁷² schválila vláda SR uznesením č. 337/2019 zo dňa 3. júla 2019.

na komunikáciu s orgánmi verejnej správy, čo predstavuje lepšiu hodnotu ako je priemer EÚ (64%, Graf 46). Komplexnejší pohľad na stav digitálnej spoločnosti predstavuje index sledovaný Európskou komisiou - DESI.

Pomocou indexu digitálnej ekonomiky a spoločnosti (DESI) Európska komisia monitoruje digitálny pokrok členských štátov (Európska komisia, 2020). Správy DESI o krajinách sú kombináciou kvantitatívnych údajov získaných pomocou ukazovateľov DESI a prehľadu politík a najlepších postupov v jednotlivých krajinách. Správa DESI za rok 2020 zahŕňa celoeurópsku analýzu širokopásmového pripojenia, digitálnych zručností, využívania internetu, digitalizácie podnikov, digitálnych verejných služieb, nových technológií, kybernetickej bezpečnosti, odvetvia informačných a komunikačných technológií (ICT) a jeho výdavkov na výskum a vývoj, ako aj využívania prostriedkov z fondov v rámci programu Horizont 2020 v členských štátoch. Vo vydaní za rok 2020 správa DESI zahŕňa napr. aj pokrytie pevnej siete s veľmi vysokou kapacitou.

Tabuľka 39: Vývoj hodnôt indikátora DESI pre Slovensko

Rok	Slovensko poradie	Slovensko skóre	Skóre EÚ
DESI 2020	22 z 28	45,2	52,6
DESI 2019	21 z 28	42,9	49,4
DESI 2018	20 z 28	41,9	46,5

Spracovanie, ISBA, zdroj: Európska komisia, 2020

Výsledky indexu DESI sú pre Slovensko značne horšie, ako pri prvom spomenutom ukazovateli. **V roku 2020 sa Slovenská republika umiestnila na 22 mieste z 28 vyhodnocovaných krajín EÚ** (súčasťou bola aj Veľká Británia). V medziročnom porovnaní ide o prepád o jedno miesto. Z pohľadu digitálneho pokroku meraného indexom DESI tak Slovensko patrí k najhorším krajinám v EÚ.

Index DESI hodnotí 5 oblastí: pripojenie na internet, ľudský kapitál, využívanie internetových služieb, integrácia digitálnych technológií a digitálne verejné služby. Najhoršie postavenie pritom Slovenská republika dosahuje práve v oblasti digitálnych verejných služieb (26 z 28). V rámci tejto oblasti zo správy DESI pre Slovensko vyplýva, že:

- len 52 % slovenských používateľov internetu, ktorí potrebujú odosielať formuláre verejným inštitúciám, to uskutočňujú online (priemer EÚ je 67 %),
- pri vopred vyplnených formulároch Slovensko dosahuje o 21 percentuálnych bodov menej, ako je priemer EÚ (38 % vs. 59 %),
- v rámci hodnotenia otvorených dát Slovensko dosahuje výrazne podpriemerné hodnoty (33 % vs. 66 %),
- až 19 % Slovákov má obavy v súvislosti s bezpečnosťou digitálnych verejných služieb a obmedzuje elektronickú komunikáciu s verejnými orgánmi alebo sa jej vyhýba (priemer EÚ je 8).

Tabuľka 40: Vývoj hodnôt indikátora DESI (digitálne verejné služby) pre Slovensko

Rok	Slovensko poradie	Slovensko skóre	Skóre EÚ
DESI digitálne verejné služby 2020	26 z 28	55,6	72,0
DESI digitálne verejné služby 2019	25 z 28	50,7	67,0
DESI digitálne verejné služby 2018	25 z 28	48,0	61,8

Spracovanie: ISBA, zdroj: Európska komisia, 2020

Správa však vyzdvihuje snahu vlády Slovenskej republiky zlepšovať túto oblasť, konkrétne spomína snahu o zavedenie konceptu „data-driven state“ (štát fungujúci na základe využívania dát) s cieľom zlepšiť využívanie údajov verejnou správou na analytické účely. Ďalšie pozitívne opatrenia zahŕňajú zákonom stanovenú zásadu „jedenkrát a dost“ proti byrokracii, či plánovaný elektronický občiansky preukaz. V správe sa tiež spomína, že vláda zriadila útvar pre behaviorálne inovácie na účely väčšieho zamerania IT služieb na používateľa a ich zatriktívnenie. Tento útvar uskutočňuje prípravu štátnych zamestnancov a vyvinul zásady ľahko použiteľných a kvalitných elektronických verejných služieb, ktoré by sa mali uplatňovať naprieč celou verejnou správou.

Ako reakcia na postavenie Slovenskej republiky v rebríčku DESI bol zo strany MIRRI vypracovaný Návrh stratégie a akčného plánu na zlepšenie postavenia Slovenska v indexe DESI do roku 2025 (MIRRI 2021). Návrh stratégie obsahuje niekoľko hlavných cieľov, napríklad v oblasti digitálnej verejnej správy:

- zlepšiť digitálne verejné služby a zväčšiť ich podiel
- zvýšiť kvalitu údajov verejnej správy a zefektívniť ich opakované využívanie
- zaviesť do praxe národný projekt Otvorené údaje 2.0 - Rozvoj centrálnych komponentov pre kvalitné zabezpečenie otvorených údajov
- sprístupniť analytické údaje a aktívne ich využívať pri tvorbe strategických vízií a politik
- zvýšiť motiváciu, dôveru a povedomie obyvateľov o možnostiach, ktoré im internet ponúka
- zabezpečiť online prístup k archívnym dokumentom prostredníctvom ich digitalizácie.

Ďalším kredibilným je Index e-Governmentu Organizácie spojených národov, ktorý meria stav elektronizácie štátnej a verejnej správy (OECD 2021). Slovensko v ňom v roku 2020 skončilo na 48. mieste z 193 krajín, pričom si polepšilo o 1 priečku oproti roku 2019 (v rámci krajín EU sa však Slovenská republika umiestnila na 24 z 28 krajín).

V rámci elektronického výkonu verejnej správy je dôležitým konceptom IOMO - Integrované obslužné miesto občana a takisto Jednotné kontaktné miesto (k JKM uvádzame bližšie podrobnosti v kapitole o živnostenskom podnikaní). IOMO občanom uľahčuje vybavovanie úradných záležitostí tým, že ponúka prístup k elektronickým službám štátu na jednom asistovanom mieste, čím občanom šetrí čas, aj peniaze.

Na pracovisku IOMO sa dá na jednom mieste vybaviť:

- Výpis z registra trestov
- Odpis z registra trestov
- Výpis z Listu vlastníctva
- Výpis z Obchodného registra
- Možnosť vykonať Zaručenú konverziu z elektronickej formy do listinnej formy a z listinnej formy do elektronickej formy (IOMO.sk, 2021).

Momentálne na Slovensku funguje 1686 pracovísk IOMO, z ktorých najviac zriaďujú obce (1005) a Slovenská pošta (601).

Súčasťou problematiky je aj komunikácia občanov so štátom prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy. Správcom ústredného portálu je Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (MIRRI). Prevádzkovateľom ústredného portálu je Národná

agentúra pre sieťové a elektronické služby (NASES). Na využitie elektronických služieb štátu je potrebné, aby občan vlastnil:

- občiansky preukaz s čipom (eID kartu) a bezpečnostný osobný kód (BOK),
- čítačku čipových kariet,
- nahraté podpisové certifikáty na čipe občianskeho preukazu, cez ktoré je potrebné vytvoriť kvalifikovaný elektronický podpis (KEP),
- nainštalované aplikácie na prihlásenie, podpisovanie a ovládač k čítačke čipových kariet.

Momentálne je možné využívať viacero služieb štátu elektronicky. Služby je možné vyhľadať cez vyhľadávač na portáli slovensko.sk,⁷³ jedná sa napríklad o tieto služby:

- návrh na zápis, zmenu a výmaz údajov v obchodnom registri,
- výpis z obchodného registra,
- ohlásenie živnosti,
- žiadosť o výpis zo živnostenského registra,
- výpis alebo odpis z registra trestov,
- žiadosť o prevod držby vozidla na inú osobu,
- vydanie nového občianskeho preukazu s čipom,
- prihlásenie na trvalý pobyt alebo na prechodný pobyt,
- vydanie úradného výpisu matričného dokladu,
- späťvzatie priezviska po rozvode.

Podľa štatistík Policajného zboru Slovenskej republiky je k máju 2021 vydaných 3 540 000 platných občianskych preukazov s čipom (eID, PZ SR 2021d). Podľa údajov NASESu bolo k 31.12.2020 zriadených 5 101 416 elektronických schránok fyzických osôb a 145 526 schránok fyzických osôb aktivovaných na doručovanie (NASES, 2021).

Tabuľka 41: počet elektronických schránok k 31.12.2020

Počet elektronických schránok		
	Počet zriadených schránok	Aktivované schránky na doručenie
Fyzické osoby	5 101 416	145 526
Právnické osoby	1 116 814	429 992
Orgány verejnej moci	9 652	9 204
Celkom	6 227 882	584 722

Spracovanie: ISBA, zdroj: NASES 2021

⁷³ Dostupné na odkaze: <https://www.slovensko.sk/sk/najst-sluzbu>

5 Medzinárodné porovnanie

S ohľadom na charakter a ciele Správy o stave verejnej správy za rok 2020 považujeme za vhodné popísať stav verejnej správy Slovenskej republiky aj v medzinárodnom kontexte. Na tento účel použijeme vybrané indikátory a indexy s transparentnou metodológiou a dátovými zdrojmi, ktoré porovnávajú ukazovatele v oblasti verejnej správy medzi krajinami: Sustainable Governance Indicators, Governance Effectiveness Index, Regulatory Quality Index a Control of Corruption Index.

5.1 Ukazovatele udržateľného vládnutia (Sustainable Governance Indicators)

Sustainable Governance Indicators (ďalej len „SGI“), čiže Ukazovatele udržateľného vládnutia, sú zamerané na výskum a porovnanie vybraných krajín (OECD a EÚ) v oblasti trvalo udržateľného rozvoja. V rámci štúdie sú každoročne vyhodnocované 3 základné piliere: demokracia, výkonnosť verejných politík a vládnutie⁷⁴. Práve vládnutie vyhodnocuje také údaje a oblasti, ktoré boli spomenuté aj v tejto správe, alebo obsahovo s touto správou súvisia. Pilier vládnutie skúma inštitucionálne usporiadanie krajiny a schopnosť verejného sektora konať (executive capacity - výkonná kapacita), ako aj to, do akej miery môžu občania, mimovládne organizácie a iné organizácie participatívnou právomocou vplývať na prebratie zodpovednosti vlády za svoje činy (executive accountability - výkonná zodpovednosť, SGI 2020).

Graf 38: Pozícia Slovenska v rámci indikátorov výkonnej kapacity a výkonnej zodpovednosť

Zdroj: SGI 2020

Slovensko sa v rámci súhrnného vyhodnotenia indikátoru výkonná kapacita umiestnilo na 37. mieste (medziročne Slovensko kleslo o 3 miesta) a v rámci súhrnného vyhodnotenia indikátoru výkonná zodpovednosť sa umiestnilo na 29. mieste (medziročne si Slovensko polepšilo o 3 miesta). Celkovo v rámci štúdie bolo hodnotených 41 krajín.

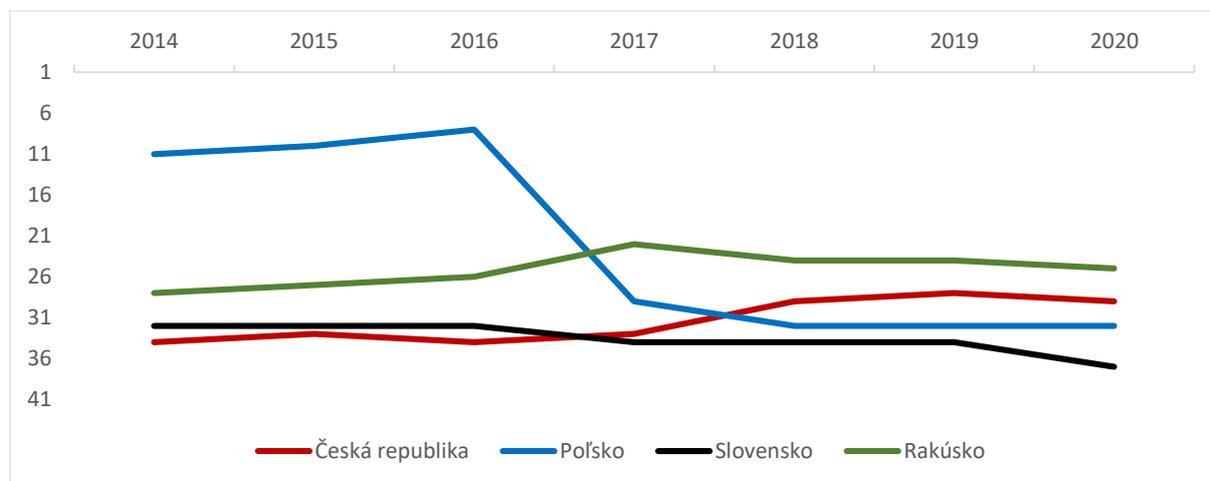
⁷⁴ Metodológia: Pri tvorbe SGI indexu je využívaná kombinácia kvalitatívnych hodnotení expertov na dané krajiny a kvantitatívnych údajov získaných z oficiálnych zdrojov. Žiadny z nich nie je nadradený tomu druhému, ani sa nemôže navzájom nahrádzať. Hodnotenia siete expertov SGI prechádzajú šesťstupňovým recenzovaním. S cieľom agregovať ukazovatele do zložených indexov sú kvantitatívne ukazovatele (ktoré používajú rôzne stupnice a meracie jednotky) štandardizované pomocou lineárnej transformácie. Bližšie informácie k metodológii a expertom: <https://www.sgi-network.org/2020/Methodology>

Kľúčové zistenia štúdie pri hodnotení Slovenska uvádzajú, že Úradu vlády chýbajú kapacity strategického plánovania a odborné kapacity sektorového hodnotenia politik. Rezortné ministerstvá podľa zistení štúdie pripravujú návrhy zákonov s porovnateľne malým vecným rozhľadom. Podľa štúdie tiež nedávno prijatá metodika RIA zatiaľ nepriniesla očakávané výsledky.

Pri hodnotení indikátoru výkonná kapacita sa ukázalo, že najväčšou slabinou Slovenska sú:

- organizačná reforma - štúdia hodnotila monitorovanie vlastného inštitucionálneho usporiadania krajiny, a následné prijímanie reforiem. Slovensko sa v medzinárodnom porovnaní umiestnilo na 38. z 41 hodnotených priečok. Indikátor organizačná reforma podľa metodiky SGI vstupoval do výpočtu celkovej pozície krajín zvýšeným koeficientom (16,67% z celkového hodnotenia krajiny),
- implementácia - štúdia hodnotila, ako efektívne dokáže vláda implementovať politiky. Slovensko sa v medzinárodnom porovnaní umiestnilo na 38. z 41 hodnotených priečok. Indikátor implementácia podľa metodiky SGI vstupoval do výpočtu celkovej pozície krajín zvýšeným koeficientom (33,33% z celkového hodnotenia krajiny),
- medzirezortná spolupráca - štúdia hodnotila, či je rozhodovanie na vládnej úrovni koordinované na medziinštitucionálnej úrovni. Slovensko sa v medzinárodnom porovnaní umiestnilo na 38. z 41 hodnotených priečok.

Graf 39: Pozícia vybraných krajín v rámci vyhodnotenia ukazovateľa výkonná kapacita (2014 -2020)

Spracovanie: ISBA, zdroj: SGI 2020

5.2 Indikátory vládnutia Svetovej banky (World Bank: Worldwide Governance Indicators)

Výskumný program Svetovej banky zachytáva 6 kľúčových segmentov vládnutia. Pomocou indikátorov Svetová banka od roku 1996 meria kvalitu vládnutia vo viac ako 200 krajinách sveta. Meranie⁷⁵

⁷⁵ Metodológia: Indikátory WGI vychádzajú z viac ako 30 existujúcich zdrojov údajov, ktoré prinášajú správy o názoroch a skúsenostiach občanov, podnikateľov a odborníkov z verejného, súkromného a mimovládneho sektora z celého sveta na kvalitu rôznych aspektov správy a riadenia. WGI čerpá zo štyroch rôznych typov zdrojových údajov: 1. prieskumy domácností a firiem, 2. údaje od poskytovateľov komerčných obchodných informácií vrátane, 3. mimovládne organizácie, 4. organizácie verejného sektora. Bližšie k zdrojom: <https://info.worldbank.org/governance/wgi/Home/Documents#wgiDataSources>.

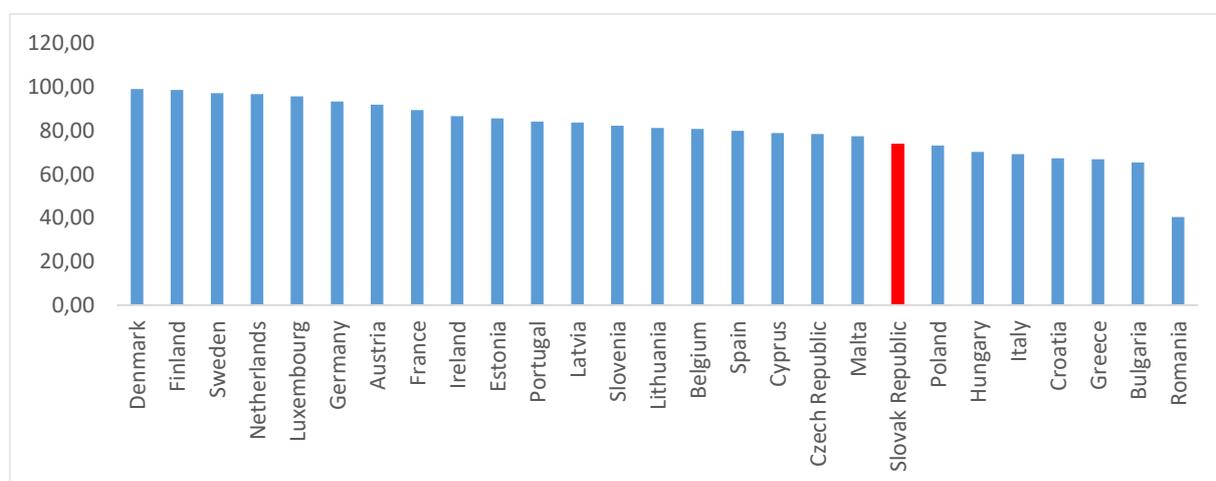
prebieha na základe viac ako 30 zdrojov v rámci organizácii rozmiestnených po celom svete (WGI, 2020). V čase písania publikácie sú najnovšie indikátory zverejnené za rok 2019.

5.2.1 Index efektívnosti vládnutia (Governance Effectiveness Index)

Index (jeden zo šiestich segmentov WGI) zachytáva vnímanie kvality verejných služieb, vnímanie kvality štátnej správy a jej nezávislosť od politických tlakov, vnímanie kvality procesu formulovania politik a procesu implementácie politik a vnímanie dôveryhodnosti vlády pri plnení záväzkov.

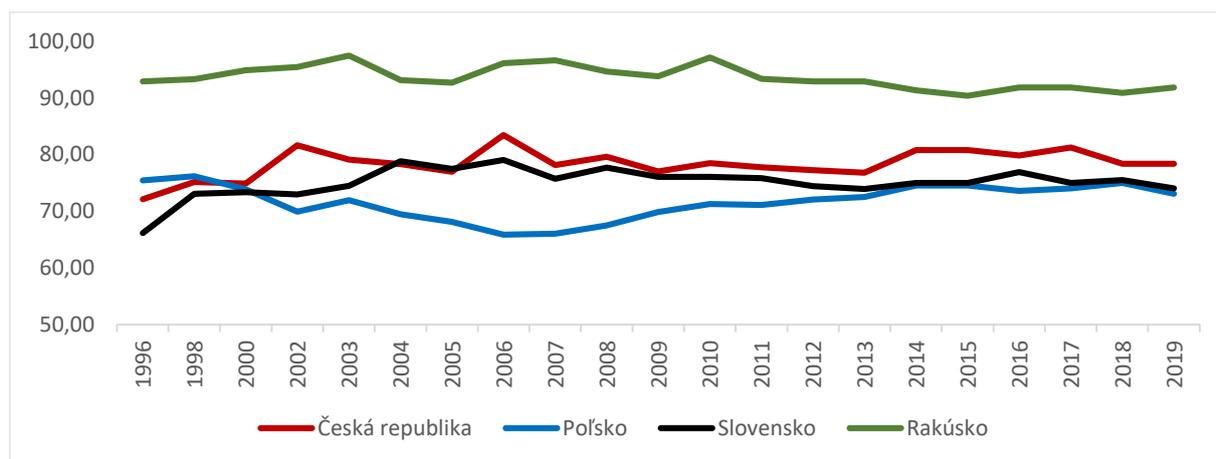
V porovnaní s ostatnými štátmi Európskej únie (EU 27) sa Slovensko v roku 2019 umiestnilo na 20. mieste (percentil 74,05). V medziročnom porovnaní si Slovensko pohoršilo o 1,4 bodu.

Graf 40: Governance Effectiveness Index v krajinách Európskej únie (percentil, 2019)

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: WGI 2020

Graf 41: Percentil vybraných krajín v rámci vyhodnotenia Governance Effectiveness Index (1996 - 2019)

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: WGI 2020

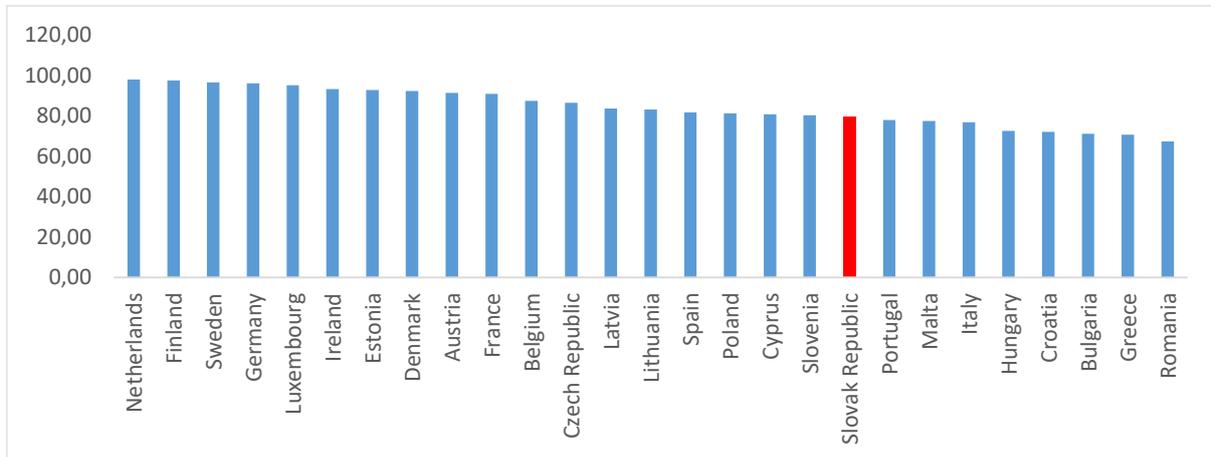
Tieto zdroje údajov sa znova upravujú a kombinujú, aby sa vytvorilo šesť agregovaných ukazovateľov pomocou štatistickej metodiky známej ako model nepozorovaných komponentov (unobserved components model). Kľúčovou črtou metodiky je, že generuje aj rozpätia chýb (mieru chybovosti) pre každý odhad, ktorú je potrebné vziať do úvahy pri porovnávaní naprieč krajinami krajinami a v priebehu času. Bližšie k metodike:

<https://info.worldbank.org/governance/wgi/Home/Documents#wgiAggMethodology>

5.2.2 Index kvality regulácií (Regulatory Quality Index)

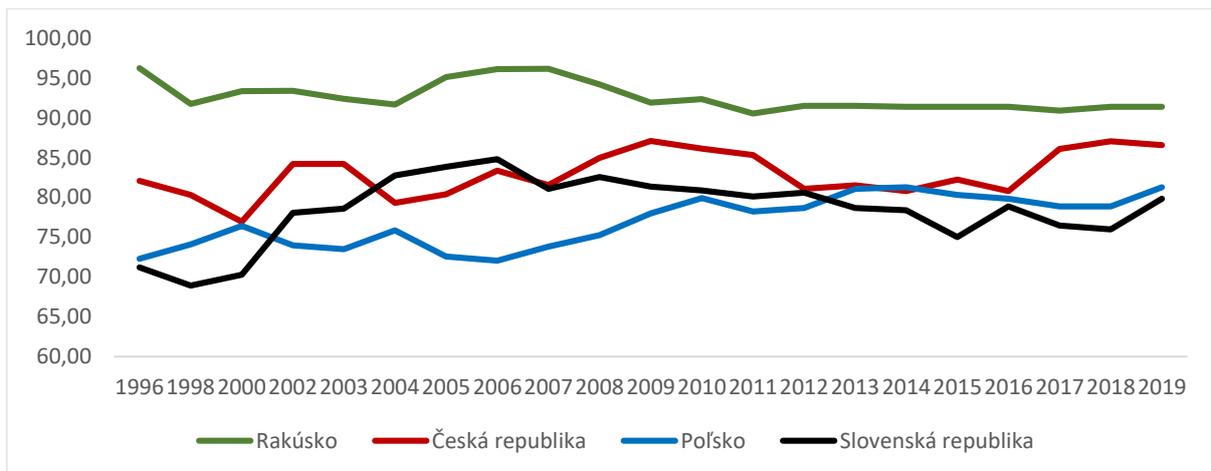
Index (jeden zo šiestich segmentov WGI) sleduje, ako občania vnímajú schopnosť vlády formulovať a implementovať politiky a regulácie v oblasti povolení a podpory rozvoja súkromného sektora.

Graf 42: Regulatory Quality Index v krajinách Európskej únie (percentil, 2019)

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: WGI 2020

Graf 43: Percentil vybraných krajín v rámci vyhodnotenia Regulatory Quality Index (1996 - 2019)

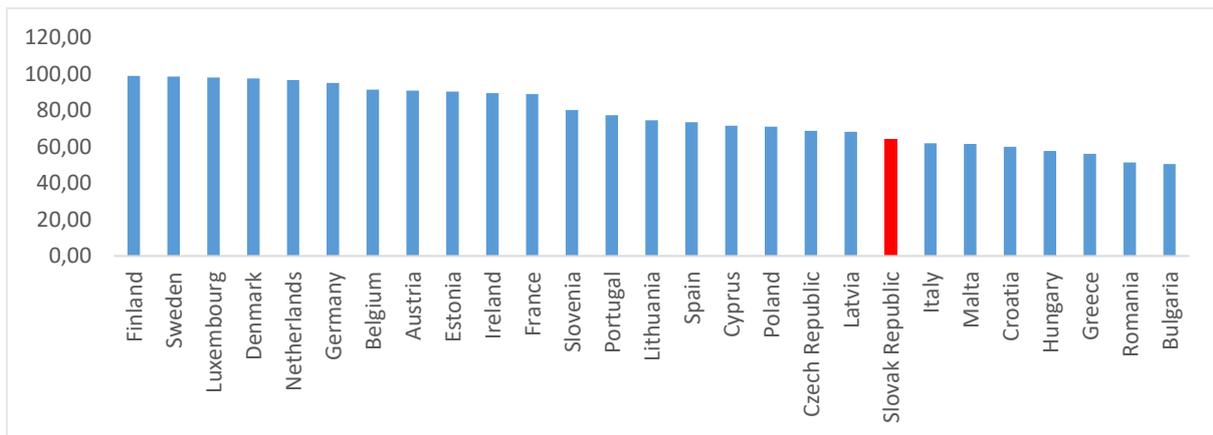
Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: WGI 2020

V porovnaní s ostatnými štátmi Európskej únie (EU 27) sa Slovensko v roku 2019 umiestnilo na 19. mieste (percentil 79,81). V medziročnom porovnaní si Slovensko polepšilo o 3,7 bodu.

5.2.3 Index vnímania korupcie (Control of Corruption Index)

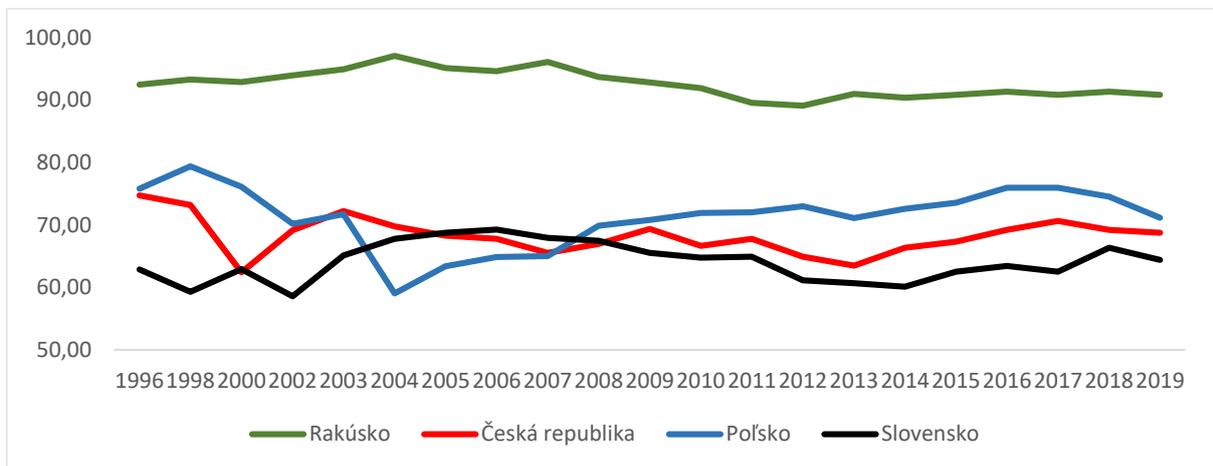
Index (jeden zo šiestich segmentov WGI) sleduje vnímanie obyvateľov ohľadom toho, do akej miery sa verejná moc vykonáva na súkromný prospech, ako aj „únos štátu.“

Graf 44: Control of Corruption Index v krajinách Európskej únie (percentil, 2019)

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: WGI 2020

Graf 45: Percentil vybraných krajín v rámci vyhodnotenia Control of Corruption Index (1996 - 2019)

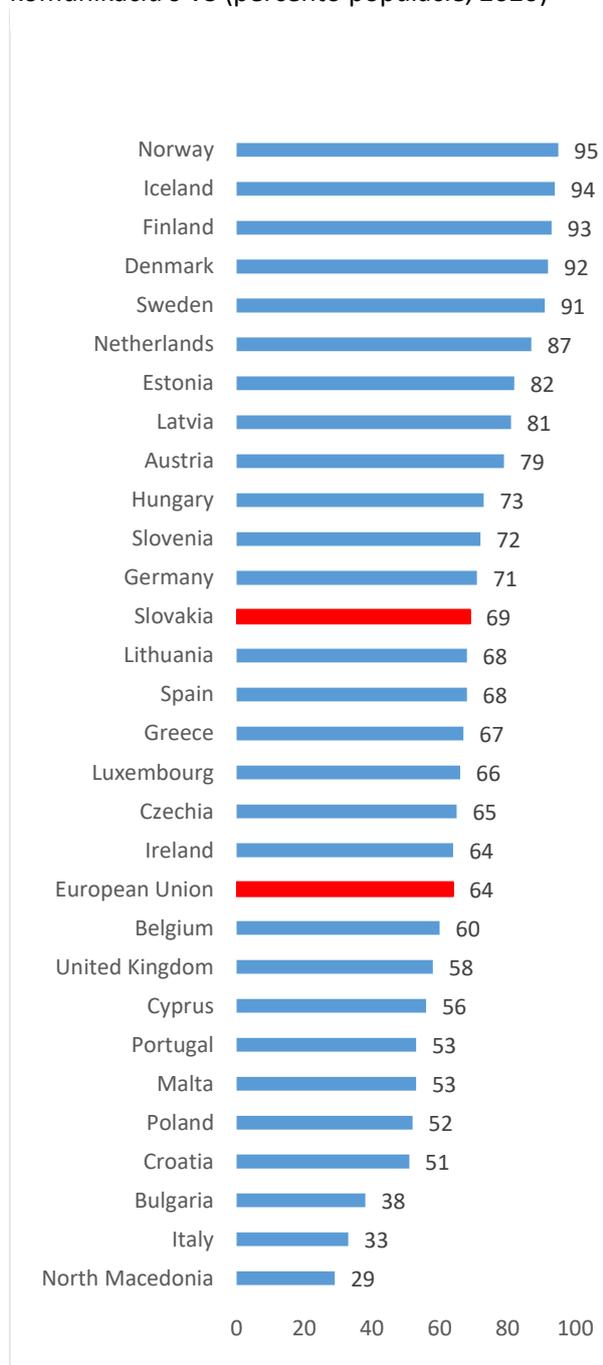

Spracovanie: ISBA, zdroj údajov: WGI 2020

V porovnaní s ostatnými štátmi Európskej únie (EU 27) sa Slovensko v roku 2019 umiestnilo na 20. mieste (percentil 64,42). V medziročnom porovnaní si Slovensko polepšilo o 1,9 bodu.

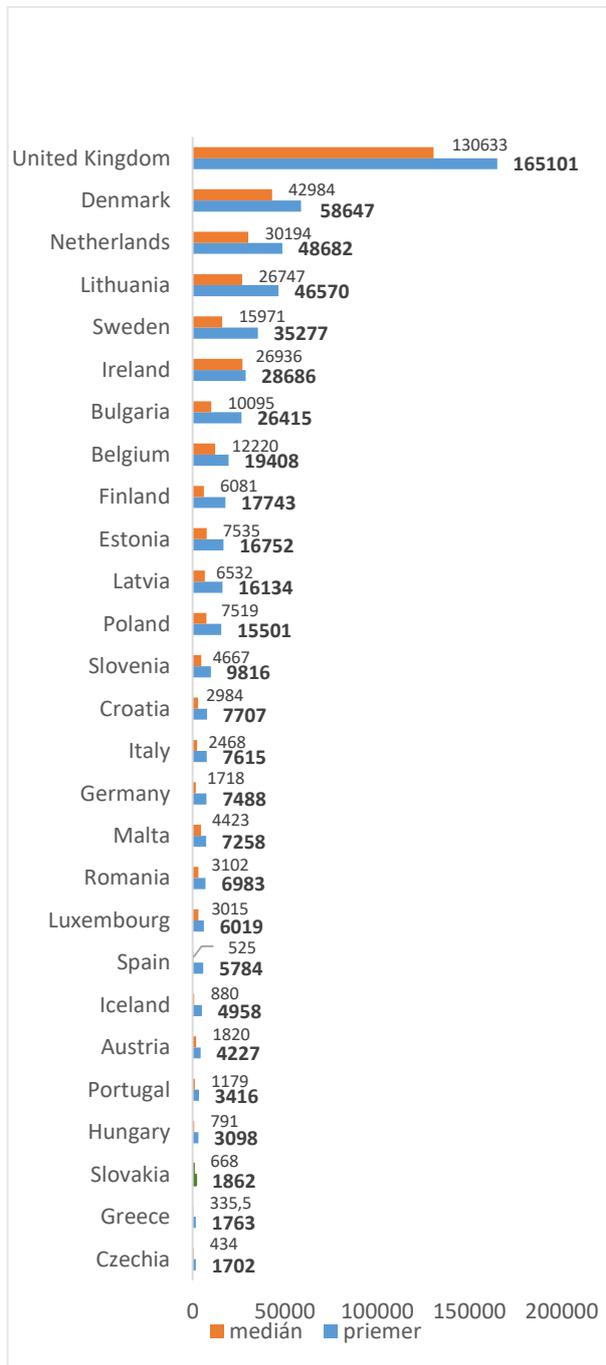
5.3 Ďalšie dáta v rámci medzinárodného porovnania

Graf 47: Jednotlivci používajúci internet na komunikáciu s VS (percento populácie, 2020)

Spracovanie: ISBA

Graf 46: Priemerná veľkosť samosprávnej jednotky vo vybraných krajinách Európy (počet obyvateľov, 2019)

V štatistike podielu obyvateľov, ktorí komunikujú elektronicky s verejnou správou, patrí Slovensko k lepším štátom v rámci EÚ (Eurostat, 2021). Samosprávne jednotky v Slovenskej republike patria z pohľadu ich priemernej veľkosti k najmenším v Európe (Eurostat 2020), čo môže viesť k neefektívnosti výkonu správy a poskytovania služieb na lokálnej úrovni.

5.4 Zhrnutie medzinárodného porovnania

Z medzinárodného porovnania s vyspelými krajinami pre Slovensko vyplýva relatívne nižšia úroveň efektívnosti a výkonnosti verejnej správy po stránkach meraných vo vybraných indexoch a indikátoroch. Uvedená skutočnosť platí najmä s ohľadom na porovnanie s vybranými tromi susednými krajinami, kde je Slovensko najhoršie v troch zo štyroch meraných ukazovateľoch⁷⁶. Ďalšie zlepšovanie a reforma verejnej správy sa tak pre zlepšenie postavenia Slovenska javia ako žiadúce a nevyhnutné.

Pozitívnym momentom pre Slovenskú verejnú správu je nadpriemerný počet obyvateľov využívajúcich internet v komunikácii so štátom. Naopak, v porovnaní priemernej veľkosti samosprávnych jednotiek, je Slovensko jednou z najhorších krajín v Európe.⁷⁷ Medzi odporúčané návrhy na zlepšenie / vytýkané nedostatky patria: zavádzať nadrezortný prístup pri tvorbe politík, zavádzať princípy a budovať kapacity strategického plánovania, realizovať organizačnú reformu verejnej správy, zlepšiť implementáciu politík a znižovať priestor pre korupciu.

⁷⁶ Slovensko sme porovnávali s Rakúskom, Českou republikou a Poľskom

⁷⁷ V zmysle, že priemerná veľkosť samosprávnej jednotky je v Slovenskej republike jedna z najnižších v Európe, čo vyvoláva otázky o efektívnosti a nákladovosti takto nastaveného systému

Záver

Verejná správa a jej činnosť v roku 2020 sa oproti predchádzajúcemu obdobiu zmenila, respektíve vo viacerých oblastiach sa prispôsobila špecifickosti súčasnej situácie.

Najvýraznejším prvkom, ktorý verejnú správu v roku 2020 ovplyvnil, bola pandémia ochorenia COVID - 19. Tento vplyv je badať na prevažnej časti prezentovaných štatistík a zistení, ale aj v prípade legislatívnych zmien. Aj keď sa v roku 2020 otvorili nové klientske centrá pre občanov, zaznamenali sme výrazný prepád ich návštevnosti, pričom návštevnosť ani po uvoľnení protipandemických opatrení po skončení prvej vlny pandémie nedosahovala hodnoty z roku 2019. Veľmi výrazná zmena oproti roku 2019 bola zaznamenaná najmä pri počte žiadostí o vydanie cestovného pasu (pokles o 60 %), či v prípade počtu vybavených osôb na hraniciach (pokles o 75 %). Vplyv pandémie vidieť aj na úseku matrík, a to na nižšom počte evidovaných sobášov a žiaľ aj na vyššom počte evidovaných úmrtí. Niektorým útvarom pritom v súvislosti s pandemiou pribudli aj nové činnosti – napríklad Hasičský a záchranný zbor realizoval odbery a prevážal vzorky, či staval a dezinfikovali krízové stany.

Medzi lepšie správy môžeme zaradiť informáciu, že oproti roku 2019 sa zvýšil počet evidovaných podnikateľských subjektov, či informáciu o náraste počtu evidovaných elektromobilov za rok (o 82 %). Takisto je za rok 2020 evidovaných menej zánikov práv k podnikaniu, ako tomu bolo v roku 2019. Za zlepšenie oproti roku 2019 môžeme hodnotiť aj spôsob doručovania občianskych preukazov, kde takmer štvrtina bola v roku 2020 doručená občanom na ich adresu. Oproti minulému obdobiu ide v tomto smere o výrazný nárast. Medzi lepšie správy tiež patrí menej evidovaných priestupkov v pôsobnosti poriadkovej polície, dopravnej polície, ako ak v pôsobnosti ÚHCP. Pozitívne sa dá hodnotiť aj takmer 70 % obyvateľstva využívajúcich internet na komunikáciu s úradmi, pričom v tomto smere patrí Slovensko k lepším krajinám v Európe.

Rok 2020 v prípade vybraných evidencií nevybočil z niektorých dlhšie pozorovaných trendov. Evidentný je zvyšujúci sa celkový počet vodičov, zvyšujúci sa podiel starších vodičov, znižujúci sa podiel mladších vodičov a zvyšujúci sa počet evidovaných vozidiel na jedného obyvateľa (pričom v tejto evidencii existuje veľmi výrazný rozdiel medzi západným a východným Slovenskom).

Z prezentovaných údajov je zrejma nevyhnutnosť zmien a ďalšieho zlepšenia v oblasti digitalizácie verejnej správy, ako aj v oblasti územno-správneho členenia. V súčasnom stave má Slovensko jednu z najmenších priemerných veľkostí správnych jednotiek na lokálnej úrovni, pričom aj najmenšie samosprávne jednotky disponujú rovnakým súborom kompetencií a zodpovednosťou za miestny rozvoj, ako väčšie mestá. Inštitút dobrovoľnosti zdieľania kompetencií pritom zatiaľ nevedie k tomu, že by podiel spolupracujúcich obcí narastal smerom k najmenším „mikro“ obciam. Ďalšie zlepšenia sú pritom nevyhnutné aj vzhľadom na závery z medzinárodného porovnania, z ktorého pre Slovensko vyplýva relatívne nízka úroveň efektívnosti a výkonnosti verejnej správy.

Zdroje

Dôvodová správa k zákonu č. 424/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Dostupné online na: <https://rokovania.gov.sk/download.dat?id=0C0C630D632D4154A6F3D8EC46D652A4-15195AC604E7C2F9D385835D6CD62E78>

Európska komisia, 2020. *DESI - Index digitálnej ekonomiky a spoločnosti 2020*. Dostupné online na: https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=66957

Eurostat 2020. *Local administrative units (LAU)*. Dostupné online na: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/local-administrative-units>

Eurostat 2021. *Individuals using the internet for interacting with public authorities*. Dostupné online na: [https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/isoc_bde15ei\\$DV_529/default/table?lang=en](https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/isoc_bde15ei$DV_529/default/table?lang=en)

IOMO.sk, 2021. *Čo je IOMO?*. Dostupné online na: <https://www.iomo.sk/>

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, 2019a. *Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030*. Dostupné online na: <https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2019/06/Strategia-digitalnej-transformacie-Slovenska-2030.pdf>

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, 2019b. *Akčný plán digitálnej transformácie Slovenska na roky 2019 - 2022*. Dostupné online na: https://www.vicpremier.gov.sk/wp-content/uploads/2019/07/Akcny-plan-DTS_2019-2022.pdf

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, 2021. *Návrh stratégie a akčného plánu na zlepšenie postavenia Slovenska v indexe DESI do roku 2025*. Dostupné online na: <https://www.mirri.gov.sk/aktuality/digitalna-agenda/ministerka-remisova-predstavila-plan-ako-slovensko-dostat-v-digitalizacii-na-europsku-uroven/index.html>

Ministerstvo vnútra, 2020a. *Rozpis dotácie na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy na úseku matrik na rok 2020*. Dostupné online na: <https://www.minv.sk/?dotacie-na-preneseny-vykon-statnej-spravy-na-useku-matricnej-cinnosti-1>

Ministerstvo vnútra, 2020b. *Dotácie - prenesený výkon štátnej správy na úseku hlásenia pobytu občanov a registra obyvateľov Slovenskej republiky*. Dostupné online na: <https://www.minv.sk/?dotacie-na-preneseny-vykon-statnej-spravy-na-useku-hlasenia-pobytu-obcanov-a-registra-obyvatelev-slovenskej-republiky>

Ministerstvo vnútra, 2020c. *Dotácie - prenesený výkon štátnej správy na úseku registra adries*. Dostupné online na: <https://www.minv.sk/?dotacie-na-preneseny-vykon-statnej-spravy-na-useku-registra-adries>

Ministerstvo vnútra, 2020d. *Dotácie - prenesený výkon štátnej správy na úseku starostlivosti o životné prostredie*. Dostupné online na: <https://www.minv.sk/?dotacie-preneseny-vykon-statnej-spravy-na-useku-starostlivosti-o-zivotne-prostredie>

Ministerstvo vnútra, 2020e. *Doplňujúce komunálne voľby počas mimoriadnej situácie*. Dostupné online na: <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy&sprava=doplnujuce-komunalne-volby-pocas-mimoriadnej-situacie>

NASES, 2021. *Počet zriadených elektronických schránok*. Dostupné online na: <https://data.gov.sk/en/dataset/upvs-schranky-pocet>

OECD, 2021. *E-government development index*. Dostupné online na:

<https://publicadministration.un.org/egovkb/Data-Center>

Policajný zbor SR, 2021a. *Štatistické prehľady agendy občianskych preukazov*. Dostupné online na:

<https://www.minv.sk/?statisticke-prehlady-agendy-obcianskych-preukazov>

Policajný zbor SR, 2021b. *Štatistické prehľady agendy cestovných pasov*. Dostupné online na:

<https://www.minv.sk/?statistiky-cesovne-pasy-n>

Policajný zbor SR, 2021c. *Štatistické prehľady agendy vodičov a vodičských preukazov*. Dostupné

online na: <https://www.minv.sk/?statisticke-prehlady-agendy-vodicov-a-vodickykh-preukazov>

Policajný zbor SR, 2021d. E-ID štatistika. Dostupné online na:

https://www.minv.sk/swift_data/source/policia/jm_ode/zep/all/eID_statistika_01_2020.pdf

Policajný zbor SR, 2021d. *Štatistické prehľady agendy vozidiel*. Dostupné online na:

<https://www.minv.sk/?statisticke-prehlady-agendy-vozidiel>

Predkladacia správa k zákon č. 364/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Dostupné online:

<https://rokovania.gov.sk/download.dat?id=FAA858C9CCD046FABB4CBE8198C313B5-3D749AFC0E9CA1C6F00160FECB94D719>

Rozhodnutie č. 351/2019 Z. z. predsedu Národnej rady Slovenskej republiky o vyhlásení volieb do Národnej rady Slovenskej republiky.

SGI, 2020. *Sustainable Governance Indicators 2020*. Dostupné online na: https://www.sgi-network.org/2020/Good_Governance/

Štatistický úrad SR, 2020a. *Zoznam kandidátov podľa politických subjektov*. Dostupné online na:

<https://volby.statistics.sk/nrsr/nrsr2020/sk/candidates.html>

Štatistický úrad SR, 2020b. *Definitívne výsledky hlasovania*. Dostupné online na:

<https://volby.statistics.sk/nrsr/nrsr2020/sk/data01.html>

Štatistický úrad SR, 2020c. *Zvolení poslanci Národnej rady Slovenskej republiky*. Dostupné online na:

https://volby.statistics.sk/nrsr/nrsr2020/files/xlsx/NRSR_2020_SK_tab06.xlsx

Štatistický úrad SR, 2021a. *Bilancia podľa obyvateľov podľa národnosti a pohlavia - SR-oblasť-kraj-okres, m-v [om7002rr]*. Dostupné online na:

http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7002rr/v_om7002rr_00_00_00_sk

Štatistický úrad SR, 2021b. *Bilancia obyvateľov podľa štátneho občianstva a pohlavia - SR-oblasť-kraj-okres, m-v [om7003rr]*. Dostupné online na:

http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7002rr/v_om7002rr_00_00_00_sk

Štatistický úrad SR, 2021c. *Veľkostné skupiny obcí - SR-oblasť-kraj-okres, m-v [om7023rr]*. Dostupné online na: http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7023rr/v_om7023rr_00_00_00_sk

Vyhláška Ministerstva vnútra č. 55/2002 Z. z. ktorou sa určujú sídla a územné obvody krajských riaditeľstiev Hasičského a záchranného zboru, okresných riaditeľstiev Hasičského a záchranného zboru a sídla hasičských staníc v platnom znení.

Výnos Ministerstva vnútra č. 207-2004/04291 z 3. novembra 2005 o rozsahu a podmienkach poskytovania dotácií na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy na úseku matrík v znení neskorších predpisov.

Výnos Ministerstva vnútra č. 206-2006/02288 zo 6. decembra 2006 o poskytovaní dotácií na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy na úseku hlásenia pobytu občanov a registra obyvateľov Slovenskej republiky v znení výnosu Ministerstva vnútra č. 549/2008 Z. z.

Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2008 z 3. apríla 2008 o poskytovaní dotácií obciam na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy starostlivosti o životné prostredie.

Výnos Ministerstva vnútra č. 155/2015 Z. z. o poskytovaní dotácií zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy na úseku registra adries.

WGI, 2020. *Worldwide Governance Indicators 2019*. Dostupné online na: <https://info.worldbank.org/governance/wgi/>

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 154/1994 Z. z. o matrikách v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky.

Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v platnom znení.

Zákon č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky v znení zákona č. 184/2002 Z. z.

Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 230/2005 Z.z.

Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 666/2004 Z. z. o ochrane pred povodňami.

Zákon č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 1/2014 o organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 125/2015 Z. z. o registri adries a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 73/2020 Z. z. ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v súvislosti s ochorením COVID-19

Zákon č. 279/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Zákon č. 364/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Zákon č. 424/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 261/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Databázy Ministerstva vnútra:

Databáza Hasičského a záchranného zboru - Počet miest príslušníkov Hasičského a záchranného zboru

Databáza Hasičského a záchranného zboru – Údaje o činnosti policajného zboru

Databáza Policajného zboru Slovenskej republiky - Počet miest príslušníkov Policajného zboru.

Databáza Policajného zboru Slovenskej republiky - priestupky v pôsobnosti dopravnej polície.

Databáza Policajného zboru Slovenskej republiky - priestupky v pôsobnosti poriadkovej polície.

Databáza Policajného zboru Slovenskej republiky - ÚHCP

Databáza sekcie personálnych a sociálnych činností Ministerstva vnútra - zamestnanci Ministerstva vnútra a sieť staníc Ministerstva vnútra.

Databáza sekcie verejnej správy Ministerstva vnútra - evidencia obyvateľov.

Databáza sekcie verejnej správy Ministerstva vnútra - klientske centrá.

Databáza sekcie verejnej správy Ministerstva vnútra - parlamentné voľby 2020.

Databáza sekcie verejnej správy Ministerstva vnútra - register politických strán, nadácií, neinvestičných fondov, neziskových organizácií, záujmových združení právnických osôb, občianskych združení a združení obcí.

Databáza sekcie verejnej správy Ministerstva vnútra - štátne občianstvo.

Databáza sekcie verejnej správy Ministerstva vnútra - živnostenské podnikanie.

Dataset SOÚ za roky 2018, 2019 a 2020 poskytnutý MV SR (dáta vypíňané zo strany SOÚ, spracované prevažne v 02/2021).